

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEK

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Čekovni račun: Ljubljana številka 10,650 in 10,349 za inzerate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

Pobuda Svete stolice

Papež Pij XII. je, kakor vemo, storil te dni važen korak v prestolnicah velikih evropskih držav, da bi se ohranil mir in da bi se velika sporna vprašanja, ki razdvajajo evropske narode, rešila po medsebojnem sporazumu.

Ce hočemo to pobudo poglavarja katoliške Cerkve vrednotiti prav, se moramo predvsem zavestati, da ta korak ni toliko diplomatskega značaja v točnem pomenu te besede, kolikor je izraz vesoljskega verskega in kulturnega poslanstva papeža, ki je oče vse krščanske družine in mu je ter mora biti pri srcu največji naravni blagor človeške družbe, to je mir, ki omogoča pravo krščansko življenje in napredek na zemlji. Poslanstvo Cerkve je, da ustvarja in ohranja mir v srcih, ki je sad življenja po npravstveni postavi, in da pospešuje ta mir tudi v medsebojnih odnosih družinskih stanov ter narodnega in državnega občestva. Saj je krščanstvo vera medsebojne vzajemnosti ljudi in bratovstva vseh narodov, ki jim je mir največja socialna dobrina. Kakor ves npravstveni napredek, tako tudi vse gnotni napredek, pravični socialni red in širjenje ter poglobljanje človeške omike sloni na notranjem in zunanjem miru v družbi in v narodih. Mir je obenem posledica in pogoj pravega političnega, gospodarskega in socialnega reda, in ker je vse to odvisno od uresničenja npravstvenega reda, zato je jasno, kako zelo je Cerkvi mar mirnega sožitja in sporazumnega sodelovanja ljudi in držav na zemlji. V smislu in duhu tega svojega poslanstva so poglavarji katoliške Cerkve vedno posredovali v velikih sporih krščanske človeške družbe in tudi velikokrat pripomogli, da so se razdvajajoča mednarodna vprašanja reševala sporazumno po višjih vidikih občega blagra. Za tako nalogo je papež, ki je neposredno le poglavar duhovnega občestva kristjanov, v najodličnejši meri usposobljen, ker predstavlja prvo moralno silo krščanskega kulturnega sveta, ki ni zapletena v medsebojne spore političnega značaja, ki izvirajo iz interesov gole moči in gnote, in more biti zato najbolj nepristranska.

Tudi sedanje in minulo stoletje zaznamujeta celo vrsto pobud sv. stolice za ohranitev miru na svetu. Da se je sedanjji poglavar katoliške Cerkve odločil za korak po svojih zastopnikih pri velikih državah Evrope, je lahko razumljivo zaradi sedanje posebne zapletenosti mednarodnega položaja, ko se medsebojna napetost le postruje in medsebojna nasprotja grozijo razdeliti svet v dva sovražna tabora, med katerimi ni videti več nobenih mostov. Ker pa se kljub temu obe stranki dobro zavestata, da bi najmanjši oboženi konflikt rodil svetovni požar, ki bo zaradi cele vrste okoliščin vsem omikanim narodom, naj bodo na tej ali oni strani, prinesel samo poraz in tako opustošenje ter demoralizacijo in anarhijo, da ne bi nobena stran dosegla svojega namena, ampak bi vsi postali žrtev izbruha svojih najhujših strasti — zato je gotovo, da je posredovanje Svete stolice dobrodošlo vsakemu narodu in vsakemu državljanu, ki se upravičeno boji strahotnih posledic svetovnega požara, v katerem bi bile uničene najdragocenejše pridobitve dvatisočetne krščanske omike sveta in bi belim narodom zopet zavladalo najhujše barbarstvo. Tla za mirno delo papeža Pija XII. so bila torej dobro pripravljena in njegov korak ni bil storjen za slučaj, ampak je zelo opravičeno upanje, da bo finel blagodejen vpliv in učinek na nadaljnji razvoj mednarodnega položaja, čeprav še ne vemo, na kakšen konkreten način bi mogla ta pobuda za ohranitev miru dovesti do svojega cilja.

Svetovno časopisje veliko ugiba ali bi mogla konferenca, katere bi se udeležile Anglija, Francija, Nemčija, Italija in Poljska, uresničiti namen papeževe pobude in prizadevanja za izboljšanje mednarodnega položaja v smislu poravnave v sedanjem trenutku najbolj opasnega spora, ki se tiče Gdanska, pa v prid sporazuma med Italijo in Francijo, ki zatem najbolj bremeni Evropo. Saj bi bila taka konferenca med onimi državami, ki so med seboj neposredno v sporu, v resnici po narodi stvari najboljše sredstvo za doseg sporazuma, čeprav se, kakor se je izvedelo od merodajne strani, Sv. stolica nikakor ni izrekla konkretno za ta ali drugačen način diplomatske obravnave obstoječih spornih vprašanj. Svetovni tisk opozarja, da je Hitler v svojem govoru izjavil, da mednarodnim konferencam ne zaupa. Na drugi strani so pogajanja Anglije s celo vrsto držav, da bi se dosegel nek pakt na zahodu in na vzhodu Evrope, ki bi ustvaril skupno fronto nasproti Nemčiji, napredovala že tako daleč, da bi ena skupina držav ne mogla na tako konferenco priti popolnoma svobodnih rok. Pa tudi druga stran se je že toliko zožila na neko čisto določeno stališče v obstoječih sporih, da bi bila pot do kompromisa v medsebojnem sporazumu zelo težka. Ne smemo tudi prezreti odpora celokupne tako zvane levice, ki meni, da bi brez udeležbe Sovjetov ne bila mogoča nobena pravilna ureditev obstoječih evropskih spornih vprašanj in ki zato konferenco petih veselih načeloma odklanja.

Kljub temu ne smemo misliti, da bi bila taka posredovalna pobuda brez dobrih posledic. Nemčija, ki je brezpogojno odlonila Rooseveltovo poslanico, koraka Sv. stolice ni že vnaprej zavrnila, ampak o njem razmišlja. Francoska javnost jo je od vseh držav sprejela ne samo z največjim spoštovanjem, ampak tudi z zaupanjem in nado na uspeh, četudi je treba razmišljati o konkretnem uresničenju tega močnega poziva na sporazum in mir. Tudi vlada Velike Britanije papeževo pobudo proučuje in angleški tisk priznava, da gre za stvar, ki ima globok vpliv na javno vest ter je zato pozitiven doprinesek k prizadevanju, da se izognemo temu, česar se vsi iz dna duše boje, v zavesti nedoglednih posledic.

Najboljše pa je zapisala ameriška »New York Times«: »Glavno vprašanje je, ali narodi, ki so sprožili obstoječe spore, pa naj bo kriva ta ali ona stran ali obe, resnično želijo za vse enako pravično rešitev vseh vprašanj, odrekaajo se že vnaprej nasilni rešitvi.« To je tudi predpostavka papeževega plemenitega koraka.

Dunajska vremenska napoved: Delno oblačno, ponekod jasno, krajevne nevihte, toplotno stanje se ne bo mnogo spremenilo.

Zemunska vremenska napoved: Oblačnost se bo povečala. Ponekod nevihte z nalivi.

Knez namestnik pri papežu

K svetemu očetu ga je spremljala tudi kneginja Olga

Evropski odmev jugoslovanskega obiska v Rimu

Rim, 12. maja. AA. Danes sta Nj. Vis. knez Pavle in kneginja Olga uradno obiskala papeža Pija XII v Vatikanu. Vse od Kvirinala pa do Vatikana na ulicah, po katerih je krenil slavoslovni sprevod, stala na obeh straneh ulic italijanske čete. Na trgu Sv. Petra so stali v vrstah dragoni in papeški konjeniški polk, v notranjšini Vatikana so pa stali na raznih dvoriščih odelki palatinske častne garde in orožništva v pisanih tradicionalnih uniformah. Na dvorišču sv. Damaska sta stali dve častni četi z zastavami, in sicer na levi strani palatinska častna garda z godbo, na desni pa orožništvo.

Ze celo uro pred prihodom Nj. Vis. kneza Pavla in kneginje Olge so začeli prihajati v Vatikan veledostojanstveniki v tradicionalnih starodavnih uniformah ter zavzemali mesta, ki jim gredo po vatikanskem činu. Tako so prišli po vrsti markiz Serafini, civilni guverner vatikanske države, knez Ruspoli in Massili, vatikanski poštini minister, vatikanski vikar, poveljnik plemiške garde in dr. Nekateri med njimi, kakor »gran maestro del San Ospizio«, so zavzeli prostor ob slavnostnem vходу pri stopnicah Pija X., na stopnicah samih stoji na levi in desni švicarski gardisti s helebardami in oklepi ter lakaji v škrlatnih livrehaj, na vrhu stopnic, pri vходу v veliko Klementinsko dvorano so pa zavzeli prostor drugi visoki prelati in vatikanski veledostojanstveniki.

Prihod sprevoda Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla in kneginje Olge v vatikansko mesto so napovedali glasniki, ki so stali pri vходу v vatikansko državo. Ko je sprevod avtomobilov zavil na dvorišče sv. Damaska, je godba palatinske častne garde intonirala pozdrav, nato pa jugoslovansko in vatikansko orožništvo.

Nj. Vis. knez namestnik v uniformi divizijskega generala jugoslovanske garde je v spremstvu vrhovnega ceremonijskega mojstra sv. očeta, prvega adjutanta Nj. Vel. kralja generala Nikole Hrističa in admirala Marjana Poliča obhodil častno četo palatinske garde in orožništva. Nato sta Nj. Vis. knez namestnik Pavle in kneginja Olga krenila s svojim spremstvom, zunanjim ministrom Cincar-Markovičem in jugoslovanskim poslanikom pri sv. stolici Miroševićem, obdana s prelati in plemiči iz papeževega spremstva, po stopnicah Pija X. v Klementinsko dvorano, kjer jima je izkazal čast oddelek švicarske garde. V trenutku, ko sta Nj. Vis. knez namestnik Pavle in kneginja Olga krenila v Klementinsko dvorano, so jugoslovanski emisaristi raznih kongregacij, ki študirajo v Rimu, in njihovi jugoslovanski profesorji navdušeno pozdravili Nj. Vis. kneza namestnika in kneginjo Olgo z vzkliki: Živel Nj. Vis. knez namestnik! Živela Nj. Vis. kneginja Olga!

Iz klementinske dvorane je sprevod krenil skozi druge dvorane v prestolno dvorano, kjer je Nj. Vis. kneza namestnika Pavla in kneginjo Olgo sprejel sv. oče. Po avdienci, ki je trajala dalj časa, se je slavnostni sprevod vrnil po isti poti do klementinske dvorane, kjer so jugoslovanski seminaristi ponovili

Italijanski cesar spremlja kneza namestnika pri obhodu častne čete na rimskega kolodvoru.

svoje navdušene manifestacije Nj. Vis. knezu namestniku in kneginji Olgi.

Po obisku, ki sta ga naredila Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in kneginja Olga pri državnem podtajniku kardinalu Maglionu, sta se podala na jugoslovansko poslaništvo na Kvirinal. Državni podtajnik kardinal msgr. Maglione je vrnil obisk Nj. kr. Vis. v palači jugoslovanskega poslaništva.

Papež odlikoval kneza Pavla z redom zlate ostroge

Za časa obiska pri sv. očetu papežu Piju XII. je bil Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle odlikovan z redom zlate ostroge.

Vatikansko glasilo o vlogi kneza-namestnika

„Srečna roka princa Pavla za utrditev Jugoslavije“

Rim, 11. maja. Glasilo »Osservatore Romano« posveča obisku kneza namestnika Pavla odlično mesto na svoji strani in ga obširno komentira.

»Osservatore Romano« pravi, da je princ Pavel oktobra 1934 sprejel težko breme politike, ki jo je želel pokojni kralj, a je ni mogel dovršiti, da popolnoma utrvajevši in utrdi notranjo in zunanjo politiko Jugoslavije.

Pred hudimi izkušnjami

To delo je princ Pavel s srečno roko začel, dasi je postavljen pred hude izkušnje, ter je zlasti zunanjo politiko tako usmeril, da odgovarja novemu položaju, ki se je ustvaril v donavskem območju.

Novo dejstvo, pred katero je bila postavljena jugoslovanska politika po smrti pokojnega kralja, je bila počasna, toda stalna izprememba politike Male zveze. V trenutku, ko je Mala zveza iskala svoje končne utrditve na podlagi organizacije vzajemne obrambe koristit treh držav, je bilo to preprečeno po pritisku novih dogodkov in razmer, med katerimi je bila odločilnega pomena nova podonavska politika Nemčije. To je onemogočilo, da bi države Male zveze svoje prijateljstvo poglobile s pravim paktom medsebojne pomoči, tako da je konec češkoslovaške pomenil le zaključek tega razvoja.

Nova smer

Toda obenem s tem se je uveljavila nova smer jugoslovanske politike pod roko kneza namestnika, ki je v razvoj posegel iniciativno, da bi se Jugoslavija ne dala čisto trpno vleči naprej od dogodkov. Ta politika je označena po geslu: Mir na vse strani! kar je imelo za posledico temu primeren razvoj in spremembo jugoslovanske zunanje politike.

Namesto, da bi vztrajala na raznih zahtevkih Male zveze, ki bi bili mogli Jugoslavijo zaplesti veliko delj, nego je sama želela, je Jugoslavija temu predpostavila politiko temeljne spremembe svojih odnošajev s svojimi sosedi, da bi svoje meje zavarovala z dvostranskimi pogodbami, ki dajejo večjo svobodo akcije. Prva posledica tega je bila poglobitev prijateljstva z Romunijo, ki je prevzelo značaj prave zveze med obema državama. Istočasno se je osredotočil Belgrad na Balkanski pakt, ki je kljub temu, da je njegov glavni namen, da se ohranijo meje balkanskih držav, kakor so bile določene v mirovnih pogodbah 1917, 1918, 1919, Jugoslaviji omogočil, da zaveže prijateljstvo tudi s takimi svojimi sosedi, ki nimajo interesa na vzdržanju sedanjih meja na Balkanu. Tako je postopno prišlo do prijateljstva med Belgradom in Sofijo na eni ter Rimom na drugi strani. To

V jugoslovanskem poslaništvu v Vatikanu je vrnil obisk knezu namestniku Pavlu vatikanski državni tajnik kardinal Maglione.

Popoldne in zvečer

Rim, 12. maja. b. Danes popoldne so bile prirejene na čast Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu in kneginji Olgi velike športne vaje fašistične mladine na marmornem stadionu Mussolinijevega foruma.

Nocoj prireja knez namestnik Pavle v palači jugoslovanskega poslaništva na Kvirinalu banket na čast Nj. Vel. kralja in cesarja Italije Viktorja Emanuela III. in kraljice in cesarice Jelene.

Rim, 12. maja. b. Nj. kr. Vis. knez namestnik se je pred avdienco pri sv. očetu odpeljal z avtomobilom iz Kvirinala ter pregledal razne rimske znamenitosti ter spomenike starega Rima.

Prestolonaslednik princ Umberto in princesa od Piemonta sta odpotovala v Firence, kjer bosta jutri sprejela kneza namestnika Pavla in kneginjo Olgo.

se je zgodilo na pobudo Belgrada, neodvisno tako od Male kakor od Balkanske zveze in je imelo namen, da bi Bolgarija priznala južne meje Jugoslaviji na eni strani, na drugi strani pa je težilo na tem, da bi se priznali jugoslovanski interesi na Jadranskem morju. Ta politika bo kronana potem, ko bi se pogajanja z Ogrsko končala s sporazumom, po katerem bi se Ogrska odpovedala revizionističnim težnjam v teritorialnem pogledu, za kar bi Jugoslavija prejela gotove obveze z ozirom na narodne kulturne pravice ogrske manjšine.

Zadnja pobuda

Zadnje pobude tako v Belgradu kakor na Balkanu so jugoslovansko politiko odločno zapolnile ter utrdile v njeni novi smeri.

Potem ko je Nemčija zasedla Avstrijo in je Italija po priključitvi Albanije postala soseda Jugoslavije tudi na južni fronti, je bila potrebna še bolj odločna usmeritev jugoslovanske politike z ozirom na velesile osi. Ta nov položaj je Belgradu nujno svetoval, da ostane izven organizacije novih francosko-angleških garancij nekaterim balkanskim državam, obenem pa je zahteval bolj tesnega sodelovanja med Belgradom in Bukarešto, kakor je to potrdil ob svojem zadnjem obisku v Belgradu minister Galencu.

Nameni Jugoslavije

Tako se more reči, da so najnovejši dogodki Belgradu narekovali, da še bolj okrepi svoje zveze z Romunijo in Grčijo, kar tudi popolnoma ustreza tvorni politiki Italije. Ta smer jugoslovanske politike, ki gre za okrepitev Balkanske zveze ne preprečuje Jugoslaviji, da ohranja svoje najboljše prijateljstvo s svojo veliko zapadno sosedo.

Potovanje princa Pavla v Italijo jasno podčrtuje namen Jugoslavije, da čim bolj okrepi svoje prijateljske odnošaje s tistimi svojimi sosedi, ki priznavajo nedotakljivost jugoslovanskih meja in so pripravljene z Jugoslavijo odkritosrečno sodelovati.

Italijanski tisk:

»Modra politika kneza Pavla je okreplila prijateljstvo«

Rim, 12. maja. AA. Vse italijanski tisk posveča največjo pozornost prihodu in bivanju Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla in kneginje Olge v Rimu in Neaplju. V naslovih naglašajo, da je večera v Neaplju preko 100 ednic italijanske vojsne mornarice defiliralo pred kr. gosti ter s tem pokazalo pomorsko moč Italije. Številni listi prinašajo posebne članke, posvečene osebnosti Nj. kr. Vis. kneginje Olge. Vsi listi prinašajo tekste zdravic, izrečenih ob priliki slavnostne večerje v rimskem dvoru.

»Popolo di Roma« piše povodom bivanja kneza namestnika Pavla in kneginje Olge: Tople manifestacije simpatij, s katerimi je Rim v imenu fašistične Italije sprejel kneza namestnika Pavla, so dostojno visokega gosta, ki je v svojo modro politiko okrepil prijateljstvo, ki veže oba naroda tako glede skupnih interesov, kakor glede okrepitev evropskega miru.

Odmev na zapadu:

»Mussolini bo v nedeljo razodel pomen rimskih slovesnosti...«

Rim, 12. maja. b. Glede razgovorov, ki so se vodili v Rimu za čast obiska Nj. Vis. kneza namestnika (Nadaljevanje na 2. strani)

Angleško-romunska pogodba

London, 12. maja. AA. Reuter. Popoldne so objavili britansko-romunsko trgovinsko pogodbo. Pogodba določa, da morata obe vladi gledati, da ustanovita ustrežajoče organizacije, ki bi se imele baviti z izboljšanjem gospodarskega razmerja med Veliko Britanijo in Romunijo, pri čemer bi britanska vlada mogla dati pomoč za olajšanje delovanja vsake takšne organizacije v Veliki Britaniji.

Dogovor določa med drugim tudi to, da bo britanska vlada dala romunski vladi poročilo za izplačilo zneska 5 milijonov funtov za nabavo britanskega blaga in vseh drugih naročil iz Velike Britanije. Romunska vlada pa izjavlja, da

bo ukrenila vse potrebno, da se olajša promet mineralnega olja in lesa. Britanska vlada bo kupila za državne rezerve do 200.000 ton romunske pšenice prihodnje žetve, po možnosti po cenah svetovnega tržišča. Dogovor načelno odreja, da ima biti preračunavanje leja v funte takšno, da ne bo povzročilo na romunskem trgu izgube za blago uvoženo iz Velike Britanije. Glede poroštev za znesek 5 milijonov funtov (1 milijardo 250 milijonov din) je stvar takšna, da se bo večina tega zneska porabila za oborožitveni material, ostanek pa za vse drugo glavno blago, namenjeno splošnemu konsumu. Obrestna mera bo znašala 5% na leto, ves znesek se bo pa vrnil v 20. letih.

Politični zapiski

»Branimo čast srbskega imena!«

V Srbskem kulturnem klubu v Somboru, ki je bil tamkaj pred kratkim ustanovljen, je te dni pred polno dvorano predaval profesor g. Miloš Jovanović o »naciji in kulturi«. Označil je rodoljubje modernega in kulturnega Srba ter je izjavil, da je to rodoljubje zasnovano v globokem etičnem čustvovanju ter v filozofiji, ki bi jo mogli imenovati filozofijo junštva... »Naša srbska tradicija ima v sebi mnogo moralnih vrednot, ki so večni kras človeškega genija. Moremo se zbrati okoli čistih idealov, ki krase našo junško in svobodoljubno preteklost; volja po svobodi in neodvisnosti, vera v pravico, ljubezen do rodne grude ter čut za čast.« Nato navaja, kakšen je bil duh velikega cara Lazarja, ki je bil duh pravice in pravičnosti, ne pa srove sile, duh Karadžordža, ki je bil učlovečena namada preprostost brez teatralnosti in servilnosti. Navaja besede Njegoša, ki je rekel: »Čast je obraz, svetinja narodna«. Tako je predavatelj sklenil svoje predavanje z besedami: »Potemlakom je za nas Srbe najlepši kulturni program: Branimo čast srbskega imena!«

Jugoslovenske novine zoper »Obzor«

Demetrovičeve »Jugoslovenske novine« so 11. t. m. prinesle srdit članek proti pisanju zagrebškega »Obzora«, ki je naglašal, kakor smo mi tudi poročali, češ da bosanski muslimani pripadajo hrvatskemu narodu. Članek Demetrovičevega lista je nato z velikimi črkami ponatisnilo tudi belgrajsko »Vreme«. Članek se med drugim tako glasi: »Ta »Obzorov« rabota je docela v duhu stare frankovske in avstrijske politike, ki je na ljubo avstrijsko-madžarski nadvladi nad Hrvati in Srbi potrebovala, da so se Hrvati in Srbi prepirali in klali zaradi vprašanja, ali sta Bosna in Hercegovina hrvatski ali srbski deželi. In to je trajalo, dokler niso Hrvati in Srbi, napojeni z idejo narodnega edinstva, spoznali večne resnice, da je narod Bosne in Hercegovine srbsko-hrvatski ter en narod iste krvi, ki je nikdar ni mogoče razdeliti. Z jugoslovenskega stališča sta Bosna in Hercegovina znak našega narodnega edinstva, med tem ko so si sovražniki naše nacionalne svobode in neodvisnosti vedno prizadevali, da iz njih napravijo izvir nesreče, izzivajoč bratomorni boj, kadarkoli jim je bilo potrebno. Toda skušnja preteklosti ter zavest edinstva našega naroda nam jamčijo, da se peklenski načrti nikoli ne bo posrečili. Nasprotno, pisanje »Obzora« bo odprlo oči tudi tistim, ki se ne poznajo dovolj frankovske avstrijske kuge med nami. In odgovorili bodo, v to trdno verujemo, po jugoslovensko!« — V času, ko si na eni in drugi strani vsi dobromišleči prizadevajo, da bi se našel sporazumni izhod k edinosti in bratski slogi, se nam tak način pisanja, ki iz njega kar žari sovraštva, zdí nepatriotičen in nejugoslovenski!

Bratska ljubezen in narodne pravice

Pod tem naslovom piše »Hrvatski Dnevnik« proti pisanju srbskega profesorja dr. Jovana Erdeljaničevića, ki smo njegov članek o Hrvatih tudi mi prinesli. »Hrvatski Dnevnik« piše: »Čudno je, da nekateri srbski javni delavci niti ne čutijo, da žalijo Hrvate celo takrat, kadar mislijo, da se potegujejo za njihove pravice. Ker je dr. Erdeljaničević pisal, da so bili Hrvati pred 800 leti poraženi od Mažarov, pravi list, da »to ni bilo res, marveč, da so takrat Hrvati z vojsko sprejeli mažarskega kralja ter se z njim pogodili. Nato pa hudo zameri piscu, ker je pisal o pretiranih hrvatskih zahtevah, ter pravi: »Hrvati so bili narod že prej, preden so jim to priznali združena opozicija, dr. Milan Stojadinović in drugi. Kar pa velja za narodno samobitnost, to velja tudi za drugo. Kakor je prišel čas, ko nihče več ne taji, da bi bili Hrvati narod ter nam zaradi tega ne očitajo pretiranosti, ker se imamo za narod, tako bo prišel čas, ko nihče več naših sedanjih zahtev ne bo imel za pretirane, marveč za docela naravne.«

Split in Zagreb

Dalmatinski jugoslovenski nacionalisti so šli na delo zoper sporazum. Dr. Branko Radica je izdal brošuro, ki v njej nastopa zoper združitev Dalmacije z banko Hrvatsko. Zlasti pa se poteguje za Split, češ da bo to mesto zaradi tega terpele velikansko škodo. Na drugi strani je v tem smislu začela pisati spletna »Država«. Med hrvatskimi in jugoslovenskimi listi se je zaradi tega začela precej huda polemika. »Hrvatski Glasnik«, ki kot dnevnik izhaja v Splitu, je 11. majnika prinesel o tem članek, kjer med drugim veli: »Vedno je bila živa želja, vedno je bila naglašena živa potreba, da bi bila Split in Zagreb v isti upravni enoti, to pa iz globokega prepričanja, da bo Splitu samo takrat res dobro v vsakem pogledu, ker sta Split in Zagreb dve glavni in znameniti središči hrvatskega naroda. Ti dve središči ne smeta biti ločeni in razdvojeni.«

Regulator političnega življenja

Belgrajska »Samouprava« prinaša uvodnik, v katerem naglašajo, koliko škodo je v prejšnjih dveh desetletjih v našem javnem življenju napravila politična lahkomišelnost posameznih političnih strank, ki so sodelovale pod vidikom svojih ozkih ebičnih ciljev ter zagrešile razne poskuse, kar je bilo škodljivo državi in ljudstvu. »Ko pa se je snovala stranka JRZ, se v njej niso zbrali močje brez pristašev in brez korenin med ljudstvom, da bi zgradili nekako umelno strankarsko organizacijo, marveč so stopile vanjo tri velike politične stranke, ki so imele stotine in stotine tisočev pristašev po vsej državi. Ni treba pozabiti, da je JRZ bila ustanovljena kot regulator političnega življenja v naši državi ter kot nekaka predhodnica novega političnega razdobja. S tem je postala pionir novega političnega duha, sprejela pa je nase sovraštvo mnogoterih bivših preživelih skupin ter brezštevilnih javnih in skritih političnih nasprotnikov. Naš boj ni bil lahak. Vendar smo v neprestanem boju šli čez vse ovire ter gremo do končne zmage svoje politične ideologije. JRZ živi v našem političnem življenju zgolj zato, da varuje splošne koristi.«

Društvo hrvatskih Krajišnikov

Kakor poroča osiješki »Hrvatski list«, je bil te dni v Zagrebu ustanovni občni zbor novega zagrebškega društva, ki se je najprej imenovalo »Društvo Hrvatov Kordunašev«, pa je svoje ime spremenilo v »Društvo hrvatskih Krajišnikov«. Ko je predsednik ustanovnega odbora očrtal namene novega društva ter je bila izvoljena nova uprava, je bilo sklenjeno: »Odbor naj najprej izvede organizacijo ter naj obvesti dr. Mačka o prihodnjem delovanju tega društva, ki gre za tem, da krepko poveže vse konstruktivne sile hrvatskega elementa na področju Hrvatske Krajine.«

Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič« v Bosni

Učiteljski pevski zbor si je že ob svojem rojstvu nadel nalogo, da širi našo pesem in da ji pribori mesto, ki ji v kulturnem svetu pripada. Z mnogimi materialnimi žrtvami je organiziral zbor razne turneje po ožji in širši domovini, pa tudi med druge bratske narode je ponese našo pesem in jih seznanjal z njenimi lepotami.

Letos se je zbor odločil, da obišče Bosno in Dalmacijo. Koncerti naj bi bili v Slavonskem Brodu, Zenici, Sarajevu, Mostaru, Dubrovniku in v Splitu.

V ponedeljek 8. t. m. zjutraj ob 9.10 so se peveci, blagoslovljeni po dežju, zbrali na ljubljanskem peronu in se odpeljali z brzovlakom, polni dobre volje. Šeprav nas je dež spremljal skozi do Slavonskega Broda, cilja našega prvega dne. Tja smo prispeli ob 5 popoldne. Na peronu je zbor pozdravil v imenu učiteljskega predsednika okrajnega učiteljskega društva in nam želel, da bi odnesli čim lepše vtise iz Slavonskega Broda. Po sprejemu smo se odpravili na prenočišča in nato seveda takoj po mestu, da si ga vsaj malo ogledamo, ker tu ni bilo dosti časa.

Ob 7 zvečer so peveci večerjali pri »Zelenem dvorcu« ob pol 9 pa je bil koncert v Hrvatskem domu. Dvorana je bila dobro zasedena. Občinstvo je z zanimanjem sledilo vsaki izvajani točki in navdušeno nagradilo pevce z aplavzom. Posebno je vzgalo Papandopolovo »Kolo« in pa Adamičev »Potrkan ples«. Obe točki sta bili na željo občinstva ponovljeni. Tako je preстал zbor z uspešnom ognjeni krst te turneje, prav tako pa tudi svoj prvi nastop pod novim pevovodjem Pavlom Sivicom.

Po koncertu je bil družabni večer, na katerem je bilo izrečenih več zdravic z željo za čim ožjim sodelovanjem vsega učiteljsstva. Govornik je tudi omenil smisel slovenskega učiteljskega za svojo stanovsko organizacijo. — Vse priprave tega koncerta je vodil tovariš učitelj Peter Prodan, ki je bil nekoč član UPZ v Trstu. Seveda je bil tudi on v naši sredi in toplotno pozdravljen. Kljub prisrčnemu razpoloženju, ki je vladalo, so se morali peveci kmalu posloviti in oditi k počitku, ker nas je čakala še dolga pot.

V torek ob četrtno 9 smo se odpeljali proti Zenici. Prekoračili smo Savo in zavili proti jugu. Že v Bosanskem Brodu se opazijo prvi znaki oriente. V bližini se dviga vitek minaret. Zanimivo je tudi postajno poslopje. Pokrajina je lepa in rodovita. Valovita polja so posejana z žitom in posajena s številnimi svetovno znanimi bosanskimi slivami. Čim bolj se peljemo proti jugu, bolj postaja pokrajina slična Sloveniji. Motijo nas samo male zanemarjene hišice, ki jih opazimo iz vlaka. Vožnja je bila zelo zanimiva. Popoldne okoli treh smo zagledali v daljavi dimnike zenških velikih tovarn železa. Ob prihodu vlaka nas je pozdravila

vesela koračnica tamkašnje rudarske godbe. V sprevedu smo se odpravili do rudniške restavracije, kjer nas je čakalo kosilo. Po kosilu pa smo se utrujeni podali na prenočišče, da si z nekaj urami počitka osežimo moč in pevci svojja grla.

Koncert je bil ob pol 9 v dvorani rudniške restavracije. Dvorana je zelo akustična, tako da so se peveci in pevovodja zelo slabo počutili na koncertnem odru. Med mnogoštevilno publiko je bilo navzočih zlasti mnogo Slovencev, ko si se morali odtrgati od svoje ožje domovine, da si kot rudarji služijo svoj trdi kruh v zenških rudnikih. Ti so navdušeno pozdravljali prvi del koncerta, ki je obsegal slovenske pesmi. Ostali pa so se navdušili še posebno, ko je zbor pe »Starosrbijanske« ter Mokranjeve »10. rukovete«. Zbor in dirigent sta bila deležna res prisrčnega priznanja!

Po koncertu so peveci povečerjali, nato pa so se v družbi svojih bosenskih tovarišev ob kozarcu vina pomenkovali o svojem stanovskem delu in ožji domovini ter se tako boljše spoznali. Te prijetne ure so kar prehitro minile. Prišel je nesrečni vodnik zborna Rupnik in pevce pozval spat.

Zenica, 10. V. Zjutraj ob 7 smo se odpravili s prijaznim g. inženirjem tovarne železa, da si ogledamo delo v teh tovarnah. Vodil nas je iz poslopja v poslopje, razkazoval in razlagal. Občudovali smo velikansko množico raznih dvigal in pa magnetov, ki so dvigali silne teže železnih izdelkov. Dalje smo opazovali, kako so izdelovali tračnice za železnico. Skoraj veličastno je to delo! Nismo se mogli načuditi spretnosti delavcev. Samo nepravilni gib, nepravilni prijem a kleščami, in žareča kača bi lahko napravila velike nesreče. — Utrujeni, a vendar zadovoljni smo se po ogledu tovarne napotili na železniško postajo, da se odpeljemo z vlakom proti Sarajevu.

Na tem mestu je treba omeniti, da je učiteljskemu zboru naklonil veliko pozornost g. ravnatelj rudnika Šinkovec, ki je mnogo pripomogel k res lepemu uspehu zbora v Zenici.

Vlak nas je odpeljal proti Sarajevu. Vožnja ni bila dolga in prav prijetna. Na kolodvoru v Sarajevu zopet pozdrav. Pozdravil nas je predsednik okrajnega učiteljskega društva, predsednik slovenskega društva v Sarajevu ter mnogo učiteljskega in Slovencev. Peveci so se odpravili s cestno železnico v učiteljski in dijaški dom ter nato v »Hotel postac«, kjer je bilo ob 3 skupno kosilo. Po kosilu so se odpravili nekateri peveci k počitku, drugi pa so si šli ogledat znano žvepleno kopalnico Ilidže in izvir Bosne.

Ker je bil napovedan koncert šele za četrtek, smo se odpravili po večerji nekoliko na slavno sarajevsko promenado in kmalu k počitku, da se okrepimo za naslednji dan, ko se bomo poklonili g. mestnemu županu, in za večerni koncert.

Nemški glasovi k govorom Daladiera in Chamberlaina

Nemški listi ju obtožujejo, da stremita za nadoblastjo nad svetom

Berlin, 12. maja. AA. DNB. Današnje nemško časopisje poudarja, da sta bila včerajšnja govora Chamberlaina in Daladiera v resnici naslovljena na narode teh dveh držav. Chamberlain je šel za tem, da bi pojasnil uvedbo šamberlajnske obveznosti, Daladier pa, da bi se bolj opozoril na težka finančna bremena, ki so jih izzvali novi ukrepi francoske vlade glede vprašanja oborožitve. Časopisje piše istočasno, da se obema državnikom ni posrečilo maskirati politiko obkoljevanja proti Nemčiji.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« piše, da je Chamberlain povezal dvoje vprašanj, ki nimata med seboj nobene zveze, namreč vprašanje nemškega mesta Gdanska in vprašanje poljske neodvisnosti. Stališče Velike Britanije je popolnoma nerazumljivo in brez vsake podlage. V splošnem obstoji nesoglasje med teorijo in prakso v politiki Velike Britanije. To je treba obžalovati toliko bolj, ker je Chamberlain povedal točne besede o potrebi sodelovanja med Nemčijo in Veliko Britanijo v onem smislu, v katerem je kancler Hitler v zadnjih letih večkrat poudaril to potrebo. Daladierov govor je potrdil pojmovanje, da je Velika Britanija šla novo pot in da aktivno sodeluje v politiki evropske celine.

»Völkischer Beobachter« pravi, da so vse one države, ki jih je bil omenil Roosevelt v svoji poslanici, izjavile, da se ne čutijo ogrožene od Nemčije. Chamberlain zahteva novih prispevkov miru in ne vidi, da je glede tega vprašanja Nemčija že storila svojo dolžnost. To velja za angleško taktiko glede vprašanja Gdanska.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pavla, poroča italijanski tisk, da v pariški in londonških političnih krogih tem razgovorom pripisujejo velik politični pomen in da v Londonu pričakujejo, da bo predsednik italijanske vlade Mussolini v govoru, ki ga bo imel 14. t. m. v Tirani, dal govora ovestila o eventualnem sporazumu, ki bo po obisku kneza namestnika Pavla lahko sklenjen v Rimu.

Zanimiv glas iz Madžarske

»Prijateljstvo med Jugoslavijo in Italijo pomirjuje najbolj važno točko evropske politike«

Budimpešta, 12. maja. AA. Madžarski listi občirno poročajo o bivanju Ni. kr. Vis. kneza namestnika Pavla in kneževke Olge v Italiji ter posebno naglašajo prisrčnost, s katero sta bila povsed v Italiji sprejeta. Od razgovorov, ki so se o priliki obiskali vršili, se pričakuje poglobitev prijateljskih odnosov med obema državama, kar bo pripomoglo k okrepljeni miru v tem delu Evrope.

»Pester Lloyd« prinaša na uvodnem mestu članek pod naslovom »Knez namestnik Pavle v Italiji«, v katerem med drugim pravi, da je zbudilo to bivanje splošno zanimanje, ker je položaj Jugoslavije in Italije tak, da se tu dotikata balkansko in sredozemsko območje ter je zaradi tega najvažnejša točka evropske politike. Zadržanje Jugoslavije v zadnjih letih je bistveno pripomoglo, da se okrepi trdnost med narodni. Najvažnejši znak te spremembe je italijansko-jugoslovanski sporazum z marca 1937, ki tudi danes daje smer medsebojnim odnosom obeh držav in ki je ostal temelj za redne odnose med Jugoslavijo in ostalimi njenimi sosedi.

»Berliner Börsen Zeitung« se sprašuje ali London in Pariz res verujeta, da bomo resno vzeli njuna predavanja o morali in lepem vedenju. Ti dve velesili sta podjarmili kar povrsti veliko število narodov, da bi si zagotovili stvarnost na svetu. Daladierove besede, da Francija nikdar ni težila za nadoblast, je demantirala versajska pogodba. Z ozirom na to Nemčija ne more smatrati, da je Chamberlain resno govoril, ko je poudaril, da je Velika Britanija pripravljena pogajati se z Nemčijo o pomorskih in gospodarskih vprašanjih.

Berlin, 12. maja. AA. DNB. »Nemška diplomatska korespondenca« piše: Velesile, ki izvajajo politiko obkoljevanja, so sedaj, ko so doživele pri gotovih evropskih državah neuspeh, začele delovati s poldvojenimi napori pri državah jugovzhodne Evrope, da bi si zavarovale ugoden položaj za izvršitev napada. Že tedne se opažajo napori gotovih velesil, ki bi želele spraviti Turčijo v »blok miru« z vsemi praviciami in dolžnostmi. Poskuša se pripraviti Turčijo o neki nevarnosti, češ, da državi osi poskušata spraviti vse jugovzhodne države pod svoje vazalstvo ter ogroziti na ta način Črno morje. Pri tem gotove velesile očitno špekulirajo z zgodovinskimi spomini Turkov. V resnici so vsi narodi, o katerih je govora in ki imajo danes svoje nacionalne države, v katerih imajo svobodno in častno življenje, bili skozi stoletja pod tujim varuštvom. Vse vođeče sile obkoljevanja ter tudi Turčija, bi morale biti danes na čistem, da taki spomini niso umetni, ker državi osi nimata nobene želje, ovirati svobode omenjenih narodov ter ustvarjati ponovno razmere, ki pripadajo prošlosti. Zelo netaktilno je uporabljati zgodovinsko prošlost za izgovor za gotove politične ambicije.

Francoski parlament odobril Daladierovo politiko

Pariz, 12. maja. AA. (Havas.) V začetku današnje popoldanske seje poslanske zbornice so vložili dva predloga za prehod na dnevni red. Enega je vložil radikalni poslanec Iseri, drugega pa komunistični poslanci; v njem zahtevajo predlagatelji, da naj se v dnevnem redu posebno poudari politika medsebojne pomoči in sodelovanja med Francijo in Sovjetsko Rusijo. Sejo so prekinili, da bo mogla socialistična stranka zavzeti stališče. Med prekinitvijo se je socialistična skupina sklenila z 48 proti 42 glasovom, da bo glasovala proti dnevnemu redu, ki izreka Daladierovi vladi zaupnico.

Po ponovni otvoritvi seje je prvi povzel besedo Blum. Kritiziral je zunanjo politiko francoske vlade in poudaril potrebo, da se razgovori s Sovjetsko Rusijo nadaljujejo. Govorec o splošnem političnem položaju, je podčrtal, da se tuje čete še niso umaknile iz Španije. Glede raznih uredb z zakonsko močjo je med drugim izjavil, da socialistična parlamentarna skupina teh uredb ne odobrava. Blum je dalje govoril o potrebi, da se doseže dejanska edinstvo vseh Francozov. Podčrtal je pomen kolektivne varnosti in naposled obžaloval, da se v mnogih stvareh ni dosegla edinstvo vseh Francozov.

Za Blumom je povzel besedo Daladier. Govoril je o spremembah, ki so nastale v Evropi v zadnjem času, potem je pa poudaril, da je Francija ostala na isti črti, da se pa vsiljuje vprašanje nove orientacije ne za Francijo, ampak za razne druge države.

Daladier je pri tej priložnosti podčrtal pomen žrtv, ki jih Francija pravkar doprinaša v korist

Dr. Ivan Bizjak — sodni inšpektor

Belgrad, 12. maja. m. S kr. ukazom v soglasju s predsednikom vlade, na predlog pravosodnega ministra je imenovan za sodnega inšpektorja 3-II v pravosodnem ministru dr. Ivan Bizjak. Dr. Bizjak je prvi Slovenec, ki je bil imenovan za sodnega inšpektorja v pravosodnem ministru.

Za potrebe ljubljanske juridične fakultete

Belgrad, 12. maja. m. V Belgrad je dopotaval dekan jur. fak. univerze kralja Aleksandra v Ljubljani dr. Viktor Korošec. Sprejet je bil pri prosvetnem ministru Ciriču, pri katerem je preskrbel glede sestave izpraševalne komisije in zaradi naknadnih kreditov za nove seminarje jur. fakultete. G. dekan je bil sprejet tudi pri obeh slovenskih ministrih dr. Kreku in g. Snoju.

Odposlanci pri letošnjih maturah

Belgrad, 12. maja. m. Za odposlance prosvetnega ministra pri letošnjih maturah so imenovani na srednjih šolah v Sloveniji: Anton Sovre, insp. prosvet. min., za realno gimnazijo v Kranju; Janko Leskošek, insp. prosvet. min., za III. realno gimnazijo v Ljubljani; Marko Bajuk, banski insp. v Ljubljani, za mestno realno gimnazijo v Ljubljani; Silvo Kranje, banski insp. v Ljubljani, za uršulinsko gimnazijo v Ljubljani; Karel Prijatelj, ravnatelj učiteljskega v Pakracu, za realno gimnazijo v Murski Soboti; dr. Lovro Sušnik, načelnik prosvetnega oddelka banske uprave v Ljubljani, za klasično gimnazijo v Št. Vidu nad Ljubljano.

Hvalevredno delo slov. akademikov

Akademski cerkveni pevski zbor bo priredil dne 24. in 25. majnika pod vodstvom opernega dirigenta g. Antona Nefata v obmejnih krajih v Slovenskih goricah koncert slovenskih narodnih pesmi na prostem in brezplačno. Ljubitelji slovenskega življa v Slovenskih goricah, podpirajte njihovo delo! — Pevska vaja v ta namen bo v torek ob 7 zvečer samo za moški zbor.

Belgrajske novice

Belgrad, 12. maja. m. Potek jutrišnje mednarodnega tekme, ki bo v Milanu med Anglijo in italijanskim moštvo, bo prenašala okrog 19 tudi belgrajska radio postaja.

Osebnosti

Belgrad, 12. maja. m. Z odlokom notranjega ministra je prestavljen Kazimir Kuković iz Maribora na upravo policije v Ljubljano.

Belgrad, 12. maja. m. S kr. ukazom je postavljen za ravnatelja učiteljskega v Pakracu v 3-II. Karel Prijatelj, dosedanji inšpektor v prosvetnem ministru.

Belgrad, 12. maja. m. Prestavljeni so naslednji učitelji (-ice): Andrej Zvan iz Zenavej v Turinju, Anton Belear iz Zidanega mesta v Križu, Bogdana Zeleznik iz Lipe v Doblju, Stanislav Duminko iz Kirštajna k Sv. Kunigundi.

Belgrad, 12. maja. m. Z odlokom pravosodnega ministra so postavljeni: Martina Vrčar, uradniška pripravnica iz Kranja na okrajno sodišče v Ljubljano, Jakob Stukelj, pis. oficial iz Kozjega na okr. sodišče v Skofjo Loko, Anton Sorec, kancelist iz Ljutomeru na okrajno sodišče v Maribor, Karla Kranje z Gornje Radgone na okr. sodišče v Trebnju, Janja Urbas, iz Kranjske gore na okr. sodišče v Litiji, Franc Cuk iz Kamnika na okr. sodišče v Ljutomeru. — S kr. ukazom je prestavljen višji pisarniški oficial Andrej Zebre od okrajnega sodišča v Skofji Loki na okr. sodišče v Kranju.

Tenis v Budimpešti

Budimpešta, 12. maja. b. V Budimpešti bi se moral danes pričeti dvoboj med jugoslovenskim in madžarskim teniškim igralcem za Davison pokal. Zaradi močnega deževja in toče pa tekme ni bilo mogoče odigrati. Jutri popoldne bosta najprej nastopila Mitič-Dalosa, nato pa Punčec-Aebota.

Neposredno pred današnjo tekmo Mitič-Dalosa se je nebo zbledilo in pričelo je močno deževati. Kmalu je pričela padati še gosta toča, tako da je bilo igrišče po enurni nevihti popolnoma pokrito z ledom. Zaradi tega sta se sestala na igrišču kapitana obeh moštev za vrhovnim sodnikom, ki so vsi skupaj ugotovili, da igrišče ni primerno za tekmovanje. Sporazumeli so se, da se tekma odgodi na jutri.

Priznanje Jaroslavskega

Moskva, 12. maja. AA. Reuter: Na sestanku društva za propagando proti veri je govoril predsednik Jaroslavski, ki je ugotovil, da je v sovjetski zvezi 30 milijonov odraslih, ki verujejo v Boga in ki pripadajo 10.000 cerkvenim občinam. Zahteval je, da se prepovejo vsa nasilja proti cerkvam ter da se poskuša cilj društva doseči z vzgojo množic in pospeševanjem znanstva.

Drobne novice

Benetke, 12. maja. AA. Stefani: Glavni poveljnik nemške vojske general v. Brauchitach je odpotval sredi iz Benetk v Monakovo.

Trst, 12. maja. AA. Stefani: Prvo etapo v kolesarski tekmi »okoli Italije« Benetke-Trst je prevozil prvi Kotur, drugi pa Dekleva.

Budimpešta, 12. maja. AA. Prosvetni minister je objavil uredbo o prostovoljni delovni službi visokošolcev in visokošolk. Delovna služba bo trajala za visokošolce 6 tednov, za visokošolke pa 7 tednov. Z organizacijo te službe bodo začeli v najkrajšem času.

narodne obrambe. Dalje je Daladier rekel, da se glasovanje, ki se bo zdaj vršilo v parlamentu o vladni deklaraciji, ne more razlagati kot znak, da sta parlament in Francija razglašeni. Obramba domovine, je končal Daladier, je najvažnejša naloga Francije. Francozi so si edini in odločni v tem, da bodo branili svojo domovino. To so moje poslednje besede.

Pa Daladierov govor je vlada postavila vprašanje zaupnice. Za zaupnico je glasovalo 375 poslancev, proti njej pa 230. Po končanem glasovanju se je seja zaključila. Prihodnja seja je pa sklicana v torek.

Kakšna je italijanska armada

Opazovanja ob priliki proslav 3. obletnice ustanovitve imperija

Ob priliki tretje obletnice ustanovitve imperija je bila v Rimu v navzočnosti kralja in kraljice, Mussolinija ter predstavnikov vseh oblasti velika parada italijanske vojske. 20.000 vojakov je defiliralo mimo kralja v polni bojni opremi. Parada naj bi tudi pričala o moči nove vojaške zveze z Nemčijo, ki se more naslanjati na veliko in bojevito italijansko armado, kateri je ob tej priliki državni vodja Mussolini zaklical, »da je moč našega orožja zelo velika, še večja pa odločnost italijanskih src, kar se bo videlo, ko bo prišla ura.« Paradi je prisostvoval tudi vrhovni poveljnik nemške armade general Brauchitsch, ki je bil prej navzoč tudi pri vojaških vajah pri jezeru Bracciano.

Pri tej priliki ni odveč, če si ogledamo novo organizacijo italijanske armade, njenega duha, ki se je pokazal po vojnah v Libiji, Abesiniji in Španiji, ter njene bojne metode, kolikor so se preizkušale tako na bojišču kakor na vežbališču.

Načelo »hitre odločitve«

Načelo, ki ga je uvedel v italijanski vojski Mussolini, je načelo tako imenovane nagle odločitve, ki zahteva: 1. čim večjo motorizacijo armade, 2. tako organizacijo temeljne bojne enote, ki je divizija, da prideta do veljave takoj njena naglica, kakor učinek njenega ognja, ter 3. večjo gibčnost in elastičnost tudi armadnih zborov, ki so velika operativna enota celokupne vojske. Italijanska divizija je danes sestavljena iz 2 namesto 3 polkov, ki imata s seboj divizijsko topništvo v stari moči, poleg strojnih pušk pa tudi metelce min in plamenomete na posebnih motorjih, vse kolikor mogoče gibčno ter naperjeno v to, da divizija v napadalnih skokih nasprotniku ne da miru, da bi si mogel oddahniti in se ubraniti predora. Vsaka divizija ima neposredno za seboj dva rezervna bataljona za takojšnjo izpolnitev izgub. Nalogo obdelovati sovražnika s težkim in najtežjim topništvom ima slej ko prej topništvo, dočim ima armadni zbor sam cel polk strojnih pušk. Na ta način predstavlja nova pehotna divizija cel blok iz šestih bataljonov s spremnim bataljonom strojnih pušk ter minometov, dveh rezervnih bataljonov, enega topniškega polka in oddelka tankov.

5 armad, 20 zborov, 63 divizij

Celokupna italijanska armada šteje danes 63 divizij omenjenega novega tipa. Te divizije štejejo 153 pehotnih polkov, 12 konjeniških polkov, 90 topniških polkov, 5 flak-polkov, ki imajo protiletalske topove, in 16 tehniških polkov, h katerim pridejo tančni in avtomobilski polki. Ta gmota sestavlja 5 armad, od katerih je najboljša Padska armada, ki ima največ motoriziranih in oklepnih divizij, je v vsakem hipu sposobna za boj in se more z največjo naglico premikati, kamor treba. Teh 5 armad ima 20 zborov, od katerih stoji 11 v zgornji Italiji, 2 v srednji Italiji, 2 v južni Italiji, 1 na Sardiniji, 1 na Siciliji in 3 v Libiji. Nekaj polkov je nameščenih še na Dvanajstero-otočju in v Zadru. Koliko je torej narasla italijanska

Nevidno orožje

Papež Pij XII. je posvetil letošnji majnik molitvi, da bi Bog svetu ohranil mir. Kaj pomaga molitev? se sprašuje brezverec. Na to je odgovoril svojčas francoski pisatelj Taine, ki ni bil veren, da je molitev že sama po sebi dejanje najgloblje edinosti in bratstva ljudi, ki se zavedajo, da so ustvarjeni kot enota.

Sicer pa Cerkev moli in dela, povzdiguje duše k Bogu in obenem usmerja njihovo delo v tem duhu. Kdo se ne spomni na primer, kako si je Benedikt XV. prizadeval za bolj pravičen mir, kakor je tisti, s katerim se je zaključila minula svetovna vojna. Komaj so se začele čutiti posledice nekaterih določb te pogodbe, že je isti papež v svoji okrožnici od 23. maja 1920 izrekel strah, da ne bi zaradi nepopolnosti tega dela zopet vzplamtel iz pepela staro sovrašтво in pozval oblastnike sveta, naj poravnajo, kar je treba poravnati. Januarja naslednjega leta je opozoril na nevarnost, ki grozi neki mali državi srednje Evrope, ki se je bila rodila iz tega mira, pa ne more živeti ter bi mogla s svojim padcem izzvati veliko nevarnost za ohranitev miru. Ko se je zbrala svetovna gospodarska konferenca v Genovi, je Benediktov naslednik, Pij XI. delegatom, čijih delo se je kmalu končalo s popolnim neuspehom, pisal, naj bi vsak žrtvoval na oltar skupnega blaga človeštva nekaj, ker je brez tega nemogoče vsak mir. Kmalu nato je izjavil, da se zastoj trudi za mir tisti, katerim ni mar pravičnosti. Ob zasedbi Porurja 31. januarja 1923 je Pij XI. odredil molitev, da bi to bil začetek miru, ne pa novih sporov.

Kar sedaj v istem duhu dela Pij XII. je veliko delo v prid resnice in duha, kakor je pisal neki odlični francoski list. In nadškof Bologne kardinal Nasalli-Roca, znan po svojem resnično katoliškem duhu, ki mu je nakopal nasprotstva v lastni domovini, je na papežovo okrožnico o posvetitvi majnika meseca delu za mir, odgovoril v svoji poslanici: »Če se bodo državniki obeh strank spomnili temeljnih postav naravnega prava in krščanskega npravstva in če bo vsak odnehal toliko, kolikor veleva pravičnost, obenem pa si priklical v spomin izrek naših prednikov: nihil violentum durabile — nič ni trajno, kar je ustvarilo nasilje — ne bo težko najti poti iz sodobne zagate.« In takole nadaljuje: »Ne smatram za utvaro, da bo prišel dan, ko bodo omikani narodi mogli dati slovo železu, jeklu in drugim plemenitim sestavinam zemlje, da jih bodo uporabljali za dobra in lepa dela človeškega napredka. Ne morem si misliti, da bi bila ustvara Gospodova beseda in delo, o katerem je rekel, da naj prinese mir vsaki hiši.«

armada pod Mussolinijem, se razvidi iz tega, da je pred svojo dokončno reformo v l. 1937-38 štela samo 13 armadnih zborov, oziroma 30 pehotnih divizij, 4 alpske divizije in 3 nagle divizije, to je vsega skupaj 4 armade. Armada pa je pomnožena še po fašistični milici in oboroženih mladinskih organizacijah, tako da je danes italijanska armada že v mirnem času 3 do 4 krat močnejša, kot je bila še nedavno.

V času vojne se lahko mobilizira že v prvih dneh 10 milijonov vojakov, to je vsi boja sposobni in drugod nepotrebni moški od 18 do 55 leta. Učna doba novincev znaša 18 mesecev, od 18 do 21 leta se vsa mladina obvezno vadi v tako imenovani predvojaški službi, po vojaški službi pa se do 55. leta vsak vadi obvezno v tako imenovani povojaški službi. Vrhovni poveljnik je državni vodja Mussolini, ki je obenem vojni, letalski in mornariški minister kot maršal imperija. Šef generalnega štaba kopne armade je Pariani, mornarice Cavagnari, letalstva pa Valle. Šef generalnega štaba vse vojne sile pa je maršal Badoglio. Tako vidimo, da je tudi vodstvo armade kolikor mogoče bolj poenoteno.

»Duh Pilsudskega je naredil Poljsko močno, da uživa spoštovanje vsega sveta«

Ob obletnici smrti tvorca nove Poljske maršala Pilsudskega

Varšava, 12. maja. AA. Pat: Danes na Poljskem obhajajo obletnico smrti maršala Josipa Pilsudskega. Vsa Poljska je zavita v žalost. Po vseh hišah so razobežene zastave na pol droga. Ze zjutraj so se začele spominske slovesnosti. Varšavski radio je posvetil svojo oddajo spominu na velikega pokojnika. Proglasi, ki so nalepljeni po hišah, poudarjajo delavnost pokojnega maršala in ugotavljajo, da so smernice umrlega maršala posebno važne danes, ko je svet nemiren zaradi dogodkov, ki jih utegne prinesiti jutrišnji dan. Duh Pilsudskega je ustvaril Poljsko in je naredil silno in močno, da uživa spoštovanje vsega sveta. Poljska se zvesto drži dane besede in teži za mirom, neomajna pa je tedaj, kadar gre za njeno čast, slavo in svobodo.

Kakor piše tukajšnje časopisje, poljski zunanji minister Beck ne bo odpotoval v Ženevo na zasedanje sveta Zveze narodov, kakor so do zdaj nekateri napovedovali. Poljska ni član sveta Zveze narodov in zaradi tega ne more sodelovati pri njenem delu. O vprašanjih Gdanska pri tem zasedanju ne bodo razpravljali kakor kaže stališče, ki ga je zavzel odbor trojice, to je Velike Britanije, Francije in Švedske.

V ministru za zunanje zadeve v Washingtonu so se začela pogajanja med predstavniki Zedinjenih držav in Poljske za sklenitev novega trgovskega sporazuma. Poljsko delegacijo vodi minister za trgovino in industrijo, ki je imel že več sestankov z ameriškim ministrom za zunanje zadeve Hullom in drugimi vodilnimi uradniki.

V kabinetu predsednika republike Moscickega so se vršila včeraj ponovno posvetovanja o poljski zunanji politiki. Posvetovanjem so poleg zunanjega ministra Becka prisostvovali maršal Rydz-Smigly, predsednik vlade general Skladkowski in podpredsednik vlade Kvjatkovski.

Chamberlain najavlja sporazum s Turčijo

Objava sporazuma odvisna od pogajanj s Turčijo

London, 12. maja. AA. Reuter: Predsednik vlade Chamberlain je izjavil v spodnji zbornici, da se je doseglo soglasje med Veliko Britanijo in Turčijo o sklenitvi dokončnega dogovora vzajemnega značaja v interesu njune narodne varnosti. Do sklenitve dokončnega dogovora izjavljata britanska in turška vlada, da sta pripravljene učinkovito sodelovati in druga drugi izkazati vsako podporo in pomoč, ki je v njuni moči, če pride do kakšnega nasilnega dejanja, ki bi utegnilo povzročiti vojno v Sredozemlju. Ta izjava ni naperjena proti nikomur. Njen cilj je zamajčiti Veliki Britaniji in Turčiji medsebojno pomoč v primeru potrebe. Obe vladi sta sprevideli, da zahtevajo nekatere stvari točnejšo definicijo in jo zato preučujeta. Obe vladi vidita, da je tudi potrebno zamajčiti varnost na Balkanu in bosta druga drugo konsultirali, da se ta cilj doseže. Ta dogovor ne izključuje možnosti, da tudi druge vlade sklenejo dogovore z drugimi državami v splošno korist in v korist čim trdnjše miru.

Voditelj laburistične opozicije Attlee je vpra-

Banovinska skupščina mladine JRZ

v Celju, jutri dne 14. majnika 1939

Pod pokroviteljstvom predsednika senata gospoda dr. Antona Korošca

bo jutri, v nedeljo, v Celju banovinska skupščina mladine JRZ. — Ta dan bomo našemu narodnemu voditelju pokazali sadove našega dela. — Le še nekaj dni je do skupščine. Pripravite številna zastopstva. Vsaka slovenska občina naj bo na banovinski skupščini po številnih zastopnikih mladinske JRZ navzoča.

Spored prireditve:

1. Ob 6 budnica.
2. Ob 10.30 spreved članov po mestu mimo odličnih gostov, ki bodo zbrani na balkonu mestne hiše.
3. Ob 11 začetek skupščine v dvorani »Ljudske posojilnice«.

Do 10. ure dopoldne morajo biti vsi udeleženci zbrani. Zamudnikov ne sme biti. Zbirališče članov MJRZ in avtomobilov je v Samostanski ulici.

Jutri vsi v Celje!

Banovinski odbor MJRZ

»Nemčija je že napravila svoj sklep glede Gdanska«

Berlin, 12. maja. b. »Danziger Vorposten«, uradno glasilo gdanske vlade, odkrito opominja danes Poljsko ter pravi med drugim sledeče: Nemčija je že storila sklep o bodočnosti Gdanska in hvalisanje Poljske ne bo preprečilo priključitev tega mesta k Nemčiji. Nekega dne bo potrpežljivost Nemčije izčrpana. Plebiscit v tem mestu je odveč.

Ako Nemčija zahteva plebiscit za Gdansk, ga bo Poljska zahtevala za češko in Moravsko

London, 12. maja. b. Včerajšnji »Daily Telegraph« poroča iz Varšave, da so tamkajšnji politični krogi prepričani, da bo Nemčija kot prihodnje svoje šahovsko potezo zaradi Gdanska zahtevala glasovanje, bodisi neposredno, bodisi potem svojega tamkajšnjega zastopnika. Kot protisunek bo Poljska takoj zahtevala, da se pod mednarodno kontrolo v češkem protektoratu izvede plebiscit, da se ugotovi, koliko Čehov bo glasovalo za to, da ostanejo pod Nemčijo.

Japonska posreduje med Poljsko in Nemčijo

Tokio, 12. maja. AA. Agencija Domej izve, da je Japonska pred nekoliko dnevi ponudila svoje posredovanje med Poljsko in Nemčijo, da se na ta način ublaži napetost med obema državama.

ju ali na Balkanu. Poleg tega se bo Turčija priključila tudi odporu Anglije proti osiščnim državam v severni Afriki. Turška pomoč pa se zaenkrat ne razteza na Poljsko in na baltske države za primer, če bi Nemčija napadla katero od teh držav, ako ne bi sledil istočasno napad Nemčije ali Italije na kako državo na Balkanu. V vsakem primeru pa bo dobila Velika Britanija od Turčije pravico svobodnega prehoda v Dardanele in v Črno morje.

Zogu - kandidat za prestol Sirije

London, 12. maja. b. »Daily Herald« poroča iz Jeruzalema, da označujejo tamkaj kot kandidata na sirijski prestol kralja Zogua po ukinitvi francoskega mandata nad Sirijo. Sedaj zbirajo informacije v francoskih posolstvih in konzulatih na bilžnem vzhodu o stališču Francije do tega načrta. V vplivnih francoskih in sirijskih krogih razpravljajo vprašanje postavitve kralja Zogua za sirijskega kralja s precejšnjimi simpatijami. Kralj Zogu ima namreč v Turčiji precej dobre zveze.

Carigrad, 12. maja. AA. Stefani: Tu trdijo, da bo angleško-turški sporazum objavljen, kakor hitro bodo znani uspehi pogajanj med Veliko Britanijo in Sovjetsko Rusijo.

Potjomkin postane zunanji komisar

London, 12. maja. b. V londonskih političnih krogih so mnenja, da bo sovjetska vlada imenovala za komisarja za zunanje zadeve sedanjega namestnika Potjomkina. Sovjetski poslanik v Londonu g. Majski je obvestil o tem že včeraj lordu Halifaxu ter mu sporočil, da bo v Ženevo prišel g. Potjomkin.

Durčanski v Rimu

Rim, 12. maja. AA. DNB: Slovaški zunanji minister, ki se zdaj mudi v Rimu, je dal izjavo, v kateri je glede znanje politike Slovaške poudaril potrebo po okrepitevi naravnih vezi med Slovaško in Nemčijo.

Italija bo podvojila svoje vojno brodoge

Rim, 12. maja. Mussolini je sklenil, da se italijanske vojne brodoge zopet znatno pomnoži in okrepi. Vrhovni poveljnik italijanske vojne mornarice, admiral Cavagnari, je na včerajšnji seji parlamenta poročal, da bo v kratkem vojno brodoge štelo 4 bojne ladje po 35.000 ton, 4 bojne ladje po 26.000 ton, 19 velikih križark, 12 manjših, 60 rušilcev, 70 torpedovcev, 150 podmornic in več flotilk najhitrejših »masov«. Graditi se pa začne letos: 9 bojnih ladij, več rušilskih eskader in okoli 100 rušilcev, kakor tudi več ladij za letala in lovec proti podmornicam. Število ostane tačno, na vsak način se italijansko vojno brodoge pomnoži tako, da bo v letu 1940 podvojeno.

Francija odklonila posojilo Španiji

Pariz, 12. maja. TG. V Pariz je prišlo špansko odposlanstvo, ki se pogaja z nekaterimi bankami za posojilo 20 milijonov funtov (5 milijard din). Pariška vlada je pogajanja odklonila, češ da je to politično vprašanje in je tudi odvisno od zadržanja angleške vlade.

Angleški kralj sredi ledenih gora

London, 12. maja. b. Po zadnjih novicah je ladja »Empress of Australia«, ki pelje britanska suverena v Ameriko, še vedno v področju ledenih gora in goste megle. Ladja je 350 milj jugozahodno od Capa Race. Kapitan ladje je bil včeraj ves dan in vso preteklo noč na poveljniškem mostu. Obe ladji zaradi goste megle in ledu ne moreta naprej in se slišijo le njune sirene. Ker je bilo za plovbo določene precej časa, je še vedno upati, da bo britanska kraljevska dvojica pravčasno prišla v Quebec, to je v ponedeljek ob pol 10 dopoldne.

Parada v Madridu dne 19. majnika

Madrid, 12. maja. AA. DNB: Danes je izšel program zmagoslavne parade, ki bo v Madridu dne 19. majnika. Propagandni šef Manuel Augusto je izjavil, da bo svečanost razdeljena v tri dele: 1. Zahvala Vašemogočnemu; 2. zahvala vojski in 3. zahvala prijateljskim narodom. Po svečanosti bo ljudska zabava.

Valencija je podarila nad desetisoče palm, s katerimi bodo okrasili ulice. Generala Franca bodo spremljali vitezi reda sv. Fernanda. Kot glasniki bodo šli pred sprevedom na konjih zastopniki vseh vrst orožja. Prijateljski narodi bodo počaščeni s slavnostno izročitvijo oljkovih vejic nemškemu in italijanskemu poslaniku, ki bosta te vejice položila na grobove padlih vojakov. Takoj po paradi bo general Franco sprejel diplomatski zbor. Italijanski prostovoljci bodo istega dne začeli odhajati iz Španije.

Pri polaganju temeljnega kamna za svetosavsko cerkev: Namestnik dr. Stankovič, za njim predsednik vlade Cvetkovič, patriarh Gavril obdan od episkopata

Podpore za živinorejske razstave

Ljubljana, 12. maja 1939.

Meseca novembra lanskega leta je tedanji minister trgovine in industrije g. inž. Nikola Kabalin nakazal 2 milijona dinarjev za pospeševanje živinoreje in sicer je dal 1 milijon dinarjev zagrebškemu sejmu, 1 milijon dinarjev pa Zdrženju kmetovalcev, odsek za razstavo v Novem Sadu. Ta zneska sta bila dana v svrhu izgraditve sejnišč za živinorejske razstave. G. minister je tedaj dejal, da je to napravil radi tega, ker hoče forsirati selekcionirano plemensko živino in kvaliteto, kar se doseže najlažje na razstavah.

Pri tem smo se spomnili, da tudi Ljubljana potrebuje takih podpor za našo živinorejo. Naša dežela je v veliki meri navezana na živinorejo, ki daje velik del našega narodnega dohodka in ji je treba posvetiti vso pozornost in ji pomagati z vsemi sredstvi v korist našega kmeta. Tudi Ljubljana nima primerno urejenih prostorov v ta namen, pa čeprav so živinorejske razstave na našem velesajmu že postale dobro vpeljana tradicija. To se je začelo že leta 1924 in vsako leto imamo tudi v Ljubljani na velesajmu živinorejske razstave, ki pa se ne morejo tako razviti, ker zanje ni primernih prostorov. Ali ne bi bilo koristno tudi v Ljubljani, ki ima že svojo tradicijo, vpeljati stalne živinorejske razstave, za kar je v prvi vrsti poklicana država, da da primerna sredstva za ureditev razstavnih prostorov. Nima nič proti temu, če da država znatne zneske za ureditev sejnišč drugim krajem, toda vpoštevati je treba tudi nas, posebno, ker je n. pr. sedaj ljubljanski velesajm dobil manj podpor iz državnih sredstev kot druge slične ustanove.

Da so naše zahteve upravičene, nas še bolj potrjuje dejstvo, da je sedanjí trgovinski minister g. Jevrem Tomič naklonil ob otvoritvi letos drugí milijon dinarjev. Pri takih zneskih je potrebno, da se vpoštevajo tudi drugi kraji države, ki so prav tako potrebni podpor v svrhu pospeševanja živinoreje v svojem območju.

Pobotniška taksa od plač zasebnih nameščencev

Dne 3. maja smo poročali o novi okrožnici finančnega ministarstva, oddelka za davke št. 10.318/III., ki je enotno uredila to vprašanje. Nova okrožnica določa, da se imajo vsa oblastva ravnati po navodilu, ki je bilo dano z okrožnico št. 13.361/IV. z dne 18. februarja 1935 in z ozirom na razsodbo državnega sveta št. 5.123/37 z dne 5. junija 1937.

Zato je smatrati, da je plačevati takso po tar. postavki 33 od nameščenskih plač le v primeru, ako se plača potrdi s pobotnico, ako se izvrši izplačilo po podpisani ali nepodpisani seznamu ali ako se plača knjiži na tekoči račun dotičnega nameščencev.

Zaradi tega je smatrati, da sezname za plačilo uveljavljene davke, davčne knjižice, sumarno knjiženje v blagajniških knjigah in slična potrdila izvršenega izplačila plač nesporno več ne služijo kot podlaga za davčno obveznost.

Tudi je smatrati, da je neosnovana zahteva finančnih oblastev, da bi se naj plačevala taksa, tudi v primerih, ko se vrši plačilo na podlagi blagajni izdanega plačilnega naloga ali po podpisani ali nepodpisani kuverti, ki se zadržijo do prihodnjega izplačila v blagajniških spisih, ker je bila zadnja razsodba državnega sveta v tem smislu, da bi po novi praksi oboje plačilo obveznost plačevanja pobotniške takse le tedaj, če se izdajajo potrdila o prejemu plače, če se izvrši plačilo po seznamu in če se plača knjiži na tekoči račun dotičnega nameščencev.

Stanje naših kliringov

Po podatkih Narodne banke je bilo stanje naših kliringov dne 8. maja naslednje (v oklepajih razlika v primeri s stanjem dne 30. aprila 1939):

Aktivni kliringi: Nemčija 17.966.000 (+ 2 milij. 388.000) mark, Turčija 17.155.000 (+ 53.000) din, Bolgarija 1.629.000 (- 8.000) din in Španija 2.935.000 pezeta.

Pasivni kliringi: Italija 35.614.000 (- 32.480.000) din, Češkoslovaška 7.564.000 (- 7.298.000) kron, Švica 1.833.000 (- 42.000) šv. frankov, Belgija 1.977.000 (- 4.000) belg. Poljeka 10.861.000 (+ 2 milij. 36.000) din, Madžarska 6.966.000 (+ 2 milij. 231.000) din, Romunija 4.261.000 (- 1.308.000) din in Bolgarija 767.000 (- 21.000) din.

Iz tega pregleda je razvidno, da se je radi našega znatnega izvoza v Nemčijo naš aktivni kliringi saldo v prometu s to državo znatno povečal: za 32,8 milij. din.

Med pasivnimi kliringi se je prvokrat po daljšem času zmanjšal na naš dolg v Italiji, nadalje se krepko zmanjšuje naš dolg Češkoslovaški tako, da je pričakovati skorajšnjega saldiranja tega pasivnega kliringa. Povečal se je tudi naš kliringi dolg Poljski in Madžarski, zmanjšal pa Romuniji, dočim ostali kliringi ne izkazujejo znatnih izprememb.

1939-VELESEJEM V LJUBLJANI 3. 12. JUNIJA

Po mestih in trgih, v vsaki večji vasi po širni Jugoslaviji se bo bliščal s cerkvenega zidu, šole ali pa županskega poslopja ličen plakat letošnjega pomladanskega ljubljanskega velesajma ter vabil in klicel v dnevih od 3. do 12. junija v belo Ljubljano. Pa tudi v zamejstvu bo znanlec naše gospodarske delavnosti. Plakati osnutke je izdelal akademski slikar profesor I. Vavpotič. Plakat je izdelala Jugoslovanska tiskarna

Danes svečana premijera!

Ukradeno življenje

Gospodarstvo

Izboljšanje na našem denarnem trgu

Izkaz Narodne banke za 8. maj 1939.

Izkaz Narodne banke za 8. maj kaže naslednje glavne postavke (vse v milij. din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 30. april):

Aktiva: zlato v blagajnah 1.906.6 (+ 0,7), zlato v inozemstvu 10,8, skupna podlaga 1.917,4 (+ 0,7), devize izven podlage 508,3 (+ 23,24), kovani denar 296,66 (- 9,7), posojila: menična 1.718,15 (- 4,5), lombardna 248,3 (- 4,6), skupno posojila 1.966,4 (- 9,1), razna aktiva 82.089,2 (+ 13,2).

Pasiva: bankovci v obtoku 7.388,9 (- 34,54), drž. terjatve 31,4 (+ 15,3), žirovni računi 943,26 (+ 108,6), razni računi 652,04 (- 61,4), skupno obveznosti po vidu 1.626,7 (+ 58,46), obveznosti z rokomo 30,0, razna pasiva 257,25 (- 5,57).

Obtok bankovcev ter obveznosti po vidu 9.015,64 (+ 23,9), skupna podlaga s premijo 2.463,8 (+ 0,9), od tega zlato v blagajnah s premijo 2.449,95 (+ 0,9) milij. din, skupno križje 27,32 (v prejšnjem izkazu 27,39%), od tega samo z zlatom v blagajnah 27,17 (27,23%).

Izkaz kaže izboljšanje položaja na denarnem trgu. Predvsem je omeniti veliki dvig žirovni računov, ki so narasli za 108,6 milij. din. Istočasno je razveseljivo dejstvo, da so se tudi izpo-

sojila banke v obliki meničnih in lombardnih posojil zmanjšala, kar kaže na manjšo potrebo denarnih zavodov za njih likvidnost.

To je imelo za posledico tudi zmanjšanje obtoke bankovcev, ki bo pa prišlo bolj do izraza v naslednjem izkazu.

Tudi naš devizni položaj je boljši, ker se že od druge polovice aprila naš devizni zaklad povečuje. Dne 15. aprila je znašal samo 403,2 milij. din, po zadnjem izkazu pa že 508,3 milij. din, kar je povečanje za nad 100 milij. din.

V naslednjem podajamo še nekaj preglednih podatkov v primeri s prejšnjimi izkazi (vse v milij. din):

	zlato	devize	posojila	ban-	žirovni
	zaklad			kovci v	računi
				obtoke	
31. marca	2.461,6	438,3	1.675,6	6.805,9	855,2
8. aprila	2.461,9	426,8	1.685,8	6.845,15	838,1
15. aprila	2.462,1	403,2	1.716,3	6.930,5	811,94
22. aprila	2.462,8	414,55	1.771,25	7.070,06	806,8
30. aprila	2.462,9	485,05	1.975,54	7.423,45	834,67
8. maja	2.463,8	508,9	1.966,4	7.888,9	943,26

Taksna prostost zadrug po čl. 118 zadr. zakona

Po odst. 2 § 118 zak. o gospodarskih združbah moreje zadruga, ki bi glede na svoje dosedanje poslovanje ne moglo spraviti svojih pravil v sklad s predpisi tega zakona, izvesti likvidacijo v treh letih od dne, ko dobi ta zakon moč, oziroma se smejo v istem roku spremeniti v združbe drugačne oblike, oboje brez takse.

S to spremembo dosedanj reg. zadruga v združbo druge oblike (na pr. družbo s o. z.) nastane nov subjekt, ki si mora z ozirom na določbo odst. 1 § 8 zak. o obrtnih, glasom katerega je vsaka pravica za izvrševanje obrti čisto osebna pravica, za nadaljevanje obrti prejšnjega subjekta pridobiti potrebno pooblastilo na novo.

Priznavna pravil v smislu določil novega zakona o gospodarskih združbah, odnosno retro-river zadrug v združbe drugačne oblike, oziroma dosedanjih pomožnih blagajni v zadruga po tem zakonu (§ 119 zak. o gosp. združbah) je glasom §§ 117-119 oproščena vsah taks.

Glede obsega te taksne prostosti so obstojali do sedaj dvomi. Tako so na pr. obrtna oblastva

zahtevala plačilo obrtnih taks po tar. post. 90 i. sl. taks. zak., očitno v prepričanju, da se nanaša taksna oprostitvev samo na sodne takse za novo protokolačje, ker besedilo §§ 117-119 zak. o gosp. zadr. ni dovolj jasno, da bi se iz njega dala razbrati tudi taksna prostost za takse pa tr. post. 91-94 taksnega zak. Na pobudo dravske finančne direkcije je sedaj min. finance, odd. za davke, pod št. 25.358-III z dne 29. aprila 1939, izdalo sledeče avtentično pojasnilo:

»Pooblastitve (ovlaščenja), ki se izdajajo z ozirom na predpis § 118 zak. o gosp. zadr. novi združbi, so oproščene takse.«

Vse v poštev prihajajoče zadruga, ki so morale plačati na poziv obrtne oblasti gornje precej visoke takse, ki gredo z banovinsko doklado vred pogosto na tisoče dinarjev, torej opozarjamo na to pojasnilo ministarstva ter naj v roku 90 dni, odkar so takse plačali, prosijo za povračilo istih, in sicer pri onem obrtnem oblastvu, pri katerem so takse plačali.

Tito Schipa
Kdor z užitkom posluša
lepo petje — si mora
ogledati ta film!

KINO UNION, telef. 22-21

tenorist fenomenalnega glasu — poznate ga iz nepozabnega filma »Viverec — igra in poje v pretresljivem in razkošno izdelanem filmu, ki je v ponos italijanski filmski produkciji:

Kdo je srečnejši od mene

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Džim iz džungle I. del

in Clifford Smith. — Nedogledna parada vseh vrst prebivalcev džungle, poleg tega pa izredno napeta vsebina, je močno iznenadenje za vsakega gledalca tega filma.

Ne zamudite si ogledati še danes ta film!

Grant Withers, Betty Jane Rhodes, Režija Ford Beebe

Kino Sloga

telefon 27 30

Ob 16., 19. in 21. uri

Organizacija grafičnega delavstva

Iz poslovnega poročila organizacije grafičnega delavstva za Slovenijo posnemamo, da je število članov organizacije naraslo od 1937 na 1938 od 799 na 843. Od tega skupnega števila jih je bilo (v oklepajih podatki za 1937): invalidov 56 (53) in brezposelnih 75 (68). Brezposelnost je bila sicer lani nekoliko višja kot prejšnje leto, vendar se daleč ne dosega stanja iz leta 1936, o. n. iz let krize. Brezposelnost se je skozi vse leto gibala na precej enaki višini. Tako je bilo najvišje število brezposelnih v četrtem tednu januarja 1938 z 88, najnižje pa sredi decembra 1938 z 59.

Skupno število vajencev se je v tarifnih podjetjih zmanjšalo od 55 na 49, v netarifnih pa od 15 na 9, skupno torej od 70 na 58.

Dohodki organizacije so se lani povečali od 1,95 na 2,2 milij. din. Med izdatki znašajo dajatve vdoveškega sklada 0,1, humanitarne (bolniške in nezaposlene podpore 0,9, invalidske podpore 0,6, eirotinske podpore 0,04, prosvetni izdatki 0,04, za tarifna pogajanja itd. 0,04, dočim so znašali upravni stroški 0,436 milij. din.

Med važnejšimi dogodki v delu organizacije je omeniti sklenitev tarifne pogodbe v knjigovski stroki, ki bo najbrže v kratkem razširjena na vsa podjetja v naši banovini. Tudi je razširjena pogodba grafičnega delavstva na vsa podjetja v banovini v smislu tozadevnih zakonskih določil.

— V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlato žilo in otekam jeter, je pravi blagoslov naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. »Franz-Josefova« voda mlo deluje in zanesljivo odpravlja, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neučinkovito.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Iz tekstilne industrije. V trgovinskem registru je bila vpisana pri tvrdki Beer, Hribernik & Comp., tekstilnoindustrijska družba z om. zavezo. Iz družbe sta izstopila Beer Emil in Beer Oton, ki sta prenehala biti tudi poslovodji, dočim ostanejo drugi poslovodje naprej. Družbina glavnica je bila zvišana od 800.000 na 900.000 din, tako da imajo sedaj v družbi večino domači podjetniki. Izbrisan je tudi prokurist ing. Josip Dovič.

Odkupna cena ricinovega semena. Minister trgovine in industrije je odredil, da morajo industrije, ki proizvajajo ricinovo olje, odkupovati od domačih proizvajalcev ricinovo seme samo po 400 dinarjev za 100 kg brez kakršnih koli odbitkov.

Borze

Dne 12. maja 1939.

Denar

Angleški funt 238 oz. 258

Nemški čeki 13.80

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen na 236,10—239,90.

Tudi nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 13,70—13,90.

Grški boni so beležili v Zagrebu 30,775 do 31,475, v Belgradu 31,25 denar.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 9,413,738, v Belgradu 1,047,000 din. V elekkih je bilo prometa v Belgradu 1,317,000 din.

Ljubljana — Tečaj s primom:

Amsterdam 100 hal. gold.	2365,50—2403,50
Berlin 100 mark	1776,12—1793,88
Bruselj 100 belg.	750,75—762,75
Curij 100 frankov	995,—1005,—
London 1 funt	206,80—210,—
Newyork 100 dolarjev	4398,62—4458,62
Pariz 100 frankov	116,75—119,05
Trst 100 lir	232,70—235,80

Curij. Belgrad 10, Pariz 11,795, London 20,8475, Newyork 445,25, Bruselj 75,725, Milan 23,425, Amsterdam 238,35, Berlin 178,60, Stockholm 107,40, Oslo 104,75, Kopenhagen 87,075, Praga 15,25, Varšava 83,75, Budimpešta 87, Atene 3,90, Carigrad 3,60, Bukarešta 3,25, Helsinglore 9,195, Buenos Aires 102,75, Sofija 5,40.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 448.50—451
v Zagrebu 449.50—450.50
v Belgradu 449 —452

Ljubljana: Državni papirji: 7% inv. posojilo 98—99,50, agrarji 58—60, vojna škoda promptna 448,50—451, begluske obveznice 88—89, dalm. agrarji 85,50—86,50, 8% Blerovo posojilo 90—100, 7% Blerovo posojilo 90,75—91,75, 7% posojilo Drž. hip. banke 99—101, 7% stab. posojilo 98,50—100. — Delnice: Narod. banka 7,400—7,500, Trboveljska 180—190.

Zagreb: Drž. papirji: 7% invest. posojilo 99—100, agrarji 59—60, vojna škoda promptna 449—452 (450, 452), begluske obveznice 87,50—88,50, dalm. agrarji 84 denar, 4% severni agrarji 59—60 (59), 8% Blerovo posojilo 99,62—101, 7% Blerovo posojilo 91—91,50, 7% posojilo Drž. hip. banke 99,50—100, 7% stab. posojilo 100—100,50 — Delnice: Narodna banka 7400—7500, Priv. agrarna banka 211—216, Trboveljska 179—180 (180), Gutman 38—41, Sladk. tov. Osijek 75—90, Isis 25 den., Jadr. plovlva 275—300.

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. posojilo 100 denar, agrarji 60 denar, vojna škoda promptna 449,50—450,50 (450), begl. obvez. 88—88,50 (88,25), dalm. agrarji 86,25—86,50 (86,40), 6% žumske obveznice 85,25—86 (85,50), 4% severni agrarji 59,25—60, 8% Blerovo posojilo 100—101 (100), 7% Blerovo posojilo 91,50—91,75 (91,50), 7% posojilo Drž. hip. banke 100 denar, 7% stab. pos. 100 den. — Delnice: Narodna banka 7400 Ljago, Priv. agr. banka 214,50—216 (215).

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizprem. Tend. neizprem. Promet srednji.

Sombor. Pšenica bač. srednja, bač. bač. okolica N. Sarl, bač. okol. Sombor, gornja bač. kos. duplikat 141—143, arem. kos. dupl. 140—142, slav. kos. dupl. 141—143, južna ban., gornja ban. 141—143, bač. ladja in bač. ladja Begej 131—143, bač. šlep I. in II. 143—145, bač. banas ladja Dunav 142—144. Tend. neizprem. Promet srednji.

Živinski sejmi

Mariborski svinjski sejem 12. maja: Pripeljanih je bilo 434 prašičev, od tega je bilo prodanih 273. Cene: prašiči 5—6 tednov 90—125, 7—9 tednov 125—140, 3—4 mesece 200—280, 5—7 mesecev 310—400, 8—10 mesecev 470—510, 1 leto stari 730—980 din; 1 kg žive teže 6—8, 1 kg mrtve teže 8—11 din.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Dravogradu 6. maja t. l. Voli I. vrste 4,50, II. vrste 4, III. vrste 3,50, telice I. vrste 4, II. vrste 3,50, III. vrste 3, krave I. vrste 4, II. vrste 3,50, III. vrste 3, teleta I. vrste 6, II. vrste 5,50, prašiči špeharji 8, prašiči pršutarji 7 din za 1 kg žive teže. — Gaveje meso I. vrste 10, II. vrste 9, III. vrste 8, svinjina 15, elanina 17, svinjska mast 18, čieti med 18—20, neoprana volna 24, oprana volna 30, goveje surove kože 10, telečje surove kože 5 dinarjev za 1 kg. — Pšenica 250, ječmen 200, rž 200, oves 175, koruza 150, fízol 250, krompir 100, seno 60, slama 40—50, jabolka I. vrste 500, II. vrste 300, III. vrste 250, pšenična moka do 325, koruzna moka 175 din za 100 kg.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Ljutomeru dne 5. maja 1939. Telice I. vrste 4,50, II. vrste 3,75—4, III. vrste 3—3,50, krave II. vrste 2,75—3,25, III. vrste 2—2,50, teleta I. vrste 7, II. vrste 6, prašiči pršutarji 6,50—7,50 din za 1 kg žive teže. — Gaveje meso II. vrste prednji del 10, zadnji del 12, III. vrste prednji del 8, zadnji del 10, svinjina 12—14, slanina 16, svinjska mast 17, čisti med 16, goveje surove kože 9—10, telečje surove kože 10, svinjske surove kože 9 din za 1 kg. — Pšenica 155, ječmen 120, rž 150, oves 160, koruza 115, fízol 150—250, krompir 80, seno 45, elama 30, pšenična moka do 375, koruzna moka 150—250 din za 100 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 4—6 din za 1, finejšje sortirano vino pri vinogradnikih 6—8,50 din za 1.

Zivinski sejem v Kočevju, dne 4. maja t. l. Voli I. vrste 5,50 do 6 din, voli II. vrste 5 din, junci in telice 4 do 5 din, krave 3,50 do 4,50 din in teleta 5,50 do 6 din za kg žive teže. Mladi pujski od 150 do 220 din za glavo.

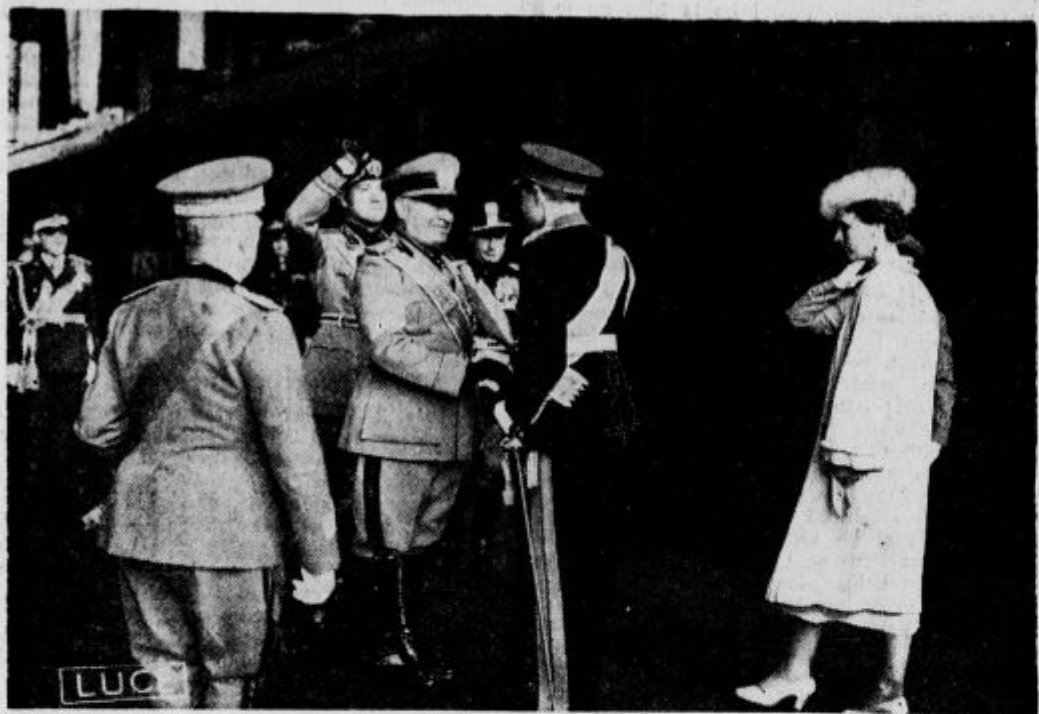
Oglas

Uprava Oficirskega doma v Ljubljani bo imela na dan 15. maja t. l. popoldne pismeno ofertalno pogodbo za oddajo v najem menaže in buffeta Oficirskega doma.

Pogodba se bo vršila v dvorani Oficir. doma. Pogoji se dobe pri hišniku Oficirskega doma. Ljubljana, 2. maja 1939.

UPRAVA.

Sprejem kneza namestnika v Rimu

Mussolini pozdravlja kneza namestnika na rimski postaji Termini. Na desni kneginja Olga, v ospredju na levi cesar Viktor Emanuel.

Rim, 10. maja. Včeraj je Rim praznoval tretjo obletnico ustanovitve imperija. Za to priliko so bile v mestu velike vojaške parade, vse mesto je bilo v zastavah in prebivalstvo je dan praznovalo kot državni praznik prvega reda, tako da je vse delo počivalo, trgovine pa so bile zaprte. Slavnostno razpoloženje pa je nekoliko pokvaril dež v poznih popoldanskih urah. Po malem je deževalo že tudi zjutraj, kar pa ni oviralo velike vojaške parade in desetisočev občinstva, ki so ji navdušeno prisostvovali.

Danes pa imamo najlepše vreme in prekrasen dan. Močan dež ponoči je osvežil ozračje in zelenje opral prahu, da kar diha svežino in svežo rast. Sedaj je Rim s svojim južnjaškim drevjem in zelenjem najlepši. Veter piha toliko, da se v polnem razkošju barv napačajo italijanske in jugoslovanske zastave, s katerimi je prebogato okrašeno mesto, zlasti pa vsa javna, državna in občinska poslopja. Mesto dela silno slikovit vtis, nepopisno lepo pa je okrašen trg Esedra, kjer bo

nejšim cvetjem in zelenjem, da je bil celoten vtis res izreden in sijalen. Na posebnih, nalašč za to pripravljenih stolpih, je bil izmenoma nameščen bogato vezan italijanski in jugoslovanski državni grb. Posebno slikovitost drugače nekoliko mračnemu prostoru pa so dale ogromne rdeče preproge, s katerimi je bil ves tlak zakrit in okrašen. Kako uro pred prihodom vlaka je veliko število uslužbencev še enkrat skrbno počistilo preproge, da se na njih ne bi videlo nobene stopinje. Prav tako je nadzornik vseh priprav še enkrat pregledal, če je vse na svojem mestu in da ni ničesar, kar bi moglo motiti pogled na kolodvor, ki je bil čisto spremenjen v ogromno sprejemno dvorano.

»Slovenčevci« čitatelji so medtem že čitali podoben opis res kraljevskega sprejema, ki sta ga kralj, vlada in mesto Rim priredila knezu namestniku Pavlu in njegovi soprogi. Zato teh stvari ne bom še enkrat ponavljal. Hočem pa navesti še nekaj vtisov iz Trga Esedra, ki je bil glavni kolodvor in kjer je bil glavni pozdrav italijanske armade in mestnega rimskega župana.

Trg Esedra je to jutro v resnici podajal kratko, a posrečeno sintezo večnega Rima. Trg Esedra je izhodišče za nekaj važnih rimskih cest, ki od kolodvora vodijo v osrčje mesta. V ozadju trga so izredno lepo ohranjene Terme Diocleziane, torej ostanek starega imperialnega Rima, kjer je sedaj nastanjen v enem delu rimski Narodni muzej, eden najpomembnejših v Rimu. Drugi del pa zavzema obširna in lepa cerkev S. Maria degli Angeli, ki je v podrobnih izdelavi Michelangelovo delo in torej predstavlja dobo, ko je italijanska upodabljajoča kultura dosegla svoj najvišji vrh. Novi vek pa predstavljajo krasne palače, ki v polkrogu obdajajo prostrani trg in pa sam vodomet sredi trga, ki je delo Rutellija (1900) in ki je ta dan pošiljal v ogromnih curkih več kot 20 m visoko vodo. In še nekaj je na Piazza dell'Esedra: Lev iz Judeje, znameniti spomenik, ki so ga Italijani prinesli iz Abesinije in postavili v Rim kot znak svojega imperija. Tako ta lepi trg res v nekem smislu simbolizira historično in politično Italijo.

Poleg omenjenih umotvorov pa je Trg Esedra bil še posebej okrašen. Posebno pozornost je vzbudilo 22 ogromnih drogov, razmeščenih ob robu trga v mogočnem krogu. Te zastave so imele vsite znake ali grbe 22 četrti rimskega mesta. Ti visoki drogovci s svojimi silnimi zastavami so dajali trgu neko zaokroženost in celoto. Na južnem delu trga je bila velika tribuna in na njej rimska volkulja, ki so jo prinesli iz Campidoglia, z zlatim napisom S. P. Q. R. (Senatus populusque Romanus). Levo in desno te statue pa so bile nameščene starodavne rimske zastave, pod katerimi so se Rimljani borili še v srednjem veku v raznih bojih, ki so ogrožali mesto. Nič manj slikovita ni bila noša zastavonoša, ki so čuvali dragocene zastave. Ob volkulji in zastavah se je zbral mestni svet z guvernerjem na čelu, da pozdravi kneza in kneginjo in jima želi dobrodoščilo. Župan mesta, knez Colonna, se je z občinskimi svetniki pripeljal na trg v 4 prekrasnih livriranih kočijah, obdan in spremljan z srednjeveško opremljeno konjeniško četo. Pogled na petrost in lepoto barv je bil izredno lep. Trg sam je v velikanskem krogu zastavilo vojaštvo, in sicer vse vrste orožja: pehota, konjenica, topništvo — lahko in težko — seveda vse motorizirano, tan-

ki in letalske čete. V ozadju pa je bila šolska mladina, ki je tudi uniformirana, z italijanskimi zastavicami v rokah. Boj v ospredju je bila tribuna za jugoslovansko rimsko kolonijo in pa za italijanske in jugoslovanske častnike, da so imeli najboljši razgled po vsem trgu. Oni del trga, ki veže kolodvor s cesto, ki vodi na Kvirinal, je bil okusno posut z rumenim peskom, ki se je od črnih tal odražal kakor lepa, živa preproga.

V pričakovanju na visoke goste je šolska mladina navdušeno prepevala svoje mladinske in nacionalne pesmi, njeni čisti glasovi pa so se z bučnim šumenjem orjaškega vodnjaka spajali v eno šumenje in v eno bučno simfonijo.

Sprevod iz kolodvora v kraljevo palačo (Kvi-

rinal) je bil kratek. V prekrasnih kraljevi kočiji je desno sedel knez-namestnik Pavle, oblečen v generalsko uniformo kraljeve garde, ob njem pa italijanski kralj in cesar. V drugi kočiji je sedela kneginja Olga, ki je s svojo elegantno pojavo vzbudila takoj vse simpatije Rimljanov, ob njej pa italijanska kraljica. Nato je sledila vrsta avtomobilov z visokimi političnimi in vojaškimi osebami obeh prijateljskih držav. Obe kočiji sta bili obdani od konjenikov kirasirjev, ki so tudi pred in za vozovoma tvorili močno častno četo. Bil je izredno krasen pogled, ko se je tolika lepota barv prelivala v soncu in se zrcalila na pozlačenih oklepih konjenikov.

Le za kratek čas se je sprevod ustavil pred rimsko volkuljo, kjer je župan želel knezu namestniku dobrodoščilo, potem pa se je takoj v lahkem diru pomikal proti Kvirinalu ob zvokih neštetihih godb in burnih vzklikih velikih ljudskih množic. Knez-namestnik Pavle s kneginjo Olgo je prvi suveren, ki je v zadnjem času posetil Rim in kateremu sta italijanski vladar in mesto tudi izkazala suverene časti.

Modna novost: pletene obleke

so vedno moderne

Dandanes so pletene obleke apartne in mnogovrstne. In kako se jih prijetno nosi, če so pravilno negovane!

Z Luxom je to tako preprosto: stiskajte blago peno Luxa skozi tkanino in ko je obleka še na pol vlažna, jo raztegnite v prvotno obliko. Po takem pranju bo vsak predmet brez likanja kot nov.

zu vse boljše tkanine

SE RAZTOPI TUDI V MRZLI VODI

Pariz se seli na deželo

Z eno veliko tovarno odide okrog 100.000 ljudi

Vsakomur, kdor je kdaj obiskal Pariz, je gotovo ostala v spominu silna gneča ljudi in hiš, ki vlada v tem mestu. Nekdaj Pariz ni bil tako zgostčen in tako stisnjen med zidove in asfalt. To slaba stran velemesti je začel v večji meri doživati šele po svetovni vojni, ko se je mesto nekoliko odprlo podeželju, od koder so dan za dnem prihajale nove množice. Središče mesta so zasedle banke in velike trgovske hiše. To priseljevanje in zavzemanje Pariza je potekalo skoraj brez vodstva in nadzorstva. Ni bilo oblasti, ki bi zasebno željo po mestu in zasebno podjetnost krotila in jo vodila. Tako je nastal znani »rdeči pas«, ki danes obdaja Pariz.

Tako kakor in prej dežela izgubljala prebivalstvo v korist mesta, tako sedaj mesto izgublja ta potujoči rod, ki odhaja nazaj na deželo. Mnogo tovarn se je že prej iz središča mesta preselilo v predmestja, kjer je bil svet cenejši, sedaj pa že zapuščajo tudi tesna predmestja in se umikajo na deželo, kjer je svet še cenejši, cenejše so pa tudi delovne moči.

V novejšem času je stopil v veljavo še nov razlog, ki podpira to preseljevanje. Nevarnost napadov iz zraka nujno narekuje, da se mora industrija enakomerno porazdeliti po deželi. Po Parizu so križišča, razne zvezne ulice in ulice, ki naj-

hitreje pripeljejo ven iz mesta, že prestavili tako, da se četam in vojaškim transportom v primeru vojne ne bi bilo treba pomikati skozi množice ljudstva. Tovarne streliva, ki bi v Parizu in njegovih predmestjih sovražniku nudile le prelahk cilj, po načrtu prestavljajo na deželo. Preselitev vsake tovarne pa sproži velika preseljevanje ljudstva. Če tovarna zaposluje 30.000 delavcev, se mora z njim preseliti tudi 30.000 žena in vsaj 30.000 otrok, kar ob preselitvi take tovarne pomeni, da je slo iz Pariza okrog 100.000 ljudi! Tako so izračunali, da bo Pariz v kratkem razdobju in skoraj neopazno izgubil 500.000 ljudi. Učinek tega preseljevanja pa bo, da bo izginila tieta množica gneča in bo v mesto prišlo več svežega zraka. S tem nikakor še ni rečeno, da bi Pariz propadal ali da bi zaradi tega moral kaj izgubiti na svoji kulturi, gospodarski ali politični moči. Razvoj, ki ga je doživljal v povojni dobi, itak ni bil zdrav in je v marsičem škodoval njegovi privlačnosti. S svojo natrpanostjo je bil trajna nevarnost, da zamaje notranje ravnotežje Francije. Ko se tok priseljevanja spet vrača na deželo, bodo izginile marsikatero odvrtno stanovanjske kasarne, na njihovem mestu pa bodo zrazele lične hišice, tudi za parke in vrtove se bo dobilo več prostora. Tako bo Pariz spet postal čudovito in mikavno mesto, kot je bil nekdanj.

Knez namestnik Pavle in italijanski vladar v slavnostni kočiji.

sprejem od strani občine, in pa kolodvor, kjer bo knez-namestnika Pavla pozdravil italijanski kralj in cesar s soprogo in najvišjimi činitelji države.

Kdor je prisostvoval izredno mogočnemu in pristrčnemu sprejemu jug. zunanega ministra dr. Stojadinoviča v decembru 1937 na rimskem kolodvoru, ta je lahko primerjal tedanji in današnji sprejem in moral ugotoviti, da je po mogočnosti in razkošju današnji prav res vladarski.

Ves jugovzhodni del ogromnega rimskega kolodvora Termini je prirejen za sprejem knez-namestnika Pavla in njegove soproge. Ogromen prostor je bil bajno okrašen z italijanskimi in jugoslovanskimi državnimi zastavami in z najbuj-

Cesarica Jelena s kneginjo Olgo v kočiji na potu s postaje v Kvirinal.

Rimljani pozdravljajo kneza namestnika Pavla in kneginjo Olgo ter njuna kraljevska gostitelja na balkonu Kvirinala.

Drolne novice

Koledar

Sobota, 13. maja: Servacij, škof; Robert Belarmin.

Nedelja, 14. maja: 5. povelikonočna nedelja. Bonifacij, mučenec; Paškal I., papež.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala gospodična Elza Luschin, dr. učiteljica v p. Pogreb bo v nedeljo, 14. maja, izpred hiše Založbe, Križevniška 4, na pokopališče k Sv. Križu. Naj ji sveti večna luč! Zalujče naj tolaži Bog!

† Na Dunaju je 7. maja umrl g. Pavel Lambert Luckmann, kapetan fregate v p. Pogreb bo v ponedeljek, 15. maja, v Ljubljani, izpred kapele pokopališča pri Sv. Križu, kjer bodo truplo položili v družinsko grobnico. Blag mu spomin! Zalujčim naše iskreno sožalje!

† Andrej Macarol

V Mariboru je umrl splošno znani pekovski mojster g. Andrej Macarol, star 66 let. Rodil se je v Sežani, kjer je imel pekarijo. Ob prevratu se je s svojo družino preselil v Jugoslavijo in se nastanil v Mariboru, kjer je nadaljeval svojo obrt. S svojo pridnostjo, vestnostjo in poštenostjo je svoji pekariji pridobil kmalu največji ugled, tako da je kmalu zaslovel po vsem Mariboru. Največji ugled pa je užival sam. Njegovo usmiljeno srce ga je naredilo za najboljšega očeta revežem. Vsi, ki so ga imeli priliko spoznati, so občudovali njegov klen značaj, njegovo globoko vero. Niso ga strle hude težave življenja, ni ga zlomilo domotožje po Sežani, ker je on kakor vsa njegova družina zaupala v Vsemogočnega. Pokojni zapuščena žena in tri poročene hčere. Naj počiva v Bogu! Njegovim dragim naše iskreno sožalje!

ABBZIA — HOTEL EDEN

NAJLEPŠA OSREDNJA LEGA OB MORJU

Vsa moderne udobnosti
Sijajna kuhinja

Popolni pension 40.— lir
Zahtevajte prospekte

— Koncert ljubljanske Glasbene Matice v Zagrebu. Drevi ob 8 priredi ljubljanska Glasbena Matica v veliki dvorani Hrvatskega glasbenega zavoda v Zagrebu koncert v počastitev 70 letnice msgr. Janka Barleta.

— Gostovanje ljubljanske opere v Splitu. V sredo zvečer je ljubljanska opera nastopila v splitskem gledališču v Gotovčevu opero »Ero z onega sveta«. Gledališče je bilo povsem razprodano in občinstvo ni varčevalo z viharimi aplavzi. Toplega odobravanja je bil zlasti deležen dirigent ravnatelj Polič. Občinstvo je bilo nad podajanjem ljubljanske opere navdušeno.

— Podružnica Slomškove družbe za ljubljansko okolico zboruje v nedeljo 14. t. m. v ljudski šoli na Vrhniki. Iz Ljubljane se odpeljemo z vlakom ob 7.42. — Vabljeni!

— Planinci! Udeležence letošnje skupščine SPD v Novem mestu 13. in 14. maja t. l. je železniška uprava dovolila 50% popust od normalne voznine in to na podlagi rešitve z dne 11. 5. 1939 št. 12.513/2-1-39, ki glasi: Za udeležence skupščine SPD v Novem mestu je odobren 50% popust normalne vozne cene in to le članom SPD. Udeleženci kupijo pri odhodu na železniški postaji celo vozno karto in železniško legitimacijo obr. K-13 na podlagi svoje članske izkaznice SPD s sliko. Kupljena vozna karta velja za brezplačen povratek po isti poti proti potrdilu na obrazcu K-13, da se je dotične skupščine udeležil. Ugodnost velja za odhod od 11. do 14. maja, a za povratek od 14. do 17. maja t. l. v vseh razredih vseh vlakov, izvzemši ekspresnih.

— Samo par dni je časa za prijave za binkoštni izlet na očka bojišča. Izletniki si bodo ogledali Trst, Sredipolje, Doberdobska planota, vojni muzej pri Sv. Mihaelu, Gorico, Sveto goro, Oslavje in Vipavsko dolino. Prijave sprejema do 15. t. m. Zveza bojevnikov, Ljubljana, Masarykova cesta (hotel Miklič).

Darujte za VI. mednarodni kongres Kristusa Kralja, ki bo v Ljubljani od 25. do 30. julija 1939

Naslov čekovnega računa je: Pripravljalni odbor za kongres Kristusa Kralja, Ljubljana — številka čekovnega računa je: 11.711.

— Novi most v Martjancih v Prekmurju je že dograjen in izročen prometu. Veljal je nad 200 tisoč din. Prejšnji leseni most je bil že slab in skrajno potreben nadomestila. V zvezi z gradnjo mostu je bila uravnana tudi cesta in struga potoka, ki dela precejšnjo škodo posestnikom in je potreben še nadaljnje uralnave. V letošnjem letu so v območju okrajnega cestnega odbora v Murski Soboti predvidene še sledeče gradnje: most čez Krko v Šalovec, ki bo z uravnavo ceste veljal okrog 350.000 din, in most čez Ledavo v Pertoci, ki bo veljal 90.000 din, zraven pa še štirje manjši železobetonski mostovi. Hvalevredno je, da posveča banovina zadnja leta skrb tudi izboljšanju cestnega prometa v Prekmurju.

— Cerkevne pesmi za mladino, ki so izšle v založbi frančiškanskega samostana v Ljubljani, so uporabne zlasti za slovesnost prvega sv. obhajila, za šmarnične pobožnosti in za cerkvene in izven-cerkvene prireditve v čast Kristusu Kralju. Poleg evharističnih in Marijinih pesmi, so tudi tri svetniške: Sv. Frančišek, Sv. Anton, Sv. Pashal. — Cena 10 din. Naroča se: Frančiškanski samostan, Ljubljana, Marijin trg 4.

— Prvi kongres salezijanske oltarne mladine. Mladinski dom na Rakovniku je te dni izdal poročilo o lepo uspelem I. ministrantskem kongresu (1. V. 1938). Šele sedaj se vidi, koliko lepega, blagoslovljenega dela je bilo na tem skritem kongresu. Spored kongresnega dne je bil sam silno pester, izreden (zborni začetek 342 kongresistov, pravo mladinsko zborovanje, tekma iz katekizma itd.). Zivahno pisane spomine krasil veliko lepih slik. Zlasti gospodom katehetom in vsem prijateljem don Boskovega dela te lepe spomine iskreno priporočamo. Cena 2 din (po pošti 3 din). Naroča se: Mladinski dom Rakovnik - Ljubljana.

— Trdovraten vlomilec. Pred malim senatom ljubljanskega okrožnega sodišča, ki mu je predsedoval g. Rajko Lederhas, se je zagovarjal Alojzij Vončina iz Lokovca. Ta mož je pred petimi leti pribežal iz Italije, kjer je bil že večkrat kaznovan, v Jugoslavijo. Pa se pri nas ni prav nič poboljšal, večino teh pet let je preživel v kaznilnicah. Totop so mu naprtili celo vrsto raznih vlovov, tako vlom v dr. Luckmanovo vilo v Spodnjih Pirničah, pri raznih posestnikih v Novih Jaršah in v Tomačevem, na Gorenjskem je pa nekemu posestniku odnesel slanino. Vse vlome je Vončina priznal, samo tatvino slanine je odločno tajil. S povzdignjenim glasom je izjavil: Če je to res, da sem ukradel slanino, naj v zadnji uri požiram kosti svoje pokojne matere. — Senat je obsodil Vončino na tri leta ječe. Po prestani kazni pa bo izgnan v Nemčijo, kamor je pristojen, čeprav še nikoli ni bil tam.

Specialitete Neptun

za Vas:

skuši - fileti, sardine brez kosti, gourmand, Turist - proizvodi največjih domačih tovarn

„NEPTUN“ d. d., Split

— Po sedmih letih pojasnjen požig. L. 1932 je v Veliki Lašni pogorela stara hišica, ki jo je lastnica Marija Hvastja, žena železniškega delavca, prej zavarovala pri dveh zavarovalnicah za 500 oziroma za 5000 din. Požigalca takrat ni bilo mogoče izslediti in je Hvastja dobila polovico zavarovalnine. Vsi ljudje so že pozabili na ta požar, ko so se nekdo v Hvastjevi družini nekaj spri, pa je eden izmed domačih iz maščevanja povedal nekemu, da je Marija Hvastja najela požigalca, da bi dobila zavarovalnino. Obtožen je bil čevljar Franc Benedik iz Novih Jarš, ki je zažgal na prigovarjanje Marije Hvastje, njen sin Ludvik pa je Benediku, ki se tam ni spoznal, pokazal domačo hišo. Oba eta priznala svoje dejanje. Obsojena sta bila: Benedik na 3 mesece strogega zavora in 120 din denarne kazni, Ludvik pa na mesec dni zavora, oba pogojno, ker se nista bila kaznovana in sta bila pred sedmimi leti še mladoletna. Marije Hvastja zaradi boleznj ni bilo k razpravi, in bo sojena posebej, ko bo ozdravila.

— Okrog sveta potuje na konju. V Sarajevu je prispel Šved S. E. Hellerström, svetovni potnik, ki potuje okrog sveta na konju. V vsakem večjem mestu ali kraju si izposodi konja z vodnikom vred. Potnik je ostal v Sarajevu dva dni, nato pa odjezdil naprej proti Jajcu. 160 kilometrov dolgo pot med Sarajevom in Jajcem namerava prejahati v treh dneh. Na vprašanje, zakaj potuje na konju, je potnik izjavil, da tako bolje spoznava prirodne lepote in običaje ljudstva.

— Cirkuska družba ugrabila 15-letnega slovenskega dečka. Orožniška postaja v Donjem Vakufu je obvestila orožniško postajo v Travniku, da je neka cirkuska družba ugrabila 15-letnega dečka Konrada Friedla iz Hoč pri Mariboru. K. Friedl je prišel v Donji Vakuf iskat dela. Ko je spal v neki zapuščeni koči, so prišli neznanj ljudje in ga ovedli s seboj, čeprav se jim je upiral. Zagrozili so mu, da ga bodo ubili, če bi skušal pobegniti. Orožniki so našli dečka v cirkusu, kjer je nastopal v nekaterih točkah sporeda. Poleg tega dečka so našli deklico Danico Zlalič iz Zdravca pri Bjelovaru. Ta dva je lastnik cirkusa izjavil, da so oba izročili starši v vzgojo Orožniki so lastnika cirkusa in vso njegovo družbo zaprli.

— Avtomobilska nesreča v Zapogah. Na cesti v Zapogah imajo na koncu vasi oster ovinek, kjer se je pripetilo že več nesreč. Te dni se je neka družba vračala z izleta po Gorenjski. Bilo je že okrog pol 11 ponoči. Sofer očitno ni vedel za ta ovinek pri posestniku Jermanu in je v diru zavozil naravnost na vrt, kjer je podrl ograjo in več dreves. Avtomobil je obstal med podrtim drevjem s polomljenim prednjim delom. K sreči ni bil nobeden izmed potnikov poškodovan.

— Cerkevni rop. Neznani tat je te dni okradel kip Matere božje v znani romarski cerkvi pri Novi Štifti. S kipa je ukradel okrog 20 prstanov, ki so jih romarji darovali v dober namen, šest prstanov je bilo zlatih, drugi so bili srebrni ali aluminijasti. Pod kipom so našli žensko rokavico, ki jo je tam pustil tat ali pa tatnica.

— Nepoštena služkinja. Pri Ani Sadarjevi, ženi rudniškega nameščena v Senovem, se je oglasila služkinja M. V. in ji ukradla iz stanovanja 120 din ter lepo črno krilo, svilen bluzo in nekaj perila.

— Za binkoštno izlete Tujskoprometne zveze dobite tiskane prospekte in vse informacije v vseh biljetarnicah Putnika.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Frantz-Josef« gretične.

— Če se vaši možje jezijo, kadar se brijejo, potem jim kupite Cimean brivsko kremo in družinski mir bo vzpostavljen!

— Samo do sobote opoldne je čas prijave za izlet v Lutomer h konjskim dirkam. Javite se pravočasno v biljetarnicah Putnika.

— Ne recite, da to-le ni vredno brati! Preberite in še druge opozorite! Računajte: Če greste »na svojo roko« iz Ljubljane na Sušak—Trsat, da bi opravili božjo pot, vas stane vlak tja in nazaj 206 din; če pa greste o binkoštnih na priljubljeno romanje (v tehnični izvedbi Tujskoprometne zveze) z romarskim vlakom, plačate samo 163 din, in sicer: romarskemu vodstvu 110 din, vozni listek Ljubljana—Zagreb pa 53 din. Težki cenji za nameček, pa imate še prijeten izlet z ladjo po morju v Malinsko na otoku Krku. Ali ni škoda, zamuditi to lepo priliko? Priglasite se vsaj do 15. maja, ker bo pozneje za 10 din višja cena. Brezplačna navodila pošilja uprava »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

Prešernova rojstna hiša v Vrbi

Dela v odkupljeni Prešernovi rojstni hiši so dokončana. Hiša je vzpostavljena na zunaj in znotraj v Prešernovo dobo. Poslej bo ta hiša ne le Prešernov muzej, marveč tudi naš slovenski narodopisni muzej v malem. To hišo bo v nedeljo 21. maja izročil Odbor za odkup Prešernove rojstne hiše v last in skrb banovini in bo poslej na voljo vsem obiskovalcem — častilcem našega Prešerna. Spored te slavnosti bo tale:

V nedeljo bo ob desetih dopoldne sveta maša v cerkvi sv. Marka.

Prihod iz Ljubljane s katerim koli jutranjim vlakom do Zirovnice ali do Lesca. Od obeh postaj je lepa pot ob železnici, nekaj bližja iz Zirovnice (30 minut) kot iz Lesca (45 minut).

Po sv. maši se ob 11.30 zbere pred Prešernovo rojstno hišo. Tam bo imel glavni govor Oton Zupančič. Za njim bo predsednik Odbora za odkup Prešernove rojstne hiše, rektor dr. Kušej, izročil hišo v last banovine g. banu dr. M. Natlačenu. V imenu Brezničanov spregovori župnik dr. Janko Arnejec, v imenu šolske mladine, ki je največ prispevala za odkup hiše, pa dijak-abiturient Božidar Fink. Po možnosti bo tudi deklaracija in petje. Nato si bo občinstvo ogledalo hišo. Pri vstopu si bo vsak kupil vstopnico, ob izhodu (proti dvorišču) pa lahko kupi razglednice (Prešernova rojstna hiša, Prešerna — foto po risbah B. Jakca) in cerkev sv. Marka. Naprodaj bo tudi knjižica: Vrba, Prešerni in Prešeren ter vodnik po hiši. Tudi knjižico o vseh darovih si bo lahko vsak nabavil. Za mrzle jedi bo preskrbljeno v Zemljevi gostilni (pri Kralju) v Vrbi, pri Osvaldu na Selu in v gostilnah v Zirovnici: Pri Čopu, Svetini in Kržišniku. Tisti pa, ki želijo obed, naj z dopisnico naznanijo kateri koli teh krčem, koliko oseb bi obedovalo. Iz Vrbe so popoldne lepi izleti: V Zavrčnico, v Begunje, čez igrišče golf na Bled, čez Zasip in Sv. Katarino k Šumu na Dobravo. Od povsod so pripravne železniške zveze za povratek. Opozorjamo, da Odbor za odkup Prešernove rojstne hiše ne bo posebej vabil društev ne zasebnikov. Objava tega sporeda velja kot vabilo vsem, ki se zanimajo za to odlično narodno svečanost.

»Nočem več biti član JSZ«

Po govoru, ki sem ga slišal na sestanku JSZ, kjer je govoril zastopnik Jugoslovanske strokovne zveze iz Celja, izjavljam, da nočem več biti član te zveze, ker jo kot kristjan in katoličan ne odobravam.

Guštanj, dne 11. maja 1939.

Ivan Korper, delavec.

Po državi

* 70-letnica smrti zagrebškega nadškofa kardinala Haulika. V Zagrebu je pretekli četrtek opravil nadškof dr. Alojzij Stepinac slovesni rekviem za prvega zagrebškega nadškofa kardinala Juraja Haulika, ki je umrl pred 70 leti. Haulik je bil eden izmed najslavnejših hrvatskih velikankov 19. stoletja. Bil je dvakrat namestnik bana in je podpiral prizadevanja hrvatskega prepoveda. Ustanovil je Hrvatsko književno društvo sv. Jeronima, zgradil samostan usmiljenih sester v Zagrebu in položil temelj njihovemu zaslužnemu delovanju za vzgojo ženske mladine. Kot banov namestnik in predsednik hrvatskega sabora je leta 1847 proglasil hrvatski jezik za uradni jezik. Bil je mecen vsaki narodni in kulturni akciji. Haulik je bil po rodu Slovak in mu je Društvo sv. Jeronima pred desetimi leti vzdalo spominsko ploščo na njegovi rojstni hiši v Trnavi blizu Bratislave. Ob tej priliki je bilo veliko slavlje slovaškega naroda na čelu z voditeljem Slovakov, sedaj že pokojnim Andrejem Hlilko. Hrvate je na to slovesnost vodil pokojni nadškof dr. Ante Bauer.

* Nad Vojvodino in Sremom še nadalje besne neurja. Med silnim grmenjem in treskanjem se je v noči med sredo in četrtkom razdijalo nad Mitrovico in okolico v Sremu silno neurje. Ze ob treh popoldne je pričelo močno deževati, proti večeru pa se je vtila tako gosta ploha, kakor je ljudje že dolgo ne pomnijo. Dosej sta znani dve smrtni žrtvi strele. Kmetica Leposava Markovič se je s kmečkim vozom peljala iz Mitrovice proti domu. Ko je voz zapustil mesto, je udarila vanj strela in na mestu ubila Markovičevu, njenega spremljevalca 14 letnega Ljubomira Bogdanoviča pa nevarno ožgala. Neurje je besnelo tudi nad Fruško goro. Na enem travniku pri Grgurevcu je strela ubila 60 letnega pastirja Ljubišo Deviča, ki se ni mogel pravočasno umakniti v zavetje pred neurjem. V nekaterih predelih Srema je padala debela toča, ki je uničila vinograde in poseve na poljih. Na nekaterih mestih je padla toča 10 centimetrov na debelo. Prav tako poročajo iz raznih predelov Bačke, da jih je obiskalo neurje s točo in strelo. — V noči med sredo in četrtkom je divjalo neurje tudi nad Brodom in okolico. Med neurjem je padala toča okrog pol ure in uničila vse pridelke na poljih ter opustošila sadovnjake.

* Dobro letino sliv napovedujejo v Bosni, ako ne bo kakšnih nesreč. Da bi se pospešila čim uspešnejša prodaja sliv v naši državi, bi bilo nujno treba znižati prevozne tarife na železnici. Tako na primer je treba plačati za prevoz enega kilograma sliv od Brčkega do Ljubljane celih 80 par, kar je skoraj več, kolikor znaša tržna cena sliv v Brčkem. Producenti in trgovci sliv upajo, da bo prometno ministristvo letos prevozne tarife za sadje znižalo.

* Vinsko klet za 50 vagonov vina gradi v Potomju na polotoku Pelješcu vinarsko-vinogradniška zadruga »Dingač«. Vinska klet bo služila za tipiziranje znanega dalmatinskega vina »Dingač«. Klet bo najmodernejše urejena in bo mogla sprejeti vase 50 vagonov vina.

* Trgovci organizirali vlomilsko tolpo. Pred sodiščem v Sremski Mitrovici je bila dva dni razprava proti trem trgovcem in dvema vlomilcem, ki so bili obtoženi dveh vlovov, izvršenih v teku letošnje zime v Mitrovici. Na zatožni klopi so sedeli mitroviški trgovec Gjuro Mesič, ki je organiziral vlomilsko tolpo, in še dva druga trgovca ter poklicna vlomilca Miroslav Sosič in Matif Husič. Omenjena dva sta na nagovarjanje trgovca Mesiča vlomila v skladišče trgovca Zike Kostiča, odpeljala odtam 9 stotov graha ter ga spravila v skladišče Mesiča. Drugič so vlomili v skladišče vladarjevega tobaka, odkoder so odnesli za 17.000 dinarjev cigarete in tobaka. Pri tem vlovu je sodeloval tudi sam Mesič. Na razpravi so obtoženci v glavnem priznali oba vroma, naker je sodišče razglasilo sodbo, po kateri so bili obsojeni Sosič na dve leti robije, Husič na 1 leto in dva me...

Ljubljana, 13. maja

Radio Ljubljana

Sobota, 13. maja: 12 Pisana vrsta veselih stvari vsakemu dobro voljo budi (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Pisana vrsta veselih stvari vsakemu dobro voljo budi (plošče) — 14 Napovedi — 17 Otroška ura (Selma Lagerlöf: Kako je Niels Holgersson potoval z divjimi gosmi. — Povest v nadaljevanjih; b) Striček Matiček kramlja in prepeva — 17.50 Pregled sporeda — 18 Za delopust igra Radijski orkester. — 18.40 Kulturna alica Novega mesta (g. Jože Gregorič) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: O gojenju industrijskih in zdravilnih rastlin (dr. Dušan Gregorič) Bgd — 19.50 Iz Schubertove beležnice, fantazija (plošče) — 20 O zunanjih politikih (g. dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Prenos gala predstave iz Florence: Opera »Viljem Telk«, vmes ob 22 Napovedi in poročila.

Drugi programi

Sobota, 13. maja: Belgrad: 20 Prenos iz Valjeva — Zagreb: 20 Prenos — Praga: 20 Operetna glasba — Bratislava: 20 Igra, 20.30 Orkestralni koncert, 21.15 Moderna glasba — Sofija: 19.30 Pevski koncert, 20 Klavir, 20.55 Lahka glasba — Vašava: 19.15 Zabavna glasba — Budimpešta: 19.45 Igra, 22 Plesna glasba, 23 Operni orkester — Rim-Bari: 21 Verdijev »Requiem« — Dunaj-Stuttgart: 20.15 Pravični Dunaj — Berlin: 20.15 Stare melodije — Königsberg: 20.15 Koracnič — Monako: 20.15 Slike iz letalstva — Beromünster: 20 Švicarske narodne — Strasbourg: 20.30 Simfonični koncert.

Prireditve in zabave

Oddelek za deklamacije in dramatično igro na drž. konservatoriju bo imel svojo produkcijo v ponedeljek 15. t. m. ob četrta na 7 v Hubadovi dvorani. Gojenci prvega Sesta bodo nastopili v naslednjih delih Shakespearea: »Komedija zmešnjav« in »Kar hočete«, dalje v Rostandovem »Orliuč« in Wildganov »Ljubecnik«. Izvajali se bodo posamezni prizori ali pa cela dejanja. Podrobni spored se dobi v knjigarni Glasbene Matice.

Predavanja

Ciklus predavanj Slavističnega kluba se bo nadaljeval s predavanjem pisatelja goop. Miška Kranjca, ki bo govoril o »Potih nove slovenske literature«. Predavanje bo v ponedeljek 15. maja ob 20 v Hubadovi dvorani na konservatoriju. — Velop prost.

Sestanki

Redna letna skupščina ljubljanskega strelskega okrožja bo v nedeljo 14. maja 1939 ob pol 9 zjutraj v restavraciji Glavni kolodvor v Ljubljani.

Cerkveni vestnik

Kongregacija za gospodične in kongregacija za gđe, učiteljice pri sv. Jošetu. Sodalinje se opozarjajo na »Svetovni kongregacijski dan« v nedeljo, 14. t. m.; udeležje naj se slovesnosti v frančiškanski cerkvi ob štirih popoldne. V ponedeljek, 15. t. m. je ob pol 7 zvečer običajni sestanek.

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljala od sobote od 8 zvečer do ponedeljka do 8 zjutraj mestni zdravstveni svetnik dr. Mis Franta, Poljanska cesta št. 15-II., telefon št. 32-84

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Rešljava cesta 1; dr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič.

strogega zavora, trgovce Mesič pa na podrguro leto strogega zavora. Ostala dva obtožena trgovca sta bila obsojena po nekaj mesecev zavora. Zanimanje mitroviškega občinstva za obravnavo je bilo velikansko.

* Borba s sločincem v hiši trgovca, ki je skrivaj ukraden robo. Osješka policija je prejela obvestilo, da se v hiši trgovca Stameniča nahaja blago, ki izhaja od vlovov dveh nevarnih vlomilcev Rade Cereniča in Stjepana Jamca. Policija je poslala nekaj agentov, da napravijo preiskavo. Cereniča je policija pred kratkim zasačila pri nekem vlovu, Jamc pa se je še skrivaj. Ta vlomilska dvojica je bila strah in trepet Osjeka. V nekaj mesecih sta vlomila na več kakor 10 krajih. Ko so prišli agentje k trgovcu Stameniču, je ogorčeno zanikal, da bi skrivaj pri sebi ukraden robo. Agentje pa so zahtevali, naj jim razkaže stanovanje in skladišče. V tem pa je prišel na dvorišče vlomilec Jamc z revolverjem v roki ter ga že naperil na detektive. Toda ti so bili hitrejši. Ustrelili so iz svojih revolverjev na Jamca, ki se je zrušil, zadet v trebuh, na tla. Prepeljali so ga v bolnišnico, vendar ni nevarnosti, da bi umrl. Pri preiskavi v Stameničevih prostorih so detektivi nato našli mnogo ukradenega blaga. Razume se, da je moral tudi nepoistenti trgovec z njimi.

* Okruten zločin na vasi. V vasi Veliki Višnjavec pri Bjelovaru je pred 16 dnevi izginil z doma 30 letni kmet Gjuro Cvijanovič. Njegov oče, s katerim sta živila skupaj, je mislil, da je sin odšel za delom. Te dni pa je našel neki kmet Cvijanovič v vaškem potoku. Ležal je na hrbtu na dnu, roke pa so mu bile zvezane na prsih. Komisija, ki je bila poslana iz Bjelovarja, je ugotovila na Cvijanovičevem telesu vse polno strašnih ran od noža in kola. Oročnikom se je brž posrečilo najti zločinca. So to Gjuro Pajnič, Mato Šeretič in Mato Šoljarič iz Velikega Višnjavca. Dne 23. aprila je pokojni Cvijanovič ležal v nekem sadovnjaku in spal. Gjuro Pajnič pripoveduje, da je naletel na Cvijanoviča v tem sadovnjaku. Cvijanovič da je planil naden, toda on ga je zabolal z nožem v trebuh. Potem je odšel v gostilno, kjer je poklical ostala dva. Vsi trije so nato odšli v sadovnjak, kjer je ležal Cvijanovič nezavesten ter ga pričeli neumljeno obdelavati z noži in koli. Ko so mislili, da je mrtev, so ga nesli kilometer daleč do potoka. Toda med potjo so ugotovili, da je še živ, ker je stokal. Zato so mu zvezali roke na prsih in ga vrgli v potok, kjer se je zadržal. Okrutni zločin je zbudil v vsej okolici veliko ogorčenje.

Anekdota

Teodor Fontane je bil, preden je postal pisatelj, praktikant v neki berlinski lekarni. Pa ni bil prav nič zadovoljen s tem šloveljubnim poklicem. Posebej je bil ogorčen na nečitljivimi čirečarjami gospodarjev zdravnikov.

Ko je nekega dne spet dobil v roke recept s strašnimi hieroglifi, je dejal lekarnarju: »Ali ni smejan jaz obžalovanja vreden človek? Vedno moram brati te nečitljive recepte, ko bi vendar tako le pisal čitljive rokopise.«

LJUBLJANA

Svetovni kongregacijski dan

bodo praznovale marijanske kongregacije po vsem svetu v nedeljo 14. maja. Ta dan naj bo praznik, ki budi v članih Marijinih kongregacij skupnost, deli medsebojno duhovno pomoč in vpliva v srca navdušenja za dosego ciljev, ki jih imajo Marijine kongregacije posebno v naših časih.

V Ljubljani bodo praznovale kongregacije ta dan s skupnimi shodi in obhajili v sledečem redu:

1. Marijine družbe za gospode, moške in mladeniče bodo imele ob 7 zjutraj skupno pobožnost v Križankah: govor, sv. maša, skupno sv. obhajilo.
2. Marijine družbe-kongregacije za gospe, žene, gospodične, dekleta bodo imele skupen shod ob 4 popoldne v frančiškanski cerkvi. Ker je skupno obhajilo za vse težko izvedljivo, naj pristopijo zjutraj vse članice k sv. obhajilu, kjer in kadar jim je priložnejše.

3. Kongregacije za dijake imajo ob 7 zjutraj skupno pobožnost v stolnici: govor, sv. maša in skupno obhajilo.

4. Kongregacije za dijakinje imajo skupen shod ob 7 zjutraj v uršulinski cerkvi: govor, sveta maša, skupno obhajilo.

Pri vseh pobožnostih se bodo po govoru molile molitve, katere molijo kongregantisti in kongregantistice po shodih.

Vse žane in članice Marijinih kongregacij-družb najljubše vabimo, da se proslave svetovnega kongregacijskega dne gotovo udeležijo. — Pridite, da molimo v duhu združeni s kongregacijami vsega sveta!

dr. Edvarda Beneša, je prvi manuskript, ki je umetnico zadovoljil in v katerem je lahko v polni meri pokazala svoj veliki talent. V tem filmu igra Elizabeta Bergner dvojno vlogo sestri-dvojički, ki sta si na las podobni, a v značaju popolnoma različni. Film se začenja v zasneženih Alpah, nadaljuje pa v Bretaniji, v Tibetu in na Himalaji, končuje pa v Ateni. Od danes dalje je film na sporedu v kinu Matici.

1. **Frančiškanska prosveta M. O.** v Ljubljani priredi 21. t. m. svoj društveni izlet na Zaplaz pri Čatežu. Odhod iz Ljubljane z osebnim vlakom ob 8.05 do postaje Velike Loke. Po prihodu na Zaplazo okoli 11 bo skupna sv. maša z ljudskim petjem, nato skupno kosilo. Popoldne piknik s prostjo zabavo. Popoldne ob 4 šmarnice z ljudskim petjem in nato povratek v Ljubljano, kamor dospemo ob 20.30. Stroški za vožnjo in prehrano bodo znašali okoli 35 din. Obvezne prijave za izlet sprejema pisarna Pax et bonum v frančiškanskem prehodu najpozneje do 18. t. m. — Vsi člani in prijatelji naše prosvete vlijudno vabljeno!

1. **V Stritarjevi ulici št. 6** v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zajec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1. **Angleško društvo v Ljubljani** priredi v nedeljo, 21. t. m. kot zaključek sezone izlet z avtobusom v Polhogradec. Vabijo se vsi člani ter po njih vpeljani gostje. Prijave to soboto in sredo, 17. t. m. ob knjižničnih urah v društvenem lokalu ter v sredo zvečer pri čajevem večeru. Informacije v društvenem lokalu.

1. **Sadjarstvo in vrtnarsko društvo** priredi ob lepem vremenu v nedeljo dne 14. maja t. l. ob 9 dopoldne na vrtu g. Jožeta Zavašnika na Viču spomladansko škropljenje sadnega drevja z motorno škroplilnico. Udeleženci naj se zbere pred novo šolo na Viču. Vabimo žane vseh ljubljanskih SVD podružnic.

1. **Uprava policije v Ljubljani** obvešča, da bo pregled novih motornih vozil v petek, 19. maja od 8 do 11 v Ljubljani na Bregu št. 20 — dovoz iz Novega trga. K temu pregledu je pripeljati tudi vse avtomobile, avtobuse in motocikle, ki letos iz kakršnegakoli razloga še niso bili komisijsko pregledani in odobreni za promet.

1. **Za birmanskega botra** za svojega 16-letnega sina prosi prav lepo uboga vdova, ki živi s tremi otroki v bedi. Mati in birmanček se pristržno zahvaljujeta že vnaprej dobremu botrku. Naslov vdove pove tajništvo »Slovenec« — tel. št. 40-01 do 40-06.

1. **Novo stavbe v Ljubljani.** O dovršenih večjih stavbah v Ljubljani smo že poročali. Skoraj z rekordno naglico napreduje poslopje, ki ga grade uradniki Poštne hranilnice na Bleiweisovi cesti. Odstranjena je sramota konjušnice na tej morda najlepši ljubljanski cesti in posestvo je prišlo iz nemških v slovenske roke. Uradniki Poštne hranilnice upajo, da se bodo mogli že proti jeseni vseliti v novo lepo poslopje. — Na nekdanjem Kavčičevem posestvu na Privozu pa je že zrastle

novi poslopje v polkrogu, ki je zanimivo že zaradi načina stavbe same. O drugih stavbah, kakor o palači »Slavijic« in »Bat'ic« smo že obširno poročali. Obe stavbi sta v surovem stanju dovršeni. Sedaj delajo na njih le zunanja zidarska dela in pa profesionalistična dela. Obe stavbi bosta že letos izročeni v promet. Padle pa bodo tudi hiše in hišice pred tema dvema monumentalnima palačama. — Veliko vprašanje pa je, kaj bo s hotelom »Slonem«. Hotel je sicer že dograjen in bi moral biti že davno izročen v promet ter so lokali v prtiličju že oddani in v prometu. Hotel »Slon« je res reprezentativno poslopje, toda o njegovi bodoči usodi ni nič znanega.

1. **Ranjena ženska.** V bolnišnico se je zatekla 44 letna zidarjeva žena Marija Spoljarjeva, ki jo je nekdo napadel in nevarno ranil na glavi. Zdravniška pomoč je bila uspešna in je Spoljarjeva že izven življenjske nevarnosti.

1. **Velike množice beračev.** Včeraj je bil petek, toda kljub slabemu vremenu se je priklatilo v Ljubljano nešteto beračev, ki so prosjaili po vseh koncih in krajih mesta. Stražniki in agenti so imeli nalogo preprečiti ta beraški naval v mesto. Arretirali so okoli 50 beračev, ki so jih privedli na policijo. Med temi je res nekaj potrebnih starikov in invalidnih ljudi, dosti pa je tudi takih, ki beračijo zgolj iz razvade. Tako so arretirali nekega možička, za katerega se je izkazalo, da je lastnik še kar dobrega kmetskega posestva nekje na Gorenjskem. Posestvo upravlja pač sin, možiček pa pride beračit v Ljubljano. Saj beračenje donaja tudi dober dohodek.

SVILA — TO JE POMLAD!

Prekrasni vzorci v mavričnih barvah; odlična kvaliteta in niska cena — vse to bo vplivalo na Vašo odločitev, da si boste izbrali svilo za obleko pri **BRATA VLAJ, Wolfova 5**

»Putnikove« vesti

Družba Putnik, centrala v Belgradu, prireja dvoje binkoštnih izletov: enega v Vrnjačko banjo, drugega v Bosno.

V Vrnjačko banjo je odhod iz Belgrada dne 28. maja s posebnim vlakom ob 6. Povratek v Belgrad 29. maja ob 23.30. Cena voznine 3. razr. 75 din, 2. razr. 117 din. Arangementi 45—60 din za osebo. Prijave sprejema Putnik do 26. maja zvečer.

V Bosno, smer Banjaluka-Jajce-Sarajevo-Tižda, je odhod iz Belgrada 27. maja ob 14.34. Povratek v Belgrad 31. maja ob 20.45. Prijave do 20. maja. Polovično voznino imajo: obiskovalci pevskega izleta v Pančevu 14. maja; obiskovalci proslave 50 letnice vseučilišča v Sofiji ob 20.—26. maja; obiskovalci pevskega izleta v Veliki Kikindi 18. maja; člani Druženja odlikovancev Belega Orla z meči za skupščino v Belgradu 14. maja.

Družba Putnik je izdala v francoskem, angleškem, nemškem in češkem jeziku zelo okusne prospekte pod naslovom »Tri pota skozi Jugoslavijo«, ki se lahko dobe brezplačno v Putnikovih biletarnicah.

Mariborski mladinski tabor

Desetdinarska akcija za taborni fond

Razumljivo je, da zahteva prireditelj, kakršen bo letošnji Mladinski tabor v Mariboru, mnogo denarnih sredstev, ki jih pripravljali odbor s svojimi lastnimi sredstvi ne more zbrati. Zato je Zveza fantovskih odsekov v Ljubljani, kakor lansko leto za ljubljanski tabor, tudi za mariborsko prireditev odredila desetdinarsko nabiralno akcijo, ki je obvezna za vse fantovske odseke celjske in mariborske podzveze, prostovoljno pa se je akciji pridružila tudi Zveza deklinskih krožkov v Mariboru.

V smislu te akcije mora vsak član in vsaka članica v krogu svojih prijateljev zbrati deset dinarjev. Ta denar gre v taborni fond za kritje velikih stroškov, ki bodo potrebni. Pripravljali odbor je za to akcijo izdal posebne nabiralne kartone, katerih je vsak odsek oziroma krožek prejel toliko, kolikor ima članov odtodno članice. Da bi si pri tej akciji mogli tudi odseki in krožki pridobiti nekaj sredstev za lastne potrebe, je odbor

m **Velik koncert APZ drevi ob 8** v Unionu pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije. Akademski pevski zbor bo izvajal pesmi iz dobe slovenskega preporeda. Koncert vodi zborovodja France Marolt. — Opozorjamo občinstvo, da bo pred koncertom poslovala blagajna od 19 dalje v unionski dvorani. Da ne bo prehudega prerinjanja pred blagajno, pripravljamo, naj si vsakdo še tokom današnjega dneva preskrbi vstopnice, ki so do večera v predprodaji v biljetarnici »Putnik«. — Najljubše pa prosimo občinstvo, naj blagovolji sasesti svoje prostore točno ob napovedani uri. — Rezervirane vstopnice dvignite čimprej! Kdor ne dvigne rezerviranih vstopnic vsaj pol ure pred koncertom, bodo prodane. — Prosimo tudi, da za časa odmora v stranskih prostorih v neposredni bližini dvorane, ne kadite!

m **Prosvetni dom v Studencih pri Mariboru.** Članstvo Izobraževalnega društva v Studencih z gradbenim odborom na čelu se močno trudi, da bi moglo čimprej pričeti z zidavo lastnega doma, za katerega imajo stavbišče že na razpolago. Sedaj zbira pri svojih prijateljih sredstva, ki so potrebna. Tem potom jih prosi, naj prošnji za prispevke ne zavračajo in po možnosti akcijo za društveni dom podprejo. Za delavski kraj, kakršen so Studenci, ima prosvetni dom še posebno važnost.

m **Ureditev cerkvenega muzeja v gradu.** V mariborskem gradu so zidarska dela začasno prekinjena, dokler ne bodo obrtniki dobavili okenjskih križev in okvirjev. Zidarski delavci, ki so bili zaposleni v gradu, se uporabljajo sedaj pri zidanju novih remiz gradbene uprave v Strmi ulici. Med tem pa nadaljuje prof. Baš z urejanjem muzejskih prostorov in prvem nadstropju gradu. Sedaj ureja cerkveni muzej, v katerem bo na zanimiv način prikazan ves razvoj cerkvene umetnosti na Stajerskem. Muzej ima bogato izbiro razstavnega materiala, ki je večinoma last škofijskega muzeja.

m **Stolp stolnice bo kmalu pokrit.** Dela na pokrivanju stolpa stolnice z bakreno pločevino so nekam zastala, ker podjetnik nekaj časa ni dobil pločevine. Sedaj pa se spet nadaljujejo ter delavci že pokrivajo malo kupolo prav na vrhu stolpa. Ko bo ta pokrita, bo nasajen na vrh še pozlačen križ in s tem bodo popravila strehe na stolnici in na stolpu zaključena.

m **Romarska nedelja na Pankracu.** V nedeljo, po večerajšnjem godu sv. Pankracija, se zbere obmejno ljudstvo od blizu in daleč na Pankracu,

sklenil, da ostane znesek, ki bi ga odsekovni člani nabrali preko predpisane vsote, to je 10 din za vsakega člana, odseku.

Mogoče se je ob pozivu k desetdinarski akciji marsikomu zdelo zahtevana vsota previsoka. V resnici smo tudi ališali podobne izgovore in pritožbe. Če pa pomislimo, da desetih dinarjev ni treba dati članu, kakor je to pri članarini, in da to vsoto prav z lahkoto nabere med svojimi znanci in prijatelji, ki niso člani naše organizacije, potem vsak tak izgovor odpade. Pri primernih dobri volji in zavesti, da mora sleherni član nekaj storiti za mladinski tabor, bo vsakdo kaj hitro nabral borih deset dinarjev k ureditvi finančne plati letošnje prireditve.

Disciplinirani člani se bodo prav gotovo z vso resnostjo zavzeli za desetdinarsko akcijo zlasti še zato, ker imamo toliko prijateljev, ki se prav nič ne obotavljajo nekaj žrtvovati za našo organizacijo. Le poiskati jih je treba in prositi. Zato pa velja: dneve, ki so še na razpolago za to akcijo, bomo temeljito izrabili.

tem najlepšem razglednem vrhu naše skrajne severne meje. Tudi iz Maribora bodo prihitali na romanje k Pankracu vsi tisti, ki preteklo nedeljo niso utegnili pridružiti se izletu Slovenskega planinskega društva.

m **Vsi dijaki, ki so bili na naboru spoznani** za sposobne in želijo letos odslužiti svoj dijaški vojaški rok, naj se nemudoma, a najkasneje do 26. maja prijavijo v mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu 11, soba št. 3.

m **V nedeljo začetek strelske sezone.** Strelska družina v Mariboru bo v nedeljo uradno proslavila otvoritev letošnje strelske sezone. Vsi strelci se zberejo ob 9 dopoldne na Trgu Svobode, odkoder odkorakajo z vojaško godbo na čelu skupno na strelišče v Radvanju.

m **Gledališke novice.** Zadnja predstava Canjkarjevega »Potopljena sveta« se vrši drevi. Jutri zvečer ob 20 pa bo zadnjič v sezoni uprizorjena opera »Prodana nevesta«. V vlogi Marinke gostuje Pavla Udovičeva.

m **Vinotič Rupena, Košaki 30, otvorjen!**

m **Proslava materinskega dne.** Žensko društvo v Mariboru proslavi materinski dan in 20-letnico Cankarjeve smrti v ponedeljek, 15. maja ob 20 v dvorani Ljudske univerze. Predava ga prof. Ostrouška o »ženskih likih iz Cankarjevih del«, recitira pa Elvira Kraljeva. — Podmladek Rdečega križa na Pobrežju priredi jutri, v nedeljo ob 19 v Prosvetnem domu v proslavo materinskega dne »mladinski koncert«, ki ga izvajajo učenci ljudske šole na Pobrežju. Čisti dobiček je namenjen za obdaritev revne dece.

m **Is sodne službe.** Za zvaničnike mariborskega okrožnega sodišča so bili imenovani dnevnikiarji Milan Podlesnik, Jožef Skuk, Stanko Golob. m **Trener Klein v Mariboru.** Tudi letos bo prihajal v Maribor trener ljubljanske lahkootletske podzveze G. Klein ter bo treniral mariborske lahkootlete. G. Klein se sedaj mudi v Mariboru ter že trenirajo pod njegovim vodstvom na igrišču SK Železnitarja.

m **Zopet nov vlom.** V noči na petek je bil izvršen vlom v gostilno in trafiko Trafola na križišču Pobrežke ceste in Mejne ulice. Vlomilec je vdrl z dvorišča skozi okno v klet, iz katere je prišel v težo ter tam vlomil vrata v gostilniške prostore in trafiko. Odsel je za 500 din cigaret, na strnih vratih pa so povzročili za 300 din škodo. Za vlomilca ni bilo nobenega sledu.

m **Tatinska predrznost.** Trgovski poslovodja Vilko Koročan je za kratek čas shranil svoje motorno kolo v veži hiše v Jučičevi ulici 8. Ko se je vrnil nazaj, je presenečen ugotovil, da mu

Celje

c **Obrtniško zborovanje** vsega članstva celjskih obrtniških združenj bo v nedeljo, dne 14. maja ob 8 zjutraj v veliki dvorani Narodnega doma v Celju.

c **Splošna gradbena zadruga v Celju** je imela večeraj v Celjskem domu redni letni občni zbor. Iz poročil posameznih funkcionarjev je bilo razvidno plodonosno delo te zadruge, ki je v teku svojega obstoja (13 let) pozidala svojim zadrudnim članom 37 hiš. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika g. Franjo Vehovar.

c **Javni telovadni nastop celjske realne gimnazije** in vseh treh meščanskih šol v Celju je preložen na 21. maja ob pol 11 dopoldne na Glaziji.

c **Stanje hmeljskih nasadov** v Savinjski dolini je precej različno. V nekaterih hmeljskih se je rastlina že dvignila na opore do enega metra ali več, v drugih se šele nanje napeljuje. V legah, ki leže blizu drevja, so se pojavili v večji množini bolhasti, proti katerim hmeljarji uporabljajo obrambna sredstva.

c **Dijaki in dijakinje celjske realne gimnazije** bodo uprizorili v tork, 16. maja ob 8 zvečer v celjskem mestnem gledališču Connersovo veseligo »Roksi«.

c **Ekspozitura Avtokluba v Celju.** Ljubljanska sekcija Avtokluba je odprla v Celju svojo ekspozituro, ki jo vodi g. Franjo Premic. Celjski avtomobilisti, ki so morali doslej iskati informacije v Ljubljani, bodo odslej dobivali vse informacije v celjski ekspozituri.

c **Mestno poglavarstvo v Celju** opozarja vse lastnike psov, da se od 15. maja dalje pri prijavljanju v pisarni mestne klavnice ne več pri mestnem računovodstvu. Tudi davke se plača v mestni klavnici.

c **Sprememba regulacije ulice Za kresjijo** v zvezi s podaljšanjem Samostanske ulice. Novi načrt o glavni predvideva: Regulacijska črta ulice Za kresjijo poteka na severni strani v črti sedanje zazidave, južna regulacijska črta pa vzporedno s severno v razdalji 12 m v predelu med Samostansko ulico in Kralja Petra cesto, 8 m pa v predelu med Samostansko ulico in Kralja Petra cesto. Samostanska ulica ostane nespremenjena po veljavnem regulacijskem načrtu. V predelu med Prešernovo ulico in ulico Za kresjijo ima 12 m širine, v predelu med ulico Za kresjijo in Vodnikovo ulico pa 10 m širine. Zazidava je v obeh ulicah strnjena brez predvtov. Proti temu sklepu so dopustne pritožbe na kr. bansko upravo v Ljubljani, ki jih je vložiti pri mestnem poglavarstvu v Celju v 15 dneh. Pravico do pritožbe imajo vsi člani mestne občine, ki smatrajo, da sklep mestnega sveta z dne 21. maja nasprotuje veljavnim zakonom in zakonitim naglogam oblastim.

c **Na dopis, priobčen v »Slovencu« št. 103** iz Nove cerkve pod naslovom »Zalostni konec neumesne sale«, je g. Crepišek, posestnik v Vizorah pri Novi cerkvi poslal sledeče: »Ni resnica, da je Crepišek Konrad brez vsakega poviada vrgel dne 4. maja okoli 9 zvečer pod kolo 22letnega kmečkega sina Sivka Ivana krepelce, marveč je resnica, da sta Sivka Ivan in Trobiš Ivan Crepiška Konrada napadla in pretepla, zaradi česar je isti potegnil nož in v silobranu zabol del Sivka Ivana.

c **V celjski bolnišnici** je umrl 2 leti star sinček delavca Boršček Karla iz Košnice pri Celju. Naj v miru počiva!

c **Šolski izpiti** za kandidate iz celjskega, šmarškega, konjskega in gornjegrajskega okraja bodo v ponedeljek, 5. junija na okrajnem načelstvu v Celju. Interesenti naj čimprej vložijo prošnje na okrajnem načelstvu v Celju.

c **Celjski Atletiki in SK Jugoslavija** bodo odigrali jutri prijateljsko nogometno tekmo ob 4 popoldne na igrišču pri Skalni kleti.

c **Dežurno službo za člane OUZD** bo imel v nedeljo g. dr. Premščak.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

Rob na Dolenjskem

G. Janez Puh — 70-letnik. Dne 11. maja je proslavil v krogu svoje družine sedemdesetletnico svojega življenja naš ugledni vačan g. Janez Puh, posestnik, krojač in trgovec. Trnjeva je bila njegova pat. Vec kar ima, si je prislužil s svojimi pridnimi rokami. Rodil se je 11. maja v Skocjanu pri Turjaku. Ko se je izučil pri očetu krojaške obrti, se je napotil v svet. Bil je celo na Dunaju, kjer je pekler koštanj. Pozneje se je posvetil krojaštvu, se preselil v Zapotok pod Kureščekom, kjer si je izbral svojo zakonsko družico. Tu je ostal 8 let, dokler si ni kupil v Robu majhno, leseno hišico. Danes se na istem mestu košati lepa zidana hiša, v kateri ima tudi trgovino z mešanim blagom. Njegov zakon je bil obilo blagoslovljen; danes je živih še 7 otrok, ki so vsi lepo prekrbljeni. Sin Albin je postajenačelnik v Podnartu na Gorenjskem. Lojze je krojač v Omišlju na otoku Krku, France je trgovec v Dvorski vasi, najmlajši sin Evstah je dolanec za naslednika, tri hčerke pa so že poročene. Značilna za g. Puha je njegova pristno dolenjska šegavost. Oče Puh je izredno duševno evez in čil, njegov korak prožen, njegov smeh krepak, tako da mu jih nihče ne bi prisodil 70. Je prava dolenjska korenina, lepega značaja; udeležuje se v naših organizacijah in je velik dobitnik revežev. Še pred vojno je bil dalje časa občinski odbornik, nekaj časa pa tudi gerent občine. Naj Bog ohrani g. Janeza Puha še mnogo let tako čiljega, vedrega in zdravega, kakor je sedaj, v ponos njegovim otrokom in nam v veselje!

Št. Vid nad Ljubljano

V nedeljo, 14. maja ob 8 zvečer bo v Ljudskem domu burka v 3 dejanjih: »Brez županovega dovoljenja!« Bo to vesela sprememba v sporedu Blaž Potočnikove čitalnice; ta je to sezono dajala večinoma renejske predstave, ki pa so popolnoma zadovoljile. To nedeljo bo večer smeha, naslednje nedeljo pa zopet resnoba; za konec gledališke sezone bodo igrali najlepšo Schillerjevo dramo v 5 dejanjih: »Kovarnstvo in ljubezen«. Opozorjamo, da bo med odmori pripravljala razpoloženje godba. Vstopnice v predprodaji pri Kautmanu.

Jesenice

Mašne knjižnice in rožno venec vseh vrst Vam nudi trgovina Krekov dom.

je neznanec v njegovi odsotnosti motorno kolo popolnoma izropal. Odsedel mu je sedlo, zračno sesalko, štiri nožnike in ves orodni pribor ter mu povzročil 1000 din škodo.

Gledališče

Sobota, 13. maja, ob 20: »Potopljeni svet«. Red C. Zadnjič. — Nedelja, 14. maja, ob 20: »Prodana nevesta«. Zadnjič. Gostovanje gđ. Pavle Udovičeva.

Salon perila

BOGATAJ ALBINA se je preselila

v Nebotičnik 8. nadstr., Gajeva ul. 1.

I Inozemci, ki bivajo v območju uprave policije v Ljubljani in posedujejo dovoljenje za zaposlenje (izkaznice o poklicu), veljavno za nedoločen čas, se pozivajo, da predložijo isto v ovedrovljenju oziroma evidentiranju v teku tega meseca upravi policije v sobi št. 1. Izkaznice, ki ne bodo predložene do 30. maja 1939, postanejo potem roku neveljavne.

I **Rokavice, nogavice, Karničnik, Nebotičnik.**

I **Triumf oboževane Elizabete Bergner** je film »Ukradeno življenje«. Kakor sta Belgrad in Zagreb že nestrpno pričakovala ta film, tako tudi v Ljubljani vlada veliko zanimanje zanj. Po 18 mesecih je to prvi in poslednji film Elizabete Bergner. »Ukradeno« življenje K. J. Beneša, nečaka

Pred angleško naborno komisijo je stopil tudi mr. A. J. Sheffield, ki je med zdravniško preiskavo držal zrak v pljučih celih 5 minut in 40 sekund. Normalno je ena minuta pri taki dihalni vaji že dober uspeh. Kakor je na sliki videti, je mister prsa dobro napel.

KULTURNI OBZORNIK

Ivan Šašelj — 80 letnik

Jubilej slovenskega narodopisca

Najplodovitejši, najskrbnejši in tudi najbolj mnogostranski slovenski narodopisec doživlja danes svojo osemdesetletnico, to je: č. g. duhovni svetnik Ivan Šašelj, upokojeni župnik, ki sedaj preživlja še ves mladosten svoj zasluženi pokoj pri St. Lovrencu na Dolenjskem.

Ob tej priliki sem se oglasil pri najbolj poklicanem v etnografskih stvarih pri nas — pri ravnatelju narodopisnega muzeja v Ljubljani

g. ministru dr. Zupaniču, Belokranjcu, da mi pove kaj več strokovnega o našem zaslužnem zbiratelju Ivanu Šašelju, ki je vse svoje narodopisne zbirke poklonil že pred leti ljubljanskemu narodopisnemu muzeju.

»Hvaležen sem vam,« je začel g. ravnatelj, »da ste prišli k meni, kajti resnično bi se rad g. svetniku Šašelju, s katerim me veže prijateljstvo že 40 let, oddolžil zdaj ob jubileju za vse njegovo delo, ki ga je posvetil Beli Krajini in našemu muzeju. Mi smatramo Ivana Šašelja za naslednika Jurija Kobeta ali pa Navratila, ki sta bila oba Belokranjca in sta mnogo pisala o narodopisnih belokranjskih stvareh. Po njihovi smrti pa nismo imeli nikogar, ki bi se posvetil zbiranju navad in šeg med našim preprostim ljudstvom, ki je tedaj še vse živelo iz svoje prastare tradicije. Tedaj pa je prišel v Belo Krajino (l. 1880) Dolenjec Ivan Šašelj ter se z vso ljubeznijo posvetil belokranjskim običajem in jih reševal, ko so že zelo zanihali v pozabo. Že 60 let nabira naš jubilatni duševno in materialno belokranjsko narodno kulturo ter objavlja še sedaj po naših listih svoje izdelke. Ni sicer Šašelj sintetični in sistematični ocenjevalec narodnega blaga, je pa za čuda marljiv delavec na terenu, nabiralec gradiva, kjer koli ga more dobiti in ohraniti ter s tem pripravljati tla za uspešen razvoj slovenskega narodopisja. 36 let je župnikoval v Adlešičih ter je od tam napravil svoje »izlete« v belokranjska podstrešja, da je reševal preslece in noše, in zapisoval pregovore in reke, ki jih je potem izdal v svojih pomembnih knjigah. Da je danes Bela Krajina tako »slavna« med Slovenci, ko je vendarle gospodarsko uboga in siromašna, je zaradi tega, ker je še ohranila toliko svojega starega duhovnega bogastva, pa tudi materialnega (noša), svoja kola, pesem, običaje (Zeleni Juri) itd., kar ni v majhni meri zaslug našega jubilarja, ki je ljudstvo vedno in povsod opozarjal na vrednost te in take tradicije ter jo propagiral, da je v navalu nove civilizacije niso opustili. In prav v tem bi postavil g. duhovnega svetnika za zgled ne samo vsem njegovim stanovskim tovarišem, ki še danes lahko veliko store v obrambo lepih starih navad, temveč tudi učiteljsstvu in vsej inteligenci, ki živi med narodom.

»Naj vam povem življenjsko pot današnjega jubilarja? Lepše je vam ne morem povedati, kakor jo je on sam. Ob 70 letnici sem ga namreč naprosil za Etnografa, naj napiše nekaj o sebi in sem bil zelo vesel, ko se mi ga je posrečilo pridobiti za to. Tu imate Etnografa in videli boste njegovo življenje in njegovo delo.

In iz tega opisa posnemamo naslednje: Rodil se je 13. maja 1859 v Mokronogu, oče pa je bil Korošec iz Borovlj, puškarskega rodu. Šolal se je doma in v Ljubljani, na kar je odšel v Novo mesto, kjer je maturiral ravno pred 60 leti.

Župniku Šašelju za 80 letnico

Kdo upa si bližnjemu dance izreči pošteno, odkrito besedo v obraz? ko čas naš prepoln laži in prevar je, poln praznih besed in navdušenih fraz.

Kar naši pradedje — ljudje naši stari — to tudi veljalo je kaj! Modrost, ki v pregovore so jo vložili držala lakrat je — drži še sedaj.

Kaj mislite, koliko zlatih resnic vam povedal slovenski je kmetič preprost! In, koliko naukov življenjskih je skrila v pregovore stare nam ljudska modrost!

Kaj klenih, odkritih in krepkih izrekov med kmečkim preprostim še ljudstvom živi; krepkosti kaj mož še med nami deluje! Bog z njimi obdaril je naše vase.

Slovenec v ponos so ti naši vodniki; slovenske krvi so ti naši možje, ki sebe žrtvujejo narodu v srečo, odmrjejo sebi — le drugim žive —

Naš Šašelj — Dolenjec — mož zlatega kova, mož srčne dobrote, mož dobrih je del — bogaštvo, ki skriva v izrekih se starih je zbiral in ga pazabljenu ote! —

V St. Lovrencu — v lepi dolenjski vasi — tam v ekromnosti, v delu, v molitvi živi — Bog naj ga Slovenec še dolgo ohrani, daruje še mnogo naj zdravim mu dni!

Marija Brenčič.

III. mednarodni kongres slavistov se bo vršil od 18. do 25. septembra v Belgradu, na katerem se bodo obravnavala aktualna vprašanja iz vseh področij slavistike. Tako obstoji posebna sekcija za lingvistiko, ki ji predseduje prof. dr. S. Ivšič iz Zagreba, podpredsednik je dr. H. Barič iz Belgrada, tajnik pa dr. B. Miletič iz Belgrada. Sekcija za književnost predstavljajo kot predsednik dr. F. Fancev iz Zagreba, podpredsednik dr. P. Stefanović iz Belgrada, tajnik pa je dr. D. Pavlovič iz Belgrada. Sekcija za pouk slavistike predseduje dr. F. Kidrič iz Ljubljane, podpredsednik je dr. M. Pavlovič iz Skoplja, tajnik pa dr. Mamuzić iz Belgrada. Specialna sekcija je Balkanološka sekcija, ki se peča z lingvističnimi, književnimi in tehničnimi vprašanji. Izvršnem odboru pred-

Zgradite slovenski katoliški prosvetni centralo »Slovenski dom«!

Po bogoslovju v Ljubljani je služboval v različnih krajih, dokler ni prišel v Adlešiče k znanemu prevajalcu poljskih romanov Lavoslavju Gorenjcu, kjer je po njegovi smrti postal tudi župnik (ostal 36 let). Že kot dijak se je zanimal za domačo zgodovino in narodopisje. Znano je njegovo važno odkritje rimskih novcev v Mokronogu. Poslej se je vnel za raziskovanje starin in narodnega blaga. Ni preteklo leto, da ne bi izšla kakšna njegova krajša ali daljša razprava iz narodnega blaga Bele Krajine. Bil je sodruden naših listov, zlasti »Slovenca« in »Doma in Svetac«, pa tudi drugih. L. 1886 je napisal »Zgodovino Šempetrske jare na Dolenjskem«, naslednje leto »Zgodovino adlešičke jare v Beli Krajini«. V »Domu in Svetcu« moremo zasledovati korak za korakom, kako se je poglobljal v narodno blago in narodno duševnost, zbirajoč reke in pregovore, pa tudi kako je belokranjskemu besednemu zakladu zvesto prisluškoval. Koliko »pisanic« in čularic je tedaj nabral in opozoril nanje naše muzeje in naše slikarje (prof. Gašperja Potenta). Z Belokranjci se je l. 1908 udeležil 60 letnice vladanja cesarja na Dunaju, pred katerim so nastopili z belokranjskim ženitovanjem in »Zelenim Jurijem« ter želi zato veliko občudovanja. Tudi ob priliki otvoritve dolenjske železnice je nastopal s svojimi Belokranjci in jim tako bodril pogum in jih uvajal v svet. Te svoje navade je zbral v »Belokranjskih bisericah«, ki so njegovo najboljšo delo in je za Belo Krajino temeljnega pomena. Toda razen na folklorističnem polju se je udeleževal tudi na drugih področjih, tako kot poznavalec ptičev, o katerih je mnogo pisal v »Lovcu«. Skoraj 20 let je dopisoval v ameriške liste, kjer želi toliko Belokranjcev ter jim budil spomin na njihovo mladost in domovino, z vsemi lepotami običajev in šeg. Kot župnik je lepo okrasil svojo župno cerkev pa tudi podružnico ter jo opremil z vsemi potrebnostmi, da spada med najlepše v Beli Krajini.

Vse to sem bral v tem članku, ki mu je urednik na koncu dodal tudi pregled njegovih spisov in člankov (okrog 200!), ki spadajo v narodopisje, iz katerega je razvidno, da so njegove najvažnejše knjige poleg omenjenih zgodovinskih njegove »Biserice belokranjskega narodnega zaklada« (dva dela) ter »Slovenski pregovori in reki«, ki jih je izdal skupaj s Kocbekom, poleg malih črtic, ki imajo vse velik pomen.

Za svoje zasluge je prejel tudi več odlikovanj. Zdal živi v pokouju pri St. Lovrencu na Dolenjskem, toda tako mladosten, da hodi še vedno maševat na Zaplaz kot mladenič z dvajsetimi leti.

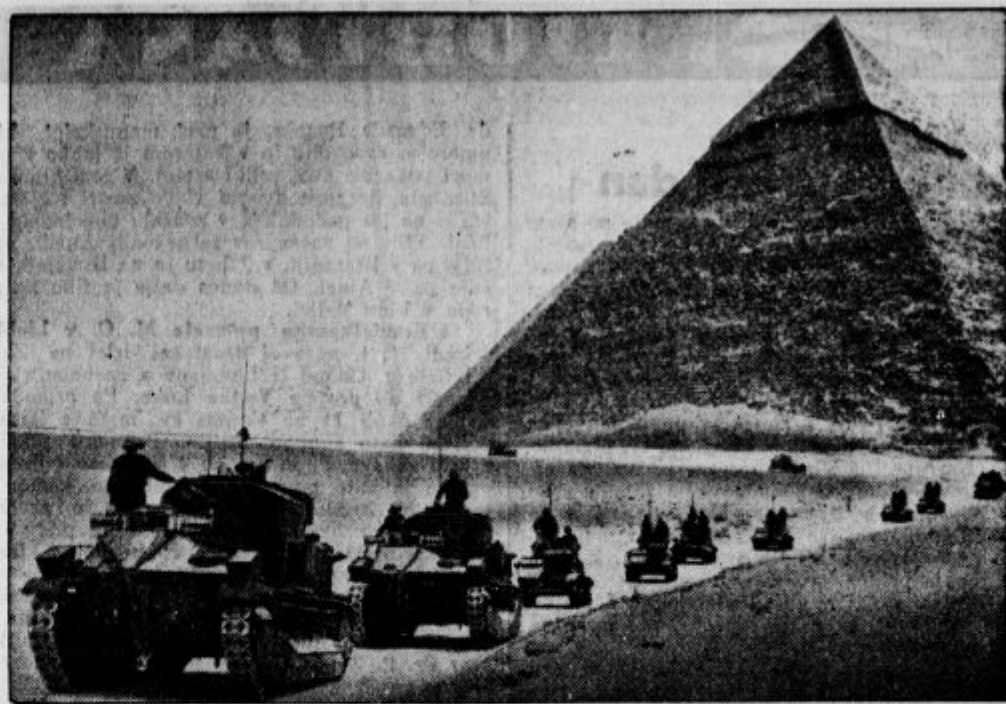
Ob koncu mi je g. ravnatelj poudaril: »To pa povejte še, naj mlajši rod vzame Šašelja za zgled, za zgled marljivosti pa tudi ljubezni do naroda in njegove vsebine. Njegovo delo je res vsestransko, je pa delano z veliko ljubeznijo. Na narod gleda kot celoto, in vse, kar izhaja iz njega in mu je pripadalo kdaj ali mu pripada, mu je zanimivo in sveto. In on zna vsako malenkost prikazati tako, da je tudi širšim krogom razumljiva in privlačna ter jih zna navdušiti. Njegovo delo ni mrtva znanstvena kompilacija, temveč je živo gradivo iz življenja. Ivan Šašelj je tako postal rešitelj belokranjske tradicije ter ima največ zaslug, da se je ta tako svojevrstni življenjski v slovenskem občestvu ohranil v tako pristni podobi kot nikjer drugod. Vsi Belokranjci bodo danes veselili njegovega jubileja in mu bodo iskreno čestitali, kakor mu čestitam tudi jaz —

in seveda tudi mi, »Slovenec«, katerega odlični sodruden je bil v svojem plodnem življenju in je še sedaj.

Naj živi še dolgo let in v njegova svojska slovenska Bela Krajina! td

seduje prof. dr. Belič, podpredsednik pa je profesor dr. Ramovš. Prijavo je treba poslati do 1. julija. Upamo, da bo udeležba slovenskih slavistov na tem prvem slavističnem kongresu v Jugoslaviji častna, k čemur naj pomorejo tudi ustanove, ki predstavljajo slovensko kulturo pred javnostjo.

Ljudski oder, št. 5. Ljudski oder, ki goji pri nas svojevrstno kolektivno katoliško skupinsko igro ter usmerja naša ljudska gledališča tudi v smislu cerkvenega leta v sožitje naroda s Cerkvijo, prinaša v tej peti številki program, primeren za povelikonočni in binkoštni čas. Predvsem se ozira na velike gledališke predstave na prostem, ki vedno bolj prodirajo na podeželje ter postajajo velik občestveni izraz ljudstva. Uredniku je kljub vsemu nasprotovanju uspelo, da je v našem ljudskem gledališču dvignil novega duha ter je že nekaj večjih uspehov svojih prizadevanj. Njegova želja je, da bi vsaka fara imela svojo lokalno občestveno igro, ki bi uspevala v vsem svojem koleritu in notranji vsebini samo v njeni fari in nikjer drugje, ter bi njeno predstavljanje bilo nujno zraslo s tradicijo. Tako nekak bi si lahko Skofja Loka prisvojila svoj spasilni in bi ga morala privediti za izključno svojo domeno z vsemi posebnostmi kraja. Toda to je samo bežna misel. V tej številki prinaša Janez Zupančič prevod zanimive Gheonove igre »Živi ogenj med apostoli«, ki je žela v Parizu toliko uspeha in je 12.000 gledalcev tvorilo z igralci vred različne zbor. To je zgled moderne katoliške občestvene drame, ki naj po zgledu srednjeveških misterijev zajame katoliško farno. Taka igra vrši v najpopolnejši meri apostolat Katoliške akcije. Naši odri bodo seveda to, po svoje klasično francosko igro, skušali prilagoditi svojemu okolju ter jo ponášiti. Janko Moder je prevedel evharistični govorski zbor »Angelski kruh«, ki je primeren za praznik svetega Rešnjega Telesa. Davorin Petančič priložuje prizore »Sejavke«, primerne za kmečke proslave, materinske dneve, za praznik dela, razne sestanke, zlasti dekliške itd. Prav tako je dekliškim sestankom namenjena improvizirana izrič »Legenda o Koprivniški Mariji«. S tem je številka zaključena, da ni na zadnji strani platnic še zanimivo vabilo k subskripciji novih slovenskih ljudskih iger, ki jih za to sezono objublja uredništvo »Ljudskega odra«. Izdati misli namreč Calderonovo igro »Veliki oder svetac«, ki bo za sodobni čas še posebno pomenljiva in bo gotovo predstavljala trajen repertoar katoliških odrov. Druga igra je Viktorija Kokalja prireditelj znane slovenske ljudske povesti »Mlinarjev Janez«, ki je kot povest šla v nešteti izvodih med ljudstvo. Kot tretja igra je pa na programu prevod Goldonijske komedije oziroma burke »Rogovile« (li burbero beneficio), ki bo gotovo našim odrom prišla prav, kakor je dobrodošla vsaka komedija takih mojstrov kot so Molière ali Goldoni. Vse tri igre skupaj bodo veljale 40 din. Priporočamo.

Angleška vojska je v »dolini kraljev« v Egiptu mimo piramid priredila veliko vojaško parado, pri kateri so najmodernejši tanki mimo piramid peljali daleč v puščavo.

Pajki selivci

po Tihem morju v veliki trumi potujejo proti Ameriki

Iz Avstralije je v San Francisco priplula ladja »Clydebank«. Njeno moštvo je pripovedovalo o čudnem dogodku, za kakršnega danes še ni zadovoljive znanstvene razlage, namreč o velikih trumah pajkov, ki po Tihem oceanu romajo proti Ameriki. Pripovedovanje mornarjev je potrdilo poveljstvo ladje, isto so potrdili tudi potniki drugih ladij, ki so prepotovali isto progno.

Sredi Tihega oceana, več kot 100 km od vsakega otoka ali kake čeri, so potniki in mornarji od daleč opazili na morju čudne madeže. Bilo je nekaj motno modrega, kakršno morje samo ni nikoli. Ko so se madeži približali, se jim je odkrilo, da se v tej lisi giblje na tisoče in tisoče živih bitij, od katerih se širi celo nekak šum. Parnik »Clydebank« je plul po sredi te žive trume. Kmalu za njim se je umazano modra gmota spet sklenila in se pomikala v svoji smeri naprej. Nobene sledi ni bilo v njej, da jo je pred nekaj trenutki parnik razdelil na dvoje.

Nekaterim parnikom se je pojav zdel tako nov

in nenavaden, da so nekaj teh živalic skušali potegniti na krov. Pa je bilo to zelo težko, ker preden so posodo z morsko vodo potegnili do krova, so urne živalice že poskakale v vodo. Nekaj pa so jih le ujeli, toda na ladji so živalice kmalu poginile, le parnik »Clydebank« je pripeljal tri žive v San Francisco. Živalice imajo zelo dolge in tanke noge, kot vodni pajki sploh, in izredno lahko trupelce. So pa neke čudne modre barve. Pomikali so se po morju izredno urno in lahkotno, kakor po suhem. Tudi ko je parnik dvignil na morju visoke valove, jih to ni motilo. Mirno so nadaljevali svojo pot in niso zgrešili smeri.

Takega pojava na morju znanstveniki še ne poznajo. Kaj naj bi ti pajki pomenili, odkod prihajajo, ali so škodljivi ali ne, vse to je še uganka. Ko so jih dvignili na parnike, so ujeli pajki zaglani neko sikanje, ki se je kmalu razširilo čez vso trumo, kot da se drug drugega hočejo svariti. Po površini, ki so jo pajki na morju pokrivali, sodijo, da jih je bilo v trumi več milijonov.

ŠPORT

Teniška tekma med Belgradom in Dublinom

Včeraj je bila v Belgradu odigrana še tekma med Radovanovičem in Rogersom. Visoki Irec je lahko sporočil redakcijam irskih listov, da je v Jugoslaviji vsaj enkrat zmagal. Radovanović je odpravil z rezultatom 6:4, 6:4. V prvi tekmi sta igrala med seboj dva Belgrajčana: Branović in Berta. Dobila sta vsak po en set. V prvem setu je zmagal Berta s 6:4, v drugem pa Branović s 6:3. Tretjega seta nista mogla več igrati, ker se je vilična močna ploha. Odpadli sta dve točki tekmovalca, in sicer Laslo—Smerdu ter igra v dvoje, Radovanović—Rogers : Laslo—Smergu.

Igralci se bodo pridno selili

V zadnjem času se trdovratno vzdržujejo vesti, da se bodo letos naši nogometni igralci pridno selili iz kluba v klub. Zlasti velik bo »promet« v moštvo državnega prvaka BSK-a. Ena vest je bila že potrjena. Naš najbolj znani nogometaš, večletni reprezentativni napadalec Blagoje Marjanović — »Moša« — se je že preselil k Jugoslaviji. Govore, da bosta Puhar in Stevović odšla k Jedinstvu kakor hitro bosta dobila izpiznice. Po drugi plati pa zatrjujejo, da se bosta iz zagrebškega Gradjankega preselila v Belgrad in se prijavila za BSK najboljši jugoslovanski golman Glazer ter nadarjeni napadalec Wöfl.

Jugoslavija : Madžarska v Budimpešti

Včeraj popoldne so bili v Budimpešti izrečani pari za teniško tekmo med Jugoslavijo in Madžarsko v drugem kolu tekmovalca za Davisov pokal. Kot prvi par sta bila izrečana Jugoslovani Mitič in Madžar Dallos. V drugi igri pa bosta danes, 12. t. m., popoldne nastopila jugoslovanski teniški vrvak Punčec in najboljši madžarski igralec Asbeth. V soboto bo igra v dvoje, Jugoslavija bo nastopila v Punčecom in Mitičem, Madžarska pa Gabroviz (Gabory) in Csikos. Madžari so veliki optimisti ter se nadejajo končne zmage. Njihove igralce je treniral slovit francoski profesionalni teniški igralec Cochet. Naša dva reprezentanta bosta prav gotovo imela z Madžari dokaj hudo delo. Z Madžari so naši igralci že od nekaj igrali precej težko. S prav nič posebnimi uspehi se ne moremo pohvaliti do zdaj. Tolaži pa nas trdno prepričanje, da so v dosedanjih srečanjih z Madžari naši igralci vselej igrali pol za šalo in pol za res. Nikdar pa se niso doslej še resno borili. Davisov pokal je nekaj drugega kakor tekmovalce za srednjeevropski teniški pokal. Povrh pa se zdi, da Madžari letos tudi niso v kakšni izredni formi, saj so v Bukarešti komaj premagali Romune, katere so naši lansko leto v Zagrebu z lahkoto odpravili.

Moštvi Italije in Anglije

Veliki dogodek, tekma med italijansko in angleško nogometno reprezentanco, bo danes razgibal ves športni svet. Tekma bo v Milanu v stadionu San Siro. Italijani so postavili naslednje moštvo: Olivieri, Foni, Rava, Locatelli, Andreolo, Depetrini, Colausi, Meazza, Piola, Serantoni, Biavati. Angleška reprezentanca pa bo nastopila takole: Woodley, Morris, Hapgood, Willingham, Cullis, Copping, Mathews, Hall, Lawton, Stephenson, Smith. Odlično levo krilo Maguire ne bo mogel nastopiti, ker se je bil preteklo nedeljo na tekmi poškodoval. Sodil bo znani nemški sodnik dr. Bauwens. Vstopnice za tekmo v stadionu San Siro, v katerega gre 80.000 oseb, so že razprodane.

Drugo kolo tekem za Davisov pokal

Včeraj so v Brightonu pričeli Angleži in Novozelanci, danes Italija in Mecnaki, Jugoslavija in Madžarska, Belgija in Indija, Nemčija in Poljska, Fran-

cija in Kitajska, Švedska in Danska. Nekaj teh srečanj bo morda odigranih šele od 19. do 21. maja. (Nemčija—Poljska v Varšavi, Francija—Kitajska). Drugo kolo je že v celem zasledeno, tretje pa bo pokazalo že precej jasno sliko o moči posameznih reprezentanc.

Teniški turnir v Modeni

V Modeni v Italiji je bil zaključen ženski teniški turnir, na katerem so sodelovale najmočnejše teniške igralke iz Italije, Nemčije in Madžarske. Prvo mesto je zasedla Italija s sedmimi točkami, druga je bila Nemčija s šestimi, zadnja pa Madžarska z dvema točkama. Nemski par Hein Müller : Käppel je zadnji dan premagal Italijanski San Donno-Tonelli s 6:3, 8:6. Nemka Hein-Müller je premagala Madžarko Szyllasi s 6:1, 6:1, Madžarka Somogyi pa je odpravila Nemko Käppel s 6:4, 6:4.

Nov ameriški rekord

V Newyorku je Amerikanec Ellmer Hackney postavil nov ameriški rekord v suvanju krogle. Hackney je vrigel kroglo 16,93 m daleč Svetovni rekord, ki ga je bil 5. avgusta 1934 v Oslu dosegel Jack Torrance (17,40 m), ni označen na listi ameriških rekordov. Na tem lahkoatletskem meetingu je bilo tudi sicer doseženih nekaj prav izvrstnih rezultatov, od katerih je treba zlasti omeniti Ganslenov skok ob palici. Ganslen je skočil 4 m 36 cm. Zmagal pa je tudi pri ekakranju v daljavo (7,20 m). Ameriški lahkoatletci se za prihodnjo olimpijado že zdaj pridno pripravljajo.

Termini motorističnih tekem v letu 1939

Zveza moto-klubov kraljevine Jugoslavije je odobrila sledeče termine posameznim motorističnim klubom:

- 14. maj 1939: Moto-klub »Ilirija«, Ljubljana.
- 18. maj 1939: Prvi Gorenjski Moto-klub, Kranj.
- 18. maj 1939: Moto-sekcija Touring Kluba, Belgrad.
- 21. maj 1939: Moto-klub »Hermes«, Ljubljana.
- 4. junij 1939: Moto-sekcija Touring Kluba, Belgrad.
- 11. junij 1939: I. Hrvatski Moto-klub, Zagreb.
- 2. julij 1939: Moto-klub »Pohorje«, Maribor.
- 9. julij 1939: Prvi Gorenjski Moto-klub, Kranj.
- 16. julij 1939: Moto-klub »Hermes«, Ljubljana.
- 6. avgust 1939: Moto-klub »Maribor«, Maribor.
- 6. avgust 1939: Moto-klub »Slavonac«, Osijek.
- 13. avgust 1939: Moto-klub »Ilirija«, Ljubljana.
- 15. avgust 1939: Moto-klub »Ilirija«, Ljubljana.
- 20. avgust 1939: Prvi Gorenjski Moto-klub, Kranj.
- 3. september 1939: I. Hrv. Moto-klub, Zagreb.
- 6. september 1939: I. Hrv. Moto-klub, Zagreb.
- 8. september 1939: I. Hrv. Moto-klub, Zagreb.
- 10. september 1939: Moto-klub »Slavonac«, Osijek.
- 10. september 1939: Moto-klub »Hermes«, Ljubljana.
- 24. september 1939: Moto-sekcija Avto-kluba, Ljubljana.
- 1. okt. 1939: I. Hrvatski Moto-klub, Zagreb.
- 1. okt. 1939: Moto-klub »Hermes«, Ljubljana.
- 22. okt. 1939: I. Hrvatski Moto-klub, Zagreb.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

ASK. Danes 13. maja bo odborova seja. Za vse odbornike obvezno.

SK Ilirija — lahkoatletski sekcija. Pozivamo vse članke, da se udeležijo v nedeljo propagandnega meetinga na našem igrišču. Zbirališče ob pol 10 na igrišču. S seboj prinesite vsa potrebna oprema — Seja odbora bo v terek ob pol 10.

SK Grafika. Jutri igramo z Reko prijateljsko tekmo na našem igrišču. Tečno ob 10 naj bodo v garderobi SK Reke sledeči igralci: Marn, Bačak, Tomažič, Martinčič, Usnik, Trobešek, Potrato, Zagar, Kolaric, Rone, Bončar, Seagretti, Verbek in Cimperman. Prosim vsi in točno! — Načelnik.

Dva meseca zapora - ker je klical duhove

To se je zgodilo v Angliji, v majhnem mestecu Edgbaston, blizu Birminghama, v neki majhni gostilni. Tam sta sedela dva sicer solidna državljana, Jose Murphy in William Perry. Zadnji je bil v mestu znan po svoji čudaški veri v duhove in da jih tudi zna klicati. Ob čaši viskija jima je mineval večer. Med njima se je razvil živahen pogovor o duhovih in strahovih. Perry je tako prepričevalno pripovedoval svoje zgodbe, da so se Murphyju ježili lasje. Ko sta bila že oba pod vplivom bližnje strahove — po pravici povedano; viskija — je priselila k njima gostilničarka in se polagoma vmešala v pogovor. Predložila jima je, naj se za svoje poizkuse in za sklicevanje duhov poslužita njenih kleti, ki imajo kakor nalašč take skrivnostne kote. Gostilna bo s tem le pridobila na slavo in vsi bodo od daleč hodili gledat slavno hišo, ki ima za svoje goste tudi strahove. Perry je bil vedno pogumnejši, Murphy ni hotel zaostajati. Po krepkem požirku viskija Perry predlaga Murphyju, naj se boksa z duhom, ki ga bo on priklical. Murphy sicer ni veliko verjel v take storije, zaupal pa je tudi v svoja krepka ramena in je sprejel slavo.

Odšla sta na dvorišče, bil pa je že pozen večer, da je bila tema za strahove že primerno gosta. Preden se je tekma v tem v Angliji tako priljubljenem športu začela, je Perry iz previd-

nosti splezal na zid dvorišča, češ da ga duh ne bi zamenjal in da ne bi pomotoma zamahnil po njem. Murphy si je v temi zavihal rokave. Gledalci so iz previdne razdalje gledali kaj bo, preblizu jih pa tudi Perry ni pustil. Kar zavpije Perry na zidu: Pridi duh, boksnaj se z g. Murphyjem!

Murphy je skočil v obrambno stoji, pa se je že valilo proti njemu nekaj črnega. Nekaj je zamolklo udarilo, potem se je tisto črno vdrugič privlačilo. Murphy je zaslokal in padel na tla. Bil je premagan. Perry je z zidu spet poklical duha in ga poslal proč. Gledalci so prišli bliže in res dobili Murphyja na tleh, ugotovili so tudi, da je po nogah celo nekoliko ranjen. Čudno pa se jim je zdelo, da sta poleg plečatega Murphyja ležala dva precej težka kamna. Na prvi pogled je bilo jasno, da Murphyjeve rane izvirajo od teh dveh kamnov. Ko so šli po Perryja, ki je še čepel na zidu, so ugotovili, da je v zidu prav tako kamenje in da dveh manjka. V hipu je bila ta skrivnostna boksarška tekma pojasnjena. Popadla jih je jeza in so Perryja brez usmiljenja izročili prvemu stražniku. Perry se je moral vdati in mu niti na misel ni prišlo, da bi poklical na pomoč kak strah. Zadeva se je končala pred sodiščem, kjer je sodnik Perryju zaradi lahke telesne poškodbe prisodil dva meseca zapora — nepogojno.

Po nedolžnem ubit

Maribor, 12. maja.

Dne 12. februarja letošnjega leta se je pripetilo na Sobru pri Mariboru žalosten dogodek, o katerem se v tamošnji okolici še sedaj govori. Po nedolžnem je bil ubit od podivjanih razgrajčev sin male posestnice Anton Jarč, ki je bil poznan kot miren in trezen fant. Pet osumljencev, ki so bili pri njegovi nesrečni smrti prisotni, se je danes zagovarjalo zaradi uboja pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča. Obtoženi so bili 27 letni delavec Matija Stegner od Sv. Urha, 30 letni delavec Fran ter njegov 31 letni brat Anton Ofentavšek iz Dramelj, 36 letni Rudolf Ermut, posestniški sin s Sobra ter 30 letni Anton Zunko, posestniški sin od Sv. Križa nad Mariborom. Prvi trije osumljeni so klateži brez stalnega bivališča in brez posla, ki so čisto slučajno zašli v nedeljo, 12. februarja na Šober. Omenjenega dne je prevzel in otvoril znano Perkovo gostilno na Sobru nov najemnik Ivan Vračko. Privedil je veselico, na kateri se je zbralo zelo veliko gostov. Nekaj časa so bili tam tudi orožniki, ko pa so odšli, so se pojavili od nekod tudi vsi današnji osumljeni, ki so prišli že močno vinjeni. Do njihovega prihoda je bil mir ter so se gostje lepo zabavali, ko pa so prišli ti razgrajči, je nastal na plesišču prepir ter so kmalu leteli po zraku kozarci in stoli. Ko je prišel okrog 22 zvečer v gostilno Franc Ravnjak, so ga pretepači prijeli ter ga pretepli. Ostali gostje so vzeli Ravnjaka v zaščito ter so razgrajče slednji izrinili iz gostilne, gostilničar pa je za njimi vrata zaklenil. Zunaj pa so začeli gostilno kar oblegati. Hoteli so vdreti vrata s cepinom, ker se jim pa to ni posrečilo, so

začeli obmetavati okna s kamenjem. Spravili so goste v tak strah, da si nobeden ni upal zapustiti gostilne, da bi šel domov. Okrog pol dveh ponoči pa je začel Anton Jarč siliti domov. Bil je bolehen in slab človek, ki ni nikoli imel s kom prepira, pa je bil prepričan, da ga bodo razgrajči pustili pri miru. Mislil je tudi, da so razgrajči odšli, ker je bilo zunaj že precej časa mirno. Ko pa je prišel skozi vrata, ki jih je gostilničar za njim spet zaklenil, je bil nenadoma iz teme napaden. Napadalcu so ga pobili na tla, mu razbili glavo s cepinom ter ga večkrat zabodli z nožem. Mrtvega so potem pustili na gostilniški verandi, kjer so ga našli ostali gostje, ki so se okrog 2 zjutraj odpravljali domov.

Matija Stegner in Franc Ofentavšek sta bila obsojena vsak na 4 leta in 10 dni robije in 3 leta izgube častnih pravic. Ostali trije obtoženci Anton Ofentavšek, Rudolf Ermut in Anton Zunko so bili oproščeni.

Kranj

Z nožem je napadel stražnika. V sredo, 10. maja je opozoril stražnik voznika Jožeta in Janca L., da morata odstraniti voz z Mencingerjevega trga, ker ovira promet. Voznika pa nista ubogala stražnika, nakar ju je hotel ta aretirati. Aretaciji pa sta se brata najodločneje uprta, eden izmed njih je celo potegnil nož iz žepa in z njim hotel napasti stražnika. Stražnik se je obeh nasilnežev spretno otresel, odvzel napadalcu nož, nato pa aretiral oba brata. Pri zaslišanju sta bila oba brata Jože in Janec, ki sta doma iz Ribnice, zelo pohlevna, ko pa so ju izpustili, sta na javnem prostoru obljubljala policiji maščevanje. Policija ju je nato ponovno aretirala in ju bo začasno pridržala v zaporu, pozneje pa bosta dobila občutno kazen še od sodišča.

Šoferski izpiti poklicnih šoferjev in samovozčev motornih vozil bodo za okraje Kranj, Radovljica in Škofja Loka v torek, 6. junija ob 8 pri okrajnem načelnstvu v Kranju. Interesenti naj svoje pravilno opremljene prošnje pravočasno vložijo pri okrajnem načelnstvu v Kranju.

O pobeglih fantih, ki so v nedeljo izginili in o katerih smo že poročali v »Slovenecu«, ni bilo do srede večera nobenega sledu. V četrtek pa so se ti fantje vrnili v Kranj. Baje so prišli da Sušaka, kjer so upali, da se bo dalo vtihotapiti na kako ladjo. Ker se jim to ni posrečilo in ker niso imeli niti denarja, niti hrane, so se vrnili domov s prepričanjem, da je doma le še najbolje.

Murska Sobota

Gimnazijski pevski koncert. V telovadnici naše gimnazije bo v nedeljo ob 11 popoldne koncert, ki ga priredijo dijaki pod vodstvom g. prof. Justina. Nastopili bodo: mladinski zbor, mešani zbor, kvartet maturanov in orkester.

Za novega tolmača nemškega in madžarskega jezika pri sodišču je bil imenovan g. Matija Banič, uradnik pri davčni upravi.

Pri kopanju vodnjaka se je pripetila Tomažu Znidariču nenavadna nesreča. Njegov pomagač je vlek vrv z vedrom, napolnjenim s peskom, iz vodnjaka. Vrv se je utrgala in vedro je padlo na moža, da so ga morali takoj odpeljati v bolnišnico.

»Slovenska matič. Pod tem naslovom priredi Dekliški krožek v soboto in nedeljo materinski dan z deklamacijami in nastopi.

To vedno znova zatrjuje vse gospodinjice, ki perejo s Schichtovim terpentinovim milom. Kajti to čisto in izdatno milo odpravi s svojo bujno peno brez truda in prizanesljivo vso nesnago iz tkiva. Perilo postane čudovito čisto in bleščeče belo.

SCHICHTOVO

TERPENTINOVNO MILO

Slovenska Bistrica

Zvočni film o lanskem mednarodnem mladinskem taboru v Ljubljani bomo videli jutri v nedeljo ob devetih in popoldne ob 4 v dvoranah g. Avgustina na Ljubljanski cesti. Kot dodatek bo še film o evharističnem kongresu. Vstopnina je dva dinarja za osebo. Zavedno članstvo in vsi, ki vas zanima, kakšen je prvi slovenski zvočni film, vljudno vabljeni!

Slovenj Gradec

Naš poslanec med ljudstvom. Poslanec g. Ivan Theuerschuh je imel v zadnjem času zopet več zborovanj, ki so bila zelo dobra obiskana. Med drugim je govoril na občnem zboru JRZ v Slovenjem Gradcu, na občnem zboru Kmečke zveze v Št. Andražu in na občnem zboru v Smartnem. Na vseh zborovanjih je g. poslanec obirno poročal o zunanem in notranjem političnem ter o gospodarskem položaju v državi. Prihodnje nedeljo bo gospod. poslanec govoril na sestanku krajevne Kmečke zveze v Starem trgu.

Za tombolo naših nameščencev, ki bo v nedeljo, dne 4. junija je vedno večje zanimanje. Posebna pozornost vzbujajo glavni dobitek: nov štirikolesni avto, ki je že dospel ter je razstavljen pri trgovcu g. Ivan Smolčniku. Razen tega je še šivalni stroj, 10 koles, blago za možko in žensko obleko in drugih 485 dobikov. Tombolske karte se bodo prihodnje dni začele razprodajati pri vseh tukajšnjih trgovcih in drugih večjih mestih in trgih.

Komunizem med francosko mladino upada

Glasilo francoske komunistične mladine »Notre Jeunesse« objavlja v zadnji številki številni pregled članstva po komunističnih mladinskih organizacijah v Franciji. Iz tega pregleda je razvidno, da so vse organizacije v članstvu zelo upadle. V celoti je imela mladinska komunistična zveza v začetku l. 1939 še 54.771 članov, l. 1936 pa jih je imela 87.711. V zvezi s tem padcem članstva se je znižala tudi naklada mladinskih komunističnih glasil.

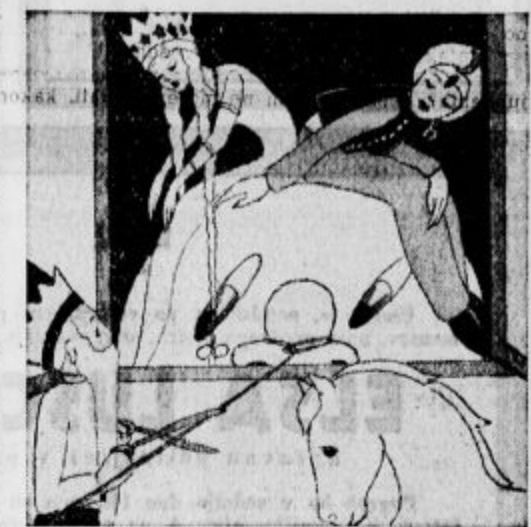
Velenje

Veliko narodno igro »Graničarje« ponovi Prosvetno društvo v Smartnem pri Velenju jutri, dne 14. maja, ob 3 popoldne. Igro spremlja godba. Od blizu in daleč prisrčno vabljeni!

Otroški kottček.

Konči Ahačič

Nosan in Zalika

Na velikem Luninem nosu ni bilo Kranjanu in Zaliki preveč udobno. Zato sta raje splezala na njeno ploščato lobanjo, kjer sta imela več prostora. Čim sta se dodobra usedla, prime Čirečare škarje in odreže vrv, s katero je bila Luna privezana: »Zanjka ti naj pa le z nosa binglja, da ne boš preveč muhastel reče Čirečare Luni.

Aleksij Pelipenko:

Ukrajina joka...

Naslednji dan so odpeljali Nikandra zopet pred preiskovalnega sodnika. Tudi sodnikova tovariša sta bila tam, ko ni na vprašanja odgovoril, so ga takoj odpeljali na dvorišče. — Župnik Nikander se je ustrašil. Tam je bil njegov tretji sojetnik že privezan na kol.

Grozovito mesarjenje se je zopet pričelo. Sodnik je stal poleg župnika Nikandra in ga silil, da je gledal sleherni krvnikov prijem. Če je zatisnil oči, ali povesel glavo, ga je sodnik takoj prijel za glavo in mu jo dvignil.

Čekisti so častniku urezavali generalske trakove in našive. Pa zanj so si izmislili še hujše muke, da bi preplašili župnika. Z vročim železom so mu užgali na prsih zaslužne križce in redove. Usta so mu odmašili, da bi njegovo kričanje preplašilo župnika Nikandra. Potem so ga privezali na drevo z glavo navzdol in mu tako posneli kožo.

Tedaj je župnik Nikander začutil, da mu postaja glava težka, čuti so ga zapustili in nezavest ga je milostno objela.

Čekisti so ga odnesli v celico, položili so ga na tla in šli po zdravnika, ki je dobil nalogo, da župnika Nikandra ohrani pri življenju za vsako ceno.

»Skrbite predvsem, da stari ne premine, preden ne bo izdal cerkvenih zakladov«, mu je ukazal preiskovalni sodnik.

Po dolgem prizadevanju se je zdravniku posrečilo, da se je župnik Nikander zopet zavedel in se malo pomiril. Pogled na starega moža, ki je zaradi duševnega trpljenja zadnjih dni shujšal do kosti, je ganil celo zdravnika, ki je bil v službi Čeke in vaje marsikaterih grozovitosti.

»Spametujte se vendar, očka«, mu je dejal. »Kaj vam koristi srebro in zlato, ki niti vaše ni? Izročite ga in bosta rešeni!«

23

Nikander je zmajal z glavo. Potem, ko se mu je zopet srce umirilo in si je opomogel, je začel:

»Vse po pravici vam bom povedal, doktor. Mnogo sem slišal o boljševiških zverinstvih, vendar nisem verjel, da so tako grozoviti, kakor sem videl sedaj na lastne oči. Če bi kdaj prej hotel izročiti jim cerkvene predmete, jih po vsem tem, kar sem videl, na noben način ne bom dal. Nikoli ne pridejo sveti predmeti v te hudičeve roke.«

»Govorite tiho, očka«, je šepetal zdravnik. »V Čeki imajo tudi stene ušesa.«

Za hip je župnik Nikander utihnil, potem pa je nadaljeval: »Ne bojte se. Z nikomer ne bom govoril več besedice. Le eno vas prosim: Ne rešite me več, če bi me našli v takem stanju.«

Ko so prišli dva dni nato čekisti po Nikandra, so ga morali nesti v pisarno preiskovalnega sodnika. Ko ga je sodnik zagledal, je osupnil. Na rokah vam bo umrl, je vzkliknil. »Potem pa že tako ne bomo dobili cerkvenih posod. Dajte mu jesti, posadite ga v kot in ga pitajte!«

Do naslednjega jutra je ostal župnik Nikander v pisarni. Čekisti so mu dajali okrepčujočih jedi, jedel je in se čutil krepkejšega. Poklicali so še zdravnika, ki mu je dal nekaj injekcij.

Ker je župnik Nikander telesno omagal, je bila v glavni pisarni Čeke izredna seja čekinih vodij. Dnevni red je bil: Kako priti do zakladov v Volodivki? Preiskovalni sodnik je vse poročal, kar je bilo že storjenega. Čekisti so se prepričali, da ne morejo pri starem trdovratnem protirevolucionarju s silo ničesar doseči.

Še enkrat so pregledali spise in niso izpustili niti najmanjše okolnosti. Končno je menil eden izmed navzočih, da je bil način komisarja v Obidnu morda še najboljši.

»V osebnem župnikovem spisu, ki ga je predložil preiskovalni sodnik, se vedno ponavlja, da je župnik Nikander vedno podpiral pomoči potrebne; berače, postopače, sirote in vdove. Tovariši, prepričan sem, da ni druge poti, po kateri bi prišli do živega temu sovražniku proletariata. Potrkajmo na njegov čut usmiljenja. Trpljenje gladijočih tu v deželi mu moramo nazorno predstaviti in ga prepričati, da jim more pomagati le z izročitvijo cerkvenih zakladov. Dejstvo, da je predlagal sam, da izroči cerkvene zaklade za izpustitev enega častnika, kaže na omahljivost pri pomoči potrebnim ljudem, ki ga, kot se zdi, tudi v zaporu ni zapustila. Sklicevati se moramo na njegovo vest in ljubezen do ljudi.«

»Dobro«, je rekel preiskovalni sodnik. »Če pa še tedaj ne bo hotel, kaj pa potem, tovariši?«

Tedaj je zopet prvi spregovoril:

»Potem se mi zdi najbolje, da ga postavimo pred sodišče,« je odgovoril. »Računati moramo s tem, da bo župnik Nikander ljudem, ki jih bo srečal med sodno razpravo, povedal za skrivališče. Za to je treba poskrbeti.«

S tem so bili tovariši zadovoljni.

Naslednjega dne je preiskovalni sodnik poiskoval, kot je bilo predvideno s sklicevanjem na usmiljenje. Kar zasul je župnika Nikandra s ploho besed, ki so v ognju zgovornosti prehajale v poljščino, drugič zopet v ruščino ali v nemščino, kar je bilo zelo čudno slišati.

»No, ti si mi prvi,« si je mislil župnik Nikander, »da mi pridigaš o usmiljenju.«

»Ali morete odgovorjati kot duhovnik, tovariš očka,« je končal preiskovalni sodnik, »da bodo vsi ti gladijoči v bolečinah umrli, zlato in srebro pa leži zakopano v zemlji? Vprašam vas, ali morete? Govorite!«

Župnik Nikander ni na to odgovoril niti besedice.

Vozni red
Ljubljana — Prezid — Sušak

1	2	3	1	1
5:40	15:40	20:00	Ljubljana	7:30 20:05
6:33	16:33	20:53	Turjak	6:37 19:12
7:28	17:28	21:48	Bloke	5:42 18:17
7:47	18:00	22:07	Stari trg	5:10 17:58
8:15	18:30	22:35	Prezid	4:40 17:30
8:30	—	—	Prezid	— 17:25
8:55	—	—	Tršče	— 17:00
9:25	—	—	Gerovo	— 16:30
10:25	—	—	Mrzlovodica	— 15:30
11:35	—	—	Sušak	— 14:20

Štev. 1 vozi dnevno. Štev. 2 ob delavniških. Štev. 3 ob nedeljah in praznikih. Naročila za posebne (izletniške) vožnje z modernimi avtobusi v tu in inozemstvo sprejema Avtopodjetje Anton Pečnikar, Ljubljana, Dolenjska cesta 48 E. Telefon 49-28.

Kamen za slovenski prosvetni dom
— izpričevalo naše požrtvovalnosti

Zastopniki!

Ker smo se odločili za reorganizacijo prodaje naših izdelkov, rabimo za vse dele države **dobre, agilne in uvedene zastopnike**. Prednost imajo zastopniki, ki so v prodaji **nogavice** (tudi Cotton) in triko perila že uvedeni.

V piemanih ponudbah je navesti vse osebne podatke, dalje dosedanja zaposlenja, pokrajino, ki jo želi zastopnik obdelovati in pa zahteve. Po možnosti je priložiti ponudbi tudi sliko.

JOSIP VIDMAR

tovarna nogavic, triko perila in dežnikov

+

Združenje pekovskih mojstrov v Mariboru naznanja, da je umrl naš član, gospod

Andrej Macarol

pekovski mojster

Pogreb bo v nedeljo, dne 14. maja ob 4 popoldne iz kapelice na Pobrežju na frančiškansko pokopališče. Dragemu pokojniku bodi ohranjen časten spomin.

Maribor, dne 12. maja 1939.

+

Umrla je, potolažena po večkratnem prejemu sv. zakramentov, naša predraga sestra, ozir. svakinja in teta, gospodična

ELSA LUSCHIN

državna učiteljica v pokoju

Pogreb bo v nedeljo, dne 14. maja ob 5 popoldne iz hiše žalosti, Križevniška ulica 4, na pokopališče k Sv. Križu. V smislu drage rajne prosimo, da bi njeni prijatelji namesto cvetja darovali za reveže naše kongregacije.

Ljubljana, Leipzig, Wien, dne 12. maja 1939.

Zalujoča sestra Marianne in brat Hugo, drž. sodni svetnik — ter ostalo sorodstvo.

Zahvala

Ob bridki izgubi našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Ivana Kapelja

smo bili deležni toliko odkritosrčnega sočutja, da nam ni mogoče se vsakemu posebej zahvaliti. Predvsem se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, g. dr. Spornu, pevskega društva Narodne čitalnice v Sp. Šiški in gg. pevcem »Grafike«, Prostovoljni gasilski četi v Sp. Šiški za častno stražo in spremstvo, zastopniku Združenja kleparskih, instalaterskih in kotlarskih mojstrov, vodstvu in osebju Jugoslovanske tiskarne, vsem darovalcem vencev, ter vsem prijateljem in znancem, ki so blagopokojnika v častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo, dne 17. maja ob pol 7 v župni cerkvi sv. Frančiška v Spodnji Šiški.

Ljubljana, dne 12. maja 1939.

Globoko žalujoči ostali

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; zentovanijski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Trgovci, pozor!
V našem uredništvu se je zglasil brezposeln trg. pomočnik, ki je zelo nadarjen v reklamni stroki in aranžiranju izlozb. — Zelo rad bi si namreč svoje znanje popolnoma izpopolnil, zato prosi kakega večjega trgovca, da bi ga začasna finančno podpiral. Po izobrazbi se zaveže ostati pri njemu stalno v službi najmanj 10—20 let ter bi mu vse stroške povrnil. Ker je res nadarjen za to stroko in mnogo obeta, prosimo cenj. trgovce, da bi pomagali temu brezposelnemu trg. pomočniku, ki veliko obeta, pa si sam ne more pomagati! Prosimo, pošljite cenj. ponudbe upravi »Slovenca« pod zn. »Bodočnost 1939« št. 7580. (a)

Službodobne

Več šiviljskih pomočnic za damske obleke sprejme Goričar, Sv. Petra c. 1.

Kuharica

ki je zmožna nemščine, se išče za boljše rodbino v Bački. Plača 300—350 din. Točne ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sombor« 7440. (b)

Prodajalka

pridna in poštena, vajena trgovine in gostilne na dežel. — dobi službo. Ponudbe upravi »Slov.« Maribor pod »Poštena« 749 št. 7537. (b)

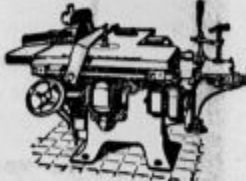
Obrt

Slikarstvo — pleskarstvo V. Zvegelj, Colzova c. 1. Novi vzorci! Cene vsem dostopne. (t)

Stroje za obdelavo lesa

t.j. za mizarstvo, kolarstvo itd. ter žagine naprave dobavi slej ko prej v najboljši izvedbi trvdka

Peter Angelo
d. z o. z., Ljubljana
Miklošičeva cesta 90
vhod Pražakova 8/I

Zasluzek

Vsaki osebi, družini nudimo stalni zaslužek doma. Plašite: Anoa, Maribor. (r)

Prodamo

Prave bergamaške osle dobite najceneje v železnini Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska c. 1. (a)

Najugodnejši nakup

moških oblek nudi Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana. (i)

Za birmance in birmanke

priporoča ročne torbice, denarnice, aktovke, nogometne žoge, nahrbtnike itd. Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova c. 13.

Brzjav!

Najnovejše, prave »Deering« kosilnice in žetvene priprave so zopet v zalogi. Fr. Stupica, železnina, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (d)

CONTINENTAL

mesočno po Din 200,— za državne uslužbence po Din 100,—

Ivan Legat
Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 30

»Presto« kolesa

večletna tovarniška garancija. — Na ugodne obroke. — Na zalogi tudi kolesa drugih znamk. Rabljena kolesa vzamemo v račun.

Nova trgovina

Tyrševa cesta 36 (Nasproti Gosposvetske zveze).

Posestva

Hiša z gostilno z velikim vrtom, v središču mesta, najboljše obrestovanje, poceni napredaj. Polzve se v upravi »Slovenca« pod št. 7387.

Ugodna nakupna prilika!

Nova stavba na periferiji mesta, najboljše obrestovanje, poceni napredaj. Pojasnila dobe samo direktni interesi pri dr. Kieser Karlu, odvetniku v Mariboru, Aleksandrova cesta 14. (p)

LEPA HIŠA

V BELI CERKVI (pri Novem mestu)

priljubljena za gostilno in trgovino, z lepim sadonosnikom, ležeča poleg cerkve in šole - ugodno napredaj. Obrniti se na Zadržno zvezo v Ljubljani, Tyrševa cesta 38.

Čitajte in širite

»Slovenca«

Razno

Gumbnice, gube, entel, ažur, monograme izvrši ekspres

Matek & Mikeš

LJUBLJANA
Frančiškanska ulica

Dobro obrit-dobre volje!

ROT BART

ZASČ. ZNAMKA

[Pohišstvo]

MODROCE otomane, kauče itd. dobite poceni in solidno pri

Ivan Habičič tapetnik

Kopitarjeva ulica 1 nasproti »Ničmanac«

Vinotoč

v graščinski kleti na Vurbergu bo otvorjen dne 17. maja 1939

Točijo se samo prvovrstna lastna vina. Lep razgled. Avtobusna zveza Sv. Martin. — Uprava graščine Zgor. Ptuj.

Zahvala

Vsem, ki ste spremlili našo ljubljeno mamo, staro mamo, sestro in teto, gospo

Marjo Bizjak

na njeni zadnji poti, jo obsuli s prekrasnim cvetjem in z nami sočustvovali, iskrena hvala. — Posebno se zahvaljujemo g. dr. Volavšku za požrtvovalno zdravniško pomoč v njeni bolezni, ter Ravnateljstvu in gojenkam meščan. šole Lichtenurnovega zavoda in ženski Mar. družbi ev. Petra za častno spremstvo.

Ljubljana, dne 12. maja 1939.

Zalujoči ostali.

+

V globoki boli naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da nas je za vedno zapustil po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, naš dobri, iskreno ljubljani, nepozabni mož, oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod

ANDREJ MACAROL

pekovski mojster

v noči na 12. maj 1939, v starosti 66 let. Pogreb preblagega pokojnika bo v nedeljo, dne 14. maja 1939 ob 16 iz kapelice pokopališča na Pobrežju. Sv. maša zadušnica bo v ponedeljek, dne 15. maja ob pol 9 popoldne v frančiškanski cerkvi. — Prosimo tihega sožalja.

Maribor, Majšperg, Stanislavov, Ljubljana, Smartno, dne 12. maja 1939.

Zalujoča soproga Ana; Ivanka, Olga, Vida, hčerke; Nada, Joži, Olgica in Danilček, vnuki; Miroslav Wigele, prokurist, inž. Sagoschen Jože, direktor, Danilo Dobčnik, jurist, zetjete; Alojzij, Rudolf, Jože, bratje — in ostalo sorodstvo.

+

Luckmann Frieda roj. Zeschko naznanja v lastnem kakor tudi v imenu svojih otrok in ostalih sorodnikov, da je po kratkem trpljenju umrl njen ljubljani soprog, gospod

Paul Lambert Luckmann

kapetan fregate v pokoju

dne 7. maja 1939 na Dunaju. Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 15. maja 1939 ob 15. uri v Ljubljani izpred kapele pokopališča pri Sv. Križu, kjer se bo truplo položilo v rodbinsko grobnico. Maša zadušnica se bo brala v torek, dne 16. maja 1939 ob 8 zjutraj v stolni cerkvi v Ljubljani.

Ljubljana, dne 12. maja 1939.